

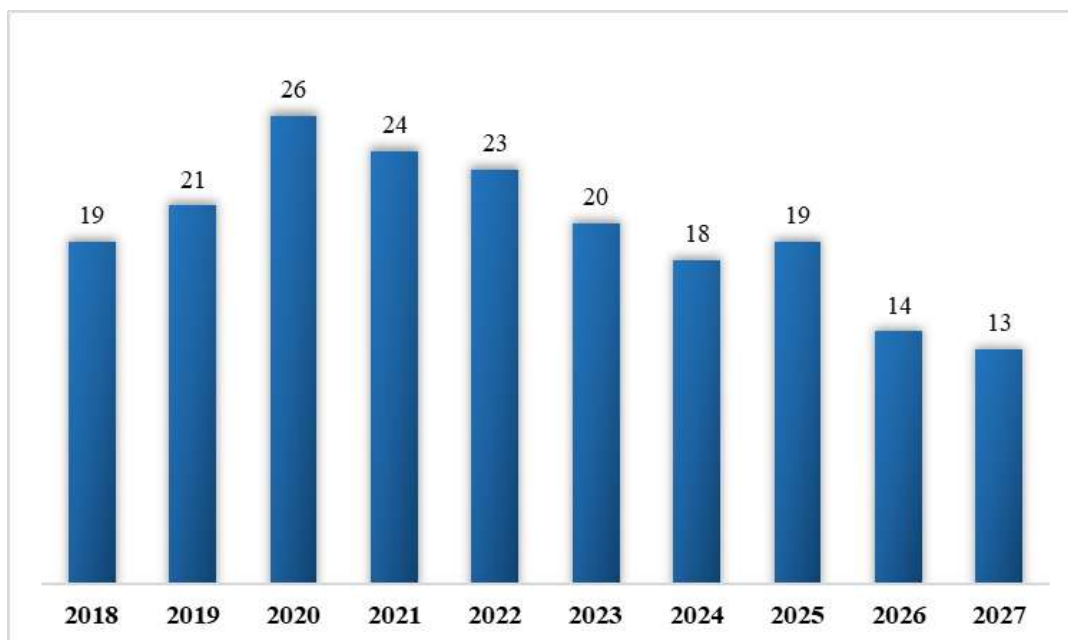


## **RAPORTUL CU PRIVIRE LA REALIZAREA PLANULUI DE ACȚIUNI PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE PROTECȚIE INTEGRATĂ A PLANTELOR PENTRU ANUL 2025**

Prezentul raport evaluează progresul implementării Planului de acțiuni privind Programul național de protecție integrată a plantelor pentru anul 2025 (în continuare – Planul de acțiuni). Obiectivul general al programului este optimizarea aplicării tratamentelor fitosanitare și reducerea presiunii cantitative a produselor fitosanitare la unitate de suprafață agricolă.

Acest plan de acțiuni vine să fundamenteze promovarea unor practici agricole eficiente în Republica Moldova. Monitorizarea s-a desfășurat pe parcursul anului 2025, având ca obiectiv evaluarea nivelului de realizare a obiectivelor, acțiunilor prevăzute. Cadrul de referință este reprezentat de anexa 2 la Hotărârea Guvernului nr. 123/2018.

Astfel, realizarea obiectivului general se va face prin 4 obiective specifice, pentru atingerea acestor obiective, au fost stabilite 11 acțiuni de implementare, care sunt grupate în 37 subacțiuni. Repartizarea acțiunilor în funcție de termenul de realizare este prezentată în figura nr. 1.



*Fig. Nr. 1. Repartizarea acțiunilor în Planul de acțiuni, în funcție de termenul de realizare.*

Implementarea acestor acțiuni revine în responsabilitatea următoarelor instituții:

- Minister: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Justiției,
- Agenții, entități subordonate ministerelor și alte instituții publice relevante: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Instituția Publică Centru de Consiliere Agricolă și Rurală.

- Instituții academice și de cercetare: Academia de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova (Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor), Instituția Publică „Centrul Național de Cercetare și Producere a semințelor”, Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară.

În anul 2025, au fost înregistrate progrese semnificative în implementarea acțiunilor planificate în Planul de acțiuni, procesul de realizare a acestora continuând conform graficului stabilit.

Conform repartizării, pentru anul 2025 au fost planificate 19 de acțiuni, iar gradul de realizare este următorul:

- 14 acțiuni (73,70%) au fost realizate integral;
- 2 acțiuni (10,52%) sunt în proces de realizare;
- 3 acțiuni (15,78%) nu au fost realizate.

De asemenea, în perioada de referință au fost înregistrate progrese în realizarea acțiunilor planificate pentru anul 2026 din cele 14 de acțiuni, 1 a fost realizată.

Informația despre progresele înregistrate a fost detaliată pentru fiecare acțiune în parte în Anexa nr. 1. Gradul de realizare a celor 19 de acțiuni din Planul de acțiuni, pentru anul 2025, este următorul:

Realizate – 14 acțiuni (2.1, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 5.1, 5.3, 5.4, 9.1, 9.2, 11.1, 11.2);

În proces de realizare – 3 acțiuni(2.6 (d), 5.2, 9.3);

Nerealizate – 2 acțiuni (1.2, 8.1).

Totodată, în cursul anului 2025 au fost recuperate restanțele aferente perioadei 2018 – 2024 pentru subacțiunile 1.1, 1.4 și 1.5.

În acest context, instituțiile responsabile au întreprins o șir de acțiuni semnificative pentru implementarea Planului de acțiuni. S-au înregistrat realizări importante în crearea cadrului normativ, activitățile de instruire și informare, școlarizarea formatorilor și producătorilor agricoli în domeniul protecției integrate a plantelor, promovarea omologării soiurilor și hibrizilor rezistenți la secetă, boli și dăunători, promovarea utilizării produselor fitosanitare înregistrate în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților etc. Cu toate acestea, unele acțiuni au fost nerealizate sau se confruntă cu întârzieri, deoarece resurse financiare nu au fost alocate pentru implementare.

Pe parcursul perioadei de monitorizare, au fost atinse următoarele rezultate și anume: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuare – MAIA) a elaborat și a remis către Guvern spre adoptare 1 proiect de Lege, 2 proiecte de hotărâre de Guvern și 5 proiecte de Ordin pe domeniul protecției și sănătății plantelor. Ca rezultat, proiectele date au fost adoptate și publicate în Monitorul oficial:

– Legea nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante;

– Hotărârea de Guvern nr. 347/2025 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;

– Hotărârea de Guvern nr. 451/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind conținutul și formatul evidențelor produselor fitosanitare păstrate de către utilizatorii profesioniști;

– Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 127/2025 cu privire la aprobarea listei standardelor armonizate pentru produsele fertilizante UE;

– Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 165/2025 cu privire la aprobarea Categoriilor funcționale de produse și a Categoriilor de materii componente pentru produsele fertilizante UE;

– Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 169/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de completare a Cărții istoriei câmpului;

– Ordinul Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 180/2025 cu privire la aprobarea listei substanțelor active;

– Ordinul Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 56/2025 cu privire la aprobarea listei coformulanților neacceptați la nivelul Uniunii Europene pentru a fi incluși într-un produs fitosanitar.

De asemenea, Instituția Publică Centru de Consiliere Agricolă și Rurală care activează în subordinea MAIA, a asigurat realizarea prevederilor Programului național de protecție integrată a plantelor (2018 – 2027) prin organizarea unui ciclu complex de seminare, ateliere de lucru și vizite în teren. Activitățile au vizat eficientizarea proceselor de producție în viticultură, horticultură și culturile de câmp, punând accent pe utilizarea tratamentelor biologice și a tehnologiilor moderne.

Totodată, a lansat un program de formare intensiv, destinat consilierilor în agricultură cu studii universitare (licență, masterat sau doctorat) în domeniul agricol sau în domenii conexe în scopul școlarizării formatorilor și producătorilor agricoli în domeniul protecției integrate a plantelor. La finalizarea cursului persoanele au obținut un certificat de competență, recunoscut la nivel național.

La fel, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA) pentru producătorii agricoli au fost organizate 11 ședințe de lucru la nivel teritorial la care au participat 234 de operatori economici. De asemenea, 132 de persoane au obținut certificate de utilizator profesionist, ca urmare a absolvirii cursurilor de instruire prin intermediul platformei e-Learning, acțiunea a vizat promovarea utilizării durabile a pesticidelor, aplicarea mijloacelor biologice de protecție și respectarea standardelor de certificare pentru materialul săditor. Astfel, ANSA a participat la ședințe ale Consiliului Republican Interdepartamental din cadrul Instituției Publice Centru Național Sănătate Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor și a contribuit la procesul de autorizare a 241 de produse fitosanitare și a 57 produse fertilizante, de asemenea au fost radiate 88 de produse.

Totodată, cu ajutorul proiectului Republicii Cehe – *Îmbunătățirea capacității de control și testare în domeniul fitosanitar din Republica Moldova*, ANSA va crea un modul: „portalul fitosanitar de supraveghere a sănătății plantelor în cadrul Sistemului Informațional Fitosanitar”, scopul principal este creșterea gradului de conștientizare și adoptarea bunelor practici în protecția plantelor. Acest proiect este implementat cu Sprijinul Agenției Cehe

pentru Dezvoltare, prin intermediul Institutului Central Ceh pentru Supraveghere și Testare în Agricultură (UKZUZ).

Resurse financiare utilizate de către Autorități și Instituții Publice vizate într-un implementare prevederilor Planului de acțiuni în anul 2025, au provenit în principal din buget propriu și din resurse financiare externe. Este important de menționat că, unele acțiuni nu au putu fi realizate deoarece propunerile în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan de acțiuni aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministeru Finanțelor.

Procesul de implementare a Planului de acțiuni pe parcursul anului 2025 a fost marcat de o serie de provocări și anume:

- Nu au fost alocate resurse financiare din Bugetul de stat, fapt care a generat dificultăți și a dus la nerealizarea unor acțiuni importante;
- Actele normative nu sunt elaborate la timp din motivul că Republica Moldova și-a asumat angajamentul privind transpunerea progresivă a acquis-ului relevant al Uniunii Europene în legislația națională;

Urmare analizei detaliate a progresului înregistrat în implementarea Planului de acțiuni pentru anul 2025 a permis fundamentarea următoarelor lecții învățate, esențiale pentru eficientizarea proceselor viitoare:

- S-a înregistrat un progres însemnat în stabilirea cadrului normativ și instruirea, școlarizarea producătorilor agricoli în domeniul protecției integrate a plantelor;
- Procesul de monitorizare pe parcursul anului 2025 a relevat importanța unei supravegheri constante a implementării acțiunilor și a evaluării gradului de realizare a obiectivelor și acțiunilor.
- Absența unei alocări bugetare de resurse financiare pentru realizarea obiectivelor și acțiunilor din cadrul Planului de acțiuni, totodată implementarea cu succes a Planului de acțiuni este condiționată de corelarea directă între planificarea strategică și disponibilitatea resurselor financiare prevăzute în bugetul de stat.
- Obiectivele și acțiunile propuse, în special în domeniul cercetării și inovării, pot necesita o perioadă de implementare mai îndelungă sau resurse financiare suplimentare.
- Necesitatea unei coordonări interinstituționale eficiente, pentru a exclude deficiențe în colaborarea și transferul de informații dintre instituțiile responsabile;
- Evidența mașinilor/utilajelor va necesita crearea unei baze de date clare și complete esențială pentru planificarea, controlului calității și evaluarea impactului tratamentelor fitosanitare.

În urma constatărilor după monitorizarea implementării Planului de acțiuni, propunem următoarele măsuri de optimizare:

- Elaborarea unui cadru reglementar pentru colectarea sistematică a feedback-ului de la beneficiarii activităților de instruire și informare, care ar permite ajustarea și optimizarea conținutului și metodologiei programelor de formare, în vederea alinierii la nevoile reale ale agricultorilor și operatorilor economici;

- Introducerea unor prevederi explicite referitoare la promovarea activă și diseminarea rezultatelor cercetării și inovării către agricultori, prin seminare, publicații sau platforme digitale, pentru a accelera adoptarea acestora în practică.

Astfel, în scopul optimizării procesului de implementare a Programului Național de Protecție Integrată a Plantelor, este esențială o monitorizare mai riguroasă a progresului și identificare timpurie a blocajelor în vederea realizării integrale a acțiunilor planificate.

Tabelul nr. 1. Sinteza acțiunilor de monitorizarea al Plan de acțiuni privind implementarea Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anul 2025

N r. cr t.	Obiective și acțiuni	Subacțiuni	Termene de realizare	Instituții responsabile	Cost total, mii lei	Costuri aferente, mii lei (inclusiv pe ani)		Rezultatul scontat	Indicatori de monitorizare	Valorile atinse în etapa monitorizării	Statutul acțiunilor planificate	Comentarii cu privire la procesul de implementare
						alocații bugetare	surse externe					
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	12	14
<b>Obiectivul general: Optimizarea aplicării tratamentelor fitosanitare și reducerea presiunii cantitative a produselor de uz fitosanitar la unitate de suprafață agricolă</b>												
<b>Obiectivul 1: Crearea cadrului normativ</b>												
1.	Elaborarea, armonizarea și actualizarea cadrului normativ național în domeniul protecției plantelor în scopul realizării Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea	1.1. Elaborarea proiectului de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.119-XV din 22 aprilie 2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți și Legea nr.228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția	2018	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	100,0	-	100,0 (2018)	Proiect de lege elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de lege adoptat și publicat	<b>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</b> (în continuare – <b>MAIA</b> ) – a elaborat Legea nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante (care abrogă prevederi din Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți).	Realizat	-

Europeană în perioada 2017-2020 și a planurilor anuale de activitate ale Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	plantelor și la carantina fitosanitară)											
	1.2. Elaborarea și înaintarea către Ministerul Justiției a propunerilor de amendare a Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008)	2025	Ministerul Justiției; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	90,0	-	90,0 (2024)	Proiect de lege elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de lege adoptat și publicat	<b>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor</b> (în continuare – ANSA) – a înaintat propuneri, prin scrisoarea nr. 15-3640 din 30.06.2025, privind completarea Codului contravențional.	În proces de realizarea	Resurse financiare nu au fost alocate pentru realizarea acțiunii, deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor	
	1.3. Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern privind stabilirea unui cadru de acțiune în vederea utilizării durabile a pesticidelor, armonizat la Directiva	2019	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	300,0	-	300,0 (2018)	Proiect de hotărâre elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de hotărâre aprobat și publicat	<b>MAIA</b> – a elaborat Hotărârea de Guvern nr. 333/2023 pentru aprobarea Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027.	Realizat	Hotărârea de Guvern nr. 333/2023 adoptată și publicată în Monitorul oficial la data de 29.06.2023 Pentru realizarea acestei acțiuni resurse financiare nu au fost alocate, deoarece propunerile la	

		2009/128/CE a Parlamentulu i European și a Consiliului din 21 octombrie 2009										Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministeru Finanțelor
		1.4. Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern privind aprobarea cerințelor speciale pentru producerea și valorificarea îngrășămintel or organice	2022	Ministerul Agricultur ii și Industriei Alimentar e; Academia de Științe a Moldovei	220,0	-	100,0 (2021 ); 120,0 (2022 )	Proiect de hotărâre elaborat și remis Guvernu lui pentru aprobare	Proiect de hotărâr eaprob at și publica t	<b>MAIA</b> – a elaborat: - Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 165/2025 cu privire la aprobarea Categoriilor funcționale de produse și a Categoriilor de materii componente pentru produsele fertilizante UE - Proiectul de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de evaluare a conformității ale produselor fertilizante nr. unic 776/MAIA/2026, care a fost finalizat și remis Comisiei Europene spre expertizare.	Realiz at	Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 165/2025 a fost emis și publicată în Monitorul oficial la data de 06.10.2025. Pentru realizarea acestei acțiuni resurse financiare nu au fost alocate, deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în

												Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor
		1.5. Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern privind aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr.1045 din 5 octombrie 2005 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților ”	2020	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	Proiect de hotărâre elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de hotărâre aprobat și publicat	<b>MAIA</b> – a elaborat: - Hotărârea de Guvern nr. 451/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind conținutul și formatul evidențelor produselor fitosanitare păstrate de către utilizatorii profesioniști. - Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 169/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de completare a Cărții istoriei câmpului (anexa la Ordin, Capitolul IV. Rotația culturilor, tabelul nr. 3 Registrul de fertilizare).	Realizat	Hotărârea de Guvern nr. 451/2025 adoptată și publicată în Monitorul oficial la data de 16.07.2025. Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 169/2025 a fost emis și publicată în Monitorul oficial la data de 09.10.2025. Pentru realizarea acestei acțiuni resurse financiare nu au fost alocate, deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în

												Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor
		1.6. Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern privind aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (Hotărârea Guvernului nr.1073 din 19 septembrie 2008 „Cu privire la optimizarea modului de trecere a frontierei de stat de către mijloacele de transport auto cu mărfuri și pasageri, modificarea și abrogarea unor acte	2018	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În limitele bugetului aprobat	-	-	Proiect de hotărâre elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de hotărâre aprobat și publicat	<b>MAIA</b> – - Hotărârea de Guvern nr. 1073/2008 cu privire la optimizarea modului de trecere a frontierei de stat de către mijloacele de transport auto cu mărfuri și pasageri, modificarea și abrogarea unor acte normative a fost abrogată prin Hotărârea de Guvern nr. 938/2018 pentru aprobarea unor regulamente privind trecerea frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor - Hotărârea de Guvern nr. 454/2008 cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale a fost Modificată prin Hotărârea de Guvern nr. 668/2024 cu privire la Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului	Realizat	-

		normative” și Hotărârea Guvernului nr.454 din 24 martie 2008 „Cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale”)										
		1.7. Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului	2018	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În limitele bugetului aprobat	-	-	Proiect de hotărâre elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de hotărâr e aprob at și publica t	<b>MAIA</b> – a elaborat: - Hotărârea de Guvern nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor ce abrogă Hotărârea de Guvern nr. 594/2011 cu privire la aprobarea Cerințelor speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale pe teritoriul Republicii Moldova; - Hotărârea de Guvern nr. 347/2025 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni	Realizat	Hotărârea de Guvern nr. 347/2025 adoptată și publicată în Monitorul oficial la data de 11.06.2025. Pentru realizarea acestei acțiuni resurse financiare nu au fost alocate, deoarece

		nr.594 din 2 august 2011 „Cu privire la aprobarea Cerințelor speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova”; <i>armonizarea cu:</i> <i>1) anexa IV din Directiva 2000/29/CE a Consiliului din 8 mai 2000;</i> <i>2) Directiva de punere în aplicare 2014/78/UE a Comisiei din 17 iunie 2014;</i> <i>2) Directiva de punere în aplicare 2014/83/UE a Comisiei din 25 iunie 2014</i>								introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară.		propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministeru Finanțelor
	1.8.	2018	Ministerul	În	-	-	Proiect	Proiect	<b>MAIA</b> – a elaborat Hotărârea de Guvern nr.	Reali	Hotărârea de	

		Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr.356 din 31 mai 2012 „Pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii nr.228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară”; armonizarea cu: 1) anexele I, II, III, IV și V din Directiva 2000/29/CE a Consiliului din 8 mai 2000; 2) Directiva		Agriculturii și Industriei Alimentare	limitele bugetului aprobat			de hotărâre elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	de hotărâre aprobat și publicat	679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor ce abrogă Hotărârea de Guvern nr. 356/2012 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară.	zat	Guvern nr. 679/2024 adoptată și publicată în Monitorul oficial la data de 03.12.2024. Pentru realizarea acestei acțiuni resurse financiare nu au fost alocate, deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor
--	--	---	--	---------------------------------------	----------------------------	--	--	--	---------------------------------	--	-----	---

		<p><i>de punere în aplicare 2014/78/UE a Comisiei din 17 iunie 2014;</i></p> <p><i>3) Directiva de punere în aplicare 2014/83/UE a Comisiei din 25 iunie 2014;</i></p> <p><i>4) Directiva de punere în aplicare 2014/19/UE a Comisiei din 6 februarie 2014</i></p>										
		<p>1.9. Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr.268 din 26 aprilie 2012</p>	2026	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În limitele bugetului aprobat	-	-	Proiect de hotărâre elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de hotărâre aprobat și publicat	<p><b>MAIA</b> – a elaborat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Legea nr. 21/2025 privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante;</li> <li>- Proiectul de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de evaluare a conformității ale produselor fertilizante nr. unic 776/MAIA/2026, care a fost finalizat și remis Comisiei Europene spre expertizare ce abrogă Hotărârea de Guvern nr. 268/2012 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale”.</li> <li>– Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 127/2025 cu privire la aprobarea listei standardelor</li> </ul>	Realizat	<p>Legea nr. 21/2025 adoptată și publicată în Monitorul oficial la data de 20.02.2025.</p> <p>Ordinul MAIA nr. 127/2025 adoptată și publicată în Monitorul oficial la data de 29.07.2025.</p> <p>Pentru realizarea acestei acțiuni resurse financiare nu au fost alocate,</p>

										armonizate pentru produsele fertilizante UE;		deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor
<b>Obiectivul 2. Optimizarea sortimentului de produse de uz fitosanitar permise pentru utilizare în agricultura Republicii Moldova</b>												
2.	Utilizarea rațională a produselor de uz fitosanitar, inclusiv a mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2.1. Promovarea utilizării produselor de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a de toxicitate (moderat și puțin toxice)	Periodic	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Academia de Științe a Moldovei	În limitele bugetului aprobat	-	-	Seminare, instruirii realizate; pliante elaborate și distribuite	10 seminare organizate; 10 cursuri de instruire cu operatoarii desfășurate, 300 de pliante distribuite	<p><b>MAIA</b> – a elaborat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ordinul Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 180/2025 cu privire la aprobarea listei substanțelor active;</li> <li>- Ordinul Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 56/2025 cu privire la aprobarea listei coformulanților neacceptați la nivelul Uniunii Europene pentru a fi incluși într-un produs fitosanitar;</li> </ul> <p><b>ANSA</b> – a participat la 7 ședințe ale Consiliului Republican Interdepartamental din cadrul Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, 3 angajați – în calitate de membri ai Consiliului Republican Interdepartamental. Au fost omologate 241 produse fitosanitare și 57 produse fertilizante.</p> <p>Au fost radiate din Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților 88 de produse. De către</p>	Realizat	<p><b>IPCNCS</b> – pentru realizarea subacțiunii Promovarea utilizării produselor de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a de toxicitate (moderat și puțin toxice), resurse financiare au fost alocate din programele instituționale de cercetare – 210102, 210101</p>

									<p>Direcția controlul utilizării și plasării pe piață a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (DCUPPUFF) au fost procesate și admis importul la 3647 Notificări despre importul produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.</p> <p><b>Academia de Științe a Moldovei (în continuare – AȘM)</b> – a executat următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Promovarea mijloacelor ecologice inofensive pentru protecția plantelor în cadrul seminarelor cu reprezentanții companiilor agricole: 4 seminare cu operatorii agricoli din raioanele Strășeni, Ialoveni și mun. Chișinău.</li> <li>- Desiminarea rezultatelor obținute în cadrul unui proiect bilateral, ceea ce a deschis posibilități de colaborare în vederea examinării extinderii gamei de produse biologice: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Proiect bilateral Moldov-Turc 25.80013.5107.01.TR: „Agricultura ecologică pentru protecția inovatoare a noilor soiurilor de nuc: valorifica metodologiilor,,</li> <li>2. Proiect de stimulare a excelenței în cercetare „Determinarea relațiilor dintre microorganisme azotofixatoare simbiotice și factorii biotici și abiotici orientați la sporirea nivelului de protecție și productivitate a soiei”, cu cifrul 25.80012.5107.12 SE, pentru anii 2025 – 2026.</li> </ol> </li> <li>- Organizarea în regim mixt a webinarului „Tehnologii inovaționale la plantațiile de nuc” în baza rezultatelor înregistrate în cadrul Proiectului bilateral Moldov-Turc 2025-2026.</li> <li>- Masa rotundă „Sănătatea plantelor</li> </ul>		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>și a solului – fundamentul sănătății umane și a mediului înconjurător” în baza rezultatelor înregistrate în cadrul Proiectului de stimulare a excelenței în cercetare „Determinarea relațiilor dintre microorganismele azotofixatoare simbiotice și factorii biotici și abiotici orientați la sporirea nivelului de protecție și productivitate a soiei”, cu cifrul 25.80012.5107.12 SE, pe anii 2025 – 2026 (11 decembrie 2025).</p> <p><b>Instituția Publică „Centrul Național de Cercetare și Producere a semințelor”</b> (în continuare – <b>IP CNCPS</b>) – în perioada de vegetație a anului 2025, cercetătorii Laboratorului de Ameliorare a Culturilor Tehnice și Protecția Plantelor au efectuat teste riguroase pe agrofonduri artificiale de infectare, conform metodologiilor IP Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Grâu de toamnă – s-a monitorizat dinamica atacului patogenilor (putregaiul rădăcinilor - <i>Fusarium</i> spp., <i>Helminthosporium</i> spp.; mătura comună - <i>Tilletia caries</i>) și a dăunătorilor (<i>Zabrus tenebrioides</i>, <i>Agriotes</i> spp.).</li> <li>• Orz de toamnă - au fost evaluate 4 produse: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Fungicide (2): Eficiente contra putregaiului rădăcinilor și tăciunelui zburător (<i>Ustilago nuda</i>).</li> <li>2. Insecticide (2): Testate împotriva ploșniței de câmp, păduchelui verde, gândacului ovăzului, cărăbușilor cerealelor și tripsului.</li> </ol> </li> <li>• Grâu de primăvară - a fost testat un produs insecticid pentru tratarea semințelor, vizând spectrul principal de dăunători specific</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>zonei de Nord a Republicii Moldova.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Floarea soarelui - s-au testat în total 14 produse (7 fitosanitare și 7 erbicide):</li> </ul> <ol style="list-style-type: none"> <li>Fungicide (2) - împotriva <i>Alternaria helianthi</i>, <i>Phomopsis helianthi</i>, <i>Sclerotinia sclerotiorum</i> și <i>Botrytis cinerea</i>.</li> <li>Insecticide (5) - împotriva familiilor Curculionidae, Elateridae și Tenebrionidae.</li> <li>Erbicide (7) - testate pentru combaterea buruienilor monocotiledonate și dicotiledonate (mohor, ambrozia, știr, lobodă, pălămidă, volbură, turiță).</li> </ol> <p>Totodată, IP CNCPS a organizat Seminar Tematic (05 iunie 2025):</p> <p>„Aspecte tehnologice la selectarea materialului semincer, semănatul și întreținerea culturilor de sorg”. Experții au pus accent pe utilizarea rațională a produselor fitosanitare pentru protecția culturilor de sorg în diferite faze de vegetație.</p> <p>Cercetătorii au participat la 3 seminare raionale, prezentând soluții avansate pentru tehnologia de cultivare și combaterea bolilor majore la porumb și sorg (tăciunele comun, tăciunele prăfos, fuzarioza tulpinilor și a știuleților).</p> <p><b>Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară</b> (în continuare – <i>IPINCAAMV</i>) – conform sarcinii tehnice, cercetătorii Secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole în perioada de vegetație anului 2025 au efectuat 7 evidențe privind manifestarea și răspândirea principalelor boli (mana, făinarea, putregaiul cenușiu) și dăunători (cotarul brun, moliile, păduchele</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>țestos) în condiții naturale în zonele de Sud și Centru ale Republicii Moldova. Evidențele au fost efectuate în conformitate cu acordul de parteneriat științifico-practic cu întreprinderile viticole din Republica Moldova:</p> <p>a) din Centrul Republicii Moldova:  - Cricova SA Sector „Cricova” 130 ha,  - Cricova SA Sector „Criuleni” 180 ha;</p> <p>b) plantații viticole din Sudul Republicii Moldova: SRL „Classic Vin” – 260 ha; „Sălcuța Vin” SRL – 300 ha; „Ceteronis” SA, „Vinăria din Vale” SRL, „Ghevlandri” SRL (1800 ha).</p> <p>În funcție de apariția organismelor nocive în cele mai sensibile faze de dezvoltare ale viței de vie: 1. umflarea mugurilor – desmugurirea (martie – aprilie) – prezența dăunătorilor Peribatodes (Boarmia) rhomboidaria L. (cotarul cenușiu al viței de vie); 2. desmugurirea (aprilie – prima decadă a lunii mai) - apariția a 3 frunze (acarienii Phyllocoptes vitis, Acarianul galicol al viței de vie (Eriphytes vitis), (Erinoza - bășicarea frunzelor viței de vie), Molia verde a strugurilor (Lobesia botrana); 3. „creșterea lăstarilor” (la lungimea lor de 10 – 15 cm); 4. „răsfirarea inflorescențelor”; 5 - „după înflorit”; 6 - „creșterea boabelor”, „compactarea ciorchinelor”; 7- „începutul pârghului” (mana, făinarea, putregaiul cenușiu).</p> <p>În urma evaluării stării fitosanitare și fiziologice a plantațiilor multianuale, efectuate la începutul vegetației viței de vie</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>(prima decadă a lunii aprilie) în conformitate cu sarcina tehnică, specialiștii IP INCAAMV au constatat afectarea culturilor multianuale în diferit grad de înghețurile tardive de primăvară. Astfel la data de 8-9-11 aprilie au fost înregistrate temperaturi minime de -3 -5°C iar în perioada 10, 12-13 aprilie -1 -3°C. Cel mai grav au fost afectate plantațiile de sămburoase care se aflau în această perioadă în faza de înflorire.</p> <p>Conform evaluării preventive plantațiile de cais au fost afectate în proporție de 100 % - „Gevlandri” SRL, Vulcănești, 20 ha; 90% - „Basan Agro” SRL, Cimișlia 60 ha; 70 % (I.I. Musteață SRL, Căinari, 60 ha);</p> <p>Plantațiile de vișin și cireș 70% - cireș soiuri timpurii – „Ceteronis” ST SRL – 7 ha, 70% - „Terra Vitis” SRL – 5 ha, soiul timpuriu „Bigaro”; 30% - „Terra Vitis” cireș soiuri semitardive – Rocket 4 ha, „Ceteronis” ST – soiuri tardive și semitardive 80 ha;</p> <p>În urma efectuării controalelor nu a fost înregistrată afectarea mugurilor de viță de vie deoarece cultura în această perioadă se afla în stadiul de desmugurire fiind înregistrate cazuri de afectare doar în depresiuni.</p> <p>Accentuăm tot aici, că vița de vie este extrem de sensibilă la atacurile înghețurilor tardive de primăvară după desfacerea mugurilor, iar probabilitatea unor astfel de înghețuri pe teritoriul republicii constituie 10 – 30%. Menționăm</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>că gravitatea înghețurilor tardive de primăvară depinde în mare măsură de temperatura minima critică, durata expunerii (menținerii temperaturilor joase) forma reliefului, umiditatea solului și a aerului ș.a.</p> <p>Luând în considerare că înghețurile tardive de primăvară se mențin în medie pe teritoriul Moldovei până la 6 – 21 aprilie, la suprafața solului până la 22 – 30 aprilie, iar în unii ani se semnalează și în luna mai (<a href="https://www.meteo.md/index.php/ro/description_codes/hazards/3">https://www.meteo.md/index.php/ro/description_codes/hazards/3</a>), în conformitate cu srișoarea Nr. 424 din 18. 04. 2025, emisă de Ministrul agriculturii (Ludmila Catlabuga), specialiștii secției Imunologie și Protecția Plantațiilor Horticole au elaborat recomandări tehnice și măsuri de atenuare și combatere a înghețurilor.</p> <p>S-a accentuat că alternanța timpului călduros și celui răcoros în condițiile actuale de schimbare a climei (la început de primăvară) crează condiții extrem de favorabile pentru manifestarea moniliozei la cais, vișin, prun și la unele soiuri de piersic și măr. Pentru prevenirea moniliozei (<i>Monilia cinerea</i>) la începutul înfloritului (5% din flori deschise), la sfârșitul înfloritului (75% petale căzute) și după înflorit contra bolilor fiind recomandate utilizarea produselor fitosanitare în dozele autorizate pentru aplicare.</p> <p>În urma efectuării controlului fitosanitar în faza de creștere a lăstarilor (15 - 18 mai), în mai multe plantații din zona viticolă din</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>Centru și Sudul Republicii Moldova („Sălcuța” SRL (305 ha), SRL „Vinăria Ungheni” (112 ha), „Clasicvinagro” SRL, Cimișlia (200 ha), s-a înregistrat o răspândire semnificativă a moliei verde a strugurilor. La data de 12 mai s-a înregistrat depunerea ponteii de Lobesia botrana în mai multe gospodării viticole din zona de Centru și Sud „Sălcuța” SRL – 200 ha, „Gevlandri” SRL, Vulcănești, 100 ha; „Basan Agro” SRL, Cimișlia 60 ha, I.I. Musteața SRL, Căinari, 60 ha;</p> <p>La data de 23 mai dăunătorul a depășit de 2 ori pragul economic de daună pe arii întinse înregistrându-se și eclozarea ouălor a dăunătorului la soiurile Cabernet Sauvignon, Merlot (Agrovitera SRL – 100 ha) pragul fiind de 20 masculi/zi.</p> <p>Contra dăunătorului s-a recomandat utilizarea produselor autorizate pe bază de: cipermetrin, 500 g/l, lambda-cihalotrin, 100 g/l, esfenvalerat, 50 g/l, deltametrin, 25 g/l, clorantraniliprol, 200 g/l, ciantraniliprol, 100 g/l, benzoat de emamectin (9,5 -50-100- 200 g/kg), acetamiprid+lambda-cihalotrin, (200+150) g/l, lambda-cihalotrin + benzoat de emamectin, (50+35) g/kg, metoxifenozyd, 240 g/l.</p> <p>Produse biologice: Bacillus thuringiensis var. Kurstaki, 2,2%, (E/Z)-7,9-acetat de dodecadien-1-il - 0,8-1,0 mg, (E, Z)-9-acetat de dodecen-1-il – 226 mg/dispensator; (E,E)-7,9-acetat de dodecadien-1-il – 217 mg/dispensator (BASF, RAK 1+2) ș.a.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>La data de 12 mai a fost înregistrată popularea viței de vie de gândacul pârșos în plantațiile de vie SRL „Săcuța”.</p> <p>Contra dăunătorului, în focare, a fost indicată aplicarea unor produse recomandate pentru utilizare la vița de vie pe bază de: cipermetrin, 500 g/l, lambda-cihalotrin, 100 g/l, esfenvalerat, 50 g/l, deltametrin, 25 g/l ș.a.</p> <p>Controlul fitosanitar efectuat în faza de creștere intensivă a lăstarilor la data de 13–16 mai a permis să constatăm manifestarea pătării negre (<i>Phomopsis viticola</i>) la soiurile Moldova, Cabernet Sauvignon ș.a.</p> <p>În urma controlul fitosanitar efectuat în perioada de creștere a lăstarilor au fost elaborate recomandări privind prevenirea și combaterea pătării negre (<i>Phomopsis viticola</i>), antracnozei (<i>Gloeosporium ampelophagum</i>), pătării roșii (<i>Pseudopeziza trascheiphila</i>) în perioada de dez mugurire – creșterea lăstarilor (apariția a trei frunze).</p> <p>Astfel în faza de creștere a lăstarilor (10-15 cm) contra bolilor s-a recomandat aplicarea unui tratament cu utilizarea produselor pe bază de cupru în dozele recomandate: sulfat de cupru tribazic - (3,0 – 5,0 l/ha); oxiclorig de cupru (2,5 - 3,0 kg/ha); sulfat de cupru + uree + amofos (5,0 – 7,5 kg/ha); sulfat de cupru - zeamă bordoleză 1 %, (3-4 kg/ha); sulfat de cupru – (5-8 l/ha); sulfat de cupru neutralizat cu hidroxid de Ca - (5,0 kg/ha); hidroxid de cupru - (2,5 - 5,0 kg/ha); hidroxid de cupru+sulf (7,0 l/ha).</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>În plantațiile cu sursă înaltă de pătarea neagră acumulată din anii precedenți, luând în considerare și existența unor condiții favorabile pentru manifestarea bolii (precipitații în perioada de desmugurire), s-a recomandat aplicarea unui tratament profilactic cu utilizarea produselor pe bază de cupru, menționate mai sus.</p> <p>În plantațiile cu risc înalt de producere a infecțiilor: - sursă înaltă de infecție din anul precedent; menținerea condițiilor favorabile pentru manifestarea bolii (umiditate înaltă, ploi) în stadiul de 2-3 frunzulițe s-a recomandat un al doilea tratament cu utilizarea produselor cu acțiune sistemică sau sistemică și de contact pe bază de azoxistrobin, etil fosfit de aluminiu + folpet (tratamentul se va aplica timp de 24 ore după căderea precipitațiilor).</p> <p>Menționăm că condițiile favorabile pentru manifestarea pătării negre a viței de vie s-au menținut pe întreaga perioadă a lunii iulie. Astfel, în faza de „Compactare a ciorchinilor”, când au fost înregistrate peste 28,8 mm precipitații la temperaturi medii optime pentru dezvoltarea patogenului <i>Phomopsis viticola</i> (la data de 18 iulie) a fost indicată aplicarea produselor fitosanitare cu eficacitate înaltă de combatere pe bază de folpet 80 % (2,- kg/ha), Captan 80% (2,0 kg/ha), Ditanon 70% (1,0 kg/ha). Tratamentele s-au recomandat cu precădere pentru combaterea bolii în plantațiile afectate din perioada anterioară (înainte și îndată după înflorit).</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>Printre cunoștințele necesare pentru o protecție mai eficientă contra pătării negre a viței de vie (<i>Phomopsis viticola</i>) s-au remarcat următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vița de vie rămâne susceptibilă la atacul de excorioză primăvara devreme și toamna târziu, deaceea un rol important în profilaxia bolii îl joacă tratamentele cu conținut de cupru înainte sau după recoltare, recomandat pentru protecția lemnului contra bolii;</li> <li>• atacuri mai intensive pot avea loc în primăverile și toamnele ploioase și reci la o umiditate relativ înaltă a aerului 95 – 100 %;</li> <li>• <i>Phomopsis viticola</i> Sacc este mai frecvent întâlnită în viile bătrâne cu vârstă de peste 10 ani;</li> <li>• o sensibilitate mai sporită la atacurile de pătarea neagră pot manifesta soiurile: Moldova, Cabernet Sauvignon, Pinot gris, Chardonnay, Feteasca, Cardinal, Muscat de Hamburg.</li> </ul> <p>În calitate de măsuri de prevenire, recomandăm efectuarea următoarelor măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tăierea coardelor afectate de agentul patogen și distrugerea lor prin ardere;</li> <li>- Efectuarea corectă și la timp a lucrărilor agrotehnice (tăierea echilibrată în uscat, aplicarea la timp a lucrărilor în verde (lichidarea lăstarilor de prisos, combaterea buruienilor);</li> <li>- Asigurarea unei densități optime de plante per hectar pentru a permite buna circulație a</li> </ul>		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>aerului în plantații;</p> <p>- Efectuarea primelor tratamente pe parcursul perioadei de desmugurit - stadiul BBCH 06, următoarele până în fenofaza de 2-3 frunzulițe - stadiul BBCH 09.</p> <p>La sfârșitul lunii mai în unele plantații viticole a fost înregistrată apariția dăunătorului (apariția larvelor) de Păduchele țestos (Parthenolecanium corni). Dăunătorul prezintă o generație pe an, hibernează în stadiul de larvă de vârsta a doua sub scoarță, pe brațe, tulpini. Începând din a doua decadă a lunii iunie larvele tinere părăsesc scutul femelei și migrează pe partea dorsală a frunzelor, unde se fixează preponderent în lungul nervurii principale sugând seva. Dauna produsă de dăunător, în cazul soiurilor pentru masă (Moldova), este și mai mare, deoarece strugurii și boabele se acoperă cu o emanație în formă de rouă de miere, pe care mai apoi se dezvoltă ciupercile producătoare de fumagine, diminuând semnificativ fotosinteza și calitatea strugurilor.</p> <p>Pentru combaterea dăunătorului au fost recomandate produse autorizate: piriproxifen 100 g/l – 0,8-1,0 l/ha; pirimifos-metil 500 g/l – 0,6-2,0 l/ha.</p> <p>Menționăm că începând cu a doua jumătate a lunii iulie, întreaga perioadă a lunilor august și septembrie nu au fost semnificate precipitații semnificative, iar condițiile nu au favorizat dezvoltării bolilor sezoniere (mana, putregaiul cenușiu).</p> <p>Făinarea a prezentat pericol pentru soiurile</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>sensibile (Chardonnay, grupa Pinot, Muscat, Feteasca ș.a.), mai cu seamă în focarele de răspândire din anii precedenți. Combaterea eficientă a fâinării a fost realizată conform recomandărilor în funcție de condițiile climaterice favorabile pentru manifestarea bolii, cu utilizarea diferențiată a produselor chimice în funcție de modul lor de acțiune (sistemic sau de contact), eficacitatea de combatere, durata de acțiune și persistența substanței active a produsului pe organele protejate. În diferite cazuri s-a ținut cont de condițiile climatice, ecologice, de factorii favorizanți pentru manifestarea bolii și de situația fitosanitară creată în plantații. Pentru protecția eficientă a fâinării și profilaxia putregaiului cenușiu al viței de vie (în condiții cu risc înalt de manifestare) la soiurile sensibile (Chardonnay, Sauvignon, Aligote, Moldova) îndată după înflorit și în faza de pârgă la acumularea a 12 – 15 % zahăr în boabe s-a recomandat aplicarea procedurii de desfrunzire parțială manuală a butucilor (defolierea parțială manuală a butucilor), care constă în lichidarea a 2 – 3 frunze mai jos de struguri. Pentru diminuarea efectului negativ al arsurilor solare pe boabe, operația s-a recomandat pentru executare inițial pe partea rândului mai puțin dispusă la soare (partea de Nord, Nord-Est, Nord-Vest) și numai peste 7-10 zile pe partea dispusă la soare, după necesitate.</p> <p>În urma aplicării procedurii se crează condiții defavorabile pentru dezvoltarea</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>bolilor (intensitatea dezvoltării bolilor se micșorează de 2 ori) sporind și eficacitatea măsurilor de combatere datorită pătrunderii mai bune a soluției de lucru în interiorul butucului și contactului mai bun al substanței active cu organele sensibile atacului de patogeni. Aplicarea procedurii în termeni optimi conduce și la diminuarea numărului de tratamente contra bolilor îmbunătățind și calitatea strugurilor de vin și celor pentru masă , unde boabele apar cu pruină densă și un colorit mai uniform și intens.</p> <p>În baza studiului situației fitosanitare din plantațiile viticole, determinării eficacității biologice comparative, dozelor, termenelor optime și modului de aplicare a produselor biologice și chimice au fost elaborate recomandări privind prevenirea și combaterea organismelor nocive care au fost prezentate în cadrul seminarelor de profil cu specialiștii din Republica Moldova.</p> <p>Astfel, Magher Mihail a participat la seminarul organizat în Comrat cu genericul „Protecția plantelor horticole contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025.”</p> <p>În perioada 18.02.2025-21.02.2025 de către laboratorul secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au fost susținute 2 seminare de profil organizate de Direcția de Economie, Agricultură și Dezvoltare Regională (DEADR) a Consiliului raional Călărași cu genericul:</p> <p>1. „ Formarea coroanelor și particularitățile</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>de prevenire și combatere a bolilor din plantațiile pomicole în condițiile anului 2025.”</p> <p>2. „Tăierea în uscat a butucilor și particularitățile de protecție a viței de vie în condițiile anului 2025.”</p> <p>În perioada 04.06.2025 de către colaboratorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole s-a participat la seminarul „Protecția integrată a culturilor agricole în condițiile climaterice din 2025.” organizat de Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală. Prezentarea în cadrul seminarului a raportului cu tema: „Particularitățile protecției culturilor multianuale contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025.”</p> <p><b>Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor</b> (în continuare – <b>IGFPP</b>) – a realizat Simpozionul Științific Internațional „Biotehnologii avansate realizări și perspective” (Chișinău 17-19 septembrie 2025) cu secțiunea „Biotehnologii pentru protecția mediului și a plantelor”, în cadrul căreia au fost dezbătute 12 rapoarte ce vizează promovarea utilizării raționale a produselor de uz fitosanitar, inclusiv a mijloacelor biologice de protecție a plantelor, publicate 54 rezumate, inclusiv 14 de peste hotare.</p> <p>- Realizat webinar-ul „Tehnologii inovatoare la plantațiile de nuc” și masa rotundă ”Sănătatea plantelor și a solului – fundamentul sănătății umane și a mediului</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

										<p>înconjurător” (Chișinău, 11-12 decembrie 2025) în cadrul cărora au fost abordate probleme tehnologice, ecologice și științifice actuale de protecție a culturilor agricole cu accent pe cultura nucului.</p> <p>Au fost prezentate rapoate de omologare a 19 produse de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a, ceea ce extinde considerabil gama produselor fitosanitare pentru combaterea organismelor dăunătoare la principalele grupe de culturi agricole.</p> <p>Elaborate masive informaționale și prăgătite dosarele pentru reomologarea de către Consiliul Republican Interdepartamental pentru Aprobarea Produselor de Uz fitosanitar și a fertilizanților în vederea omologării produselor de uz fitosanitar din grupa IV-a de toxicitate RECOL.</p>		
	2.2. Întreprindere a măsurilor de facilitare a omologării mijloacelor biologice de protecție a plantelor de producție autohtonă	2020	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Academia de Științe a Moldovei	În limitele bugetului aprobat	-	-	Măsuri de facilitare elaborate și remise autorităților responsabile	Măsuri elaborate și incluse în proiect de act normativ	<p><b>AȘM</b> – întreprinderea măsurilor de facilitare a omologării mijloacelor biologice de protecție a plantelor de producție autohtonă, pentru extinderea gamei de mijloace biologice de combatere a agenților patogeni ai bolilor de cultura mărului, au fost adaptate și testate 2 preparate biologice (Trichodetmin SC – fungicid micotic pentru combaterea agenților patogeni și rizoplan – preparat bacterian pentru combaterea agenților patogeni), iar rezultatele testării au fost prezentate spre omologare Instituției Publice „Centru Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor”</p>	Realizat	<b>IPINCAAMV</b> - Pentru realizarea subacțiunii Întreprinderea măsurilor de facilitare a omologării mijloacelor biologice de protecție a plantelor de producție autohtonă, resurse financiare au fost alocate din	

										<p><b>IPINCAAMV</b> – în conformitate cu acordul de cooperare științifico - practică nr. 6 din 29.04.2024 încheiat între Institutul de Chimie al USM (Laboratorul de Sinteză Organică) și INCAAMV în cadrul Secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au fost inițiate experiențe cu scopul evaluării și determinării acțiunii fungicide a unor preparate noi autohtone în condiții de laborator și de producție pe parcele mici contra bolilor viței de vie (excoriozei - <i>Phomopsis viticola</i>, putregaiul cenușiu-<i>Botrytis cinerea</i> Pers., mană- <i>Plasmopara viticola</i> Berl.et de Toni, făinare- <i>Uncinula necator</i> Burrill) la soiul Moldova și Alb de Suruceni. Conform rezultatelor obținute în anii precedenți (2024 - 2025) au fost selectați doi compuși (MF 25-1 și MF Sip – 28) care anterior au demonstrat o eficacitate satisfăcătoare – în combaterea principalelor boli ale viței de vie.</p> <p>Produsul MF Sip - 28 reprezintă diferiți compuși naturali:- este un produs pe bază de chitozan, obținut din carapacele crustaceelor și cuticulele insectelor.</p> <p>În urma cercetărilor efectuate s-a demonstrat următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Compusul SIP-28 a demonstrat o eficiență biologică de 79,24% în combaterea pătării negre a viței de vie, ceea ce demonstrează o acțiune fungicidă semnificativă asupra patogenului.</li> <li>2. Din analiza datelor statistice se constată că eficacitatea biologică a compusului MF SIP-28, în doza de 1,0% este aproximativ egală (79,24%) cu cea a produsului standard</li> </ol>	cadrul bugetul Instituției.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------------------------

										<p>Captan (81,75%).</p> <p>3. Compusul MF 25-1 (0,0125%) a demonstrat o eficiență biologică de 62,52% în combaterea pătării negre și este semnificativ mai joasă comparativ cu compusul biologic MF Sip-28 (1,0%).</p> <p>4. S-a conchis necesitatea continuării cercetărilor în condițiile anului 2026 și extinderea testărilor în condiții de producție pentru evaluarea eficacității biologice a compușilor experimentali și integrarea lor în strategii moderne de protecție fitosanitară a viței de vie.</p> <p>Cercetările efectuate în această direcție vor da posibilitatea de a identifica noi produse biologice de origine autohtonă cu diferit mecanism de acțiune (față de cel existent) pentru a preveni apariția fenomenului de rezistență a patogenilor față de preparatele utilizate repetat, iar introducerea lor în protecția integrată va da posibilitatea de a spori eficiența programelor de combatere a organismelor nocive, în contextul schimbărilor climatice din ultimele decenii.</p>		
	2.3. Renovarea tehnologiilor de producție a mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2020-2021	Academia de Științe a Moldovei	190,0	90,0 (2020); 100,0 (2021)	-	Tehnologie de producție elaborată ; instrucțiune de aplicare întocmită și editată	Tehnologie de producție elaborată; instrucțiune de aplicare întocmită și editată (300 de	-	Nerealizat	Subacțiunea Renovarea tehnologiilor de producție a mijloacelor biologice de protecție a plantelor nu a fost realizată deoarece propunerile (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării	

								exemplare)				acțiunilor în Planului de acțiuni aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2018 nu au fost acceptate de către Ministerul Finanțelor.
	2.4. Dotarea tehnică a laboratoarelor de producție a mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2018-2022	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Academia de Științe a Moldovei	1400,0	600,0 (2019); 600,0 (2021)	200,0 (2018)	Proiect investițional elaborat și remis donatorilor	Proiect implementat; utilaje de producție procurate și asamblate – până în anul 2022	-		Nerealizat	Subacțiunea Dotarea tehnică a laboratoarelor de producție a mijloacelor biologice de protecție a plantelor nu a fost realizată deoarece propunerile (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor în Planului de acțiuni aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2018 nu au fost acceptate de către Ministerul Finanțelor.
	2.5. Elaborarea ghidurilor practice privind	2019-2020	Academia de Științe a Moldovei	90,0	90,0 (2020)	-	Ghiduri practice elaborate	Ghiduri practice publicate	AȘM – în baza rezultatelor cercetărilor înregistrate în anul 2025 au fost publicate: - VOLOSCIUC, L., GAINA, B. Mycotoxin accumulation and the possibilities of biological control of wine production		Realizat	Sub acțiunea Elaborarea ghidurilor practice privind aplicarea

		aplicarea trihogramei și a capcanelor feromonale						te, editate (200 de exemple) și distribuite operato- rilor	<p>quality. În: Revista IVES (International Viticulture and Enology Society). 46th World Congress of Vine and Wine. Resilient viticultural practices for sustainable ecosystems. Chisinau, 2025. p. 1-6. DOI: <a href="https://doi.org/10.58233/zSy8pUDS">https://doi.org/10.58233/zSy8pUDS</a>.</p> <p>- VOLOSCIUC, L. Realizări și perspective în aplicarea virusurilor pentru biotehnologiile agricole și protecția biologică a plantelor. În: Studia Universitatis Moldaviae. <a href="https://natural.studiamsu.md/nr-6-186/">https://natural.studiamsu.md/nr-6-186/</a>. 2025. Nr. 6 (186). p. 117- 128. <a href="https://doi.org/10.59295/sum6(186)2025_14">https://doi.org/10.59295/sum6(186)2025_14</a> . ISSN 1814-3237.</p> <p>- VOLOȘCIUC, L., ȘCERBACOVA, T., STÎNGACI A., PÎNZARU, B., SAMOILOVA. A., HARCICU, O., ZĂVTONI P., LUNGU, A., CHISTOL M., CURIEV, L. Trends in combating vine phytopathogens with the application of epiphytic microorganisms la Congresul al XII-lea Internațional al Geneticienilor și Amelioratorilor din Republica Moldova. Chișinău, 17-19 septembrie 2025. p. 465-472. DOI: <a href="https://doi.org/10.53040/cga12.69">https://doi.org/10.53040/cga12.69</a>. ISBN 978-9975-62-897-6.</p> <p>- VOLOSCIUC, L., GAINA, B. Mycotoxin accumulation and the possibilities of biological control of wine production quality. În: 46th World Congress of Vine and Wine. Book of abstracts. p.26-28.</p> <p>- VOLOSCIUC, L. Biological protection of plants in strengthening the "One Health" concept. International Congress MEDICINE, MOLECULAR AND ENVIRONMENTAL SCIENCES 2025 "From chemistry to medicine – 35 years of</p>	trihogramei și a capcanelor feromonale nu a fost realizată deoarece propunerile (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor în Planului de acțiuni aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2018 nu au fost acceptate de către Ministeru Finanțelor.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>Moldo-Romanian scientific collaboration". Book of abstracts. Chișinău, 10-15 November, 2025. p. 210. DOI: <a href="https://doi.org/10.19261/medmo125">https://doi.org/10.19261/medmo125</a>.</p> <p>- VOLOSCIUC, L. Biotechnological approaches to combat foliar phytopatogens of vine. Simpozionul Științific Internațional „Biotehnologii avansate - realizări și perspective" (Ediția a VII-ea), Chișinău, 17-19 septembrie 2025. p.194-195. DOI: <a href="https://doi.org/10.53040/abap7.2025.91">https://doi.org/10.53040/abap7.2025.91</a>. ISBN 978-9975-62-907-2.</p> <p>- LUNGU, Andrei, VOLOSCIUC, Leonid. Strengthening the one health concept by expanding the range of biological entities for preserving plant health. Conferința științifică națională cu participare internațională "Științele naturii în dialogul generațiilor", Chișinău, 17-19 septembrie 2025. p. 183. ISBN 978-9975-62-898-3.</p>		
	2.6. Elaborarea și editarea recomandărilor privind sistemul de protecție integrată a plantelor:		Academia de Științe a Moldovei; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare						<p><b>IPINCAAMV</b> – au fost elaborate și prezentate recomandări privind protecția integrată a plantelor horticole pe diferite platforme (inclusiv pe pagina Facebook a INCAAMV). Noile recomandări privind perfecționarea măsurilor de combatere a bolilor și dăunătorilor viței de vie în condițiile schimbării climatice sunt pe cale de finisare. Viticultorii pot accesa recomandările elaborate în cadrul secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole afișată pe Site-ul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare : <a href="https://www.madrm.gov.md/ro/press-releases?field_press_release_type_tid=82">https://www.madrm.gov.md/ro/press-releases?field_press_release_type_tid=82</a>. Prognoza dezvoltării bolilor și măsurile de</p>	Realizat	Resurse financiare solicitate în cadrul CBTM pentru implementarea Planului de acțiuni aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2018 nu au fost acceptate de către Ministerul Finanțelor, ca rezultat, pentru realizarea subacțiunii Elaborarea și editarea

									<p>combatere a organismelor nocive la culturile horticole în perioada anului 2025 au fost prezentate și în formă de note informative și recomandări la solicitarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, astfel:</p> <p>În conformitate cu scrisoarea nr. 08-04/1124 emisă de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova din 17.04.2025 au elaborate recomandări tehnice privind măsurile de atenuare și combatere a înghețurilor în contextul condițiilor climaterice actuale care sunt destinate fermierilor și prezintă respectarea următoarelor măsuri:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Alegerea corectă a terenurilor pentru fondarea plantațiilor multianuale (nu se vor alege pentru fondare suprafețe amplasate în văi, depresiuni unde plantele sunt supuse unui termen mai lung de acțiune a înghețului. Culturile pomicole sunt mai protejate de înghețuri la amplasarea lor pe pante unde este asigurată o scurgere a aerului rece. Pentru unele culturi sămburoase (caisul) se vor alege pantele de nord Nord-Est și Nord Vest (în prima treime a pantei), unde plantele înfloresc mai târziu și sunt mai puțin sensibile la îngheț (florile rezistă la temperaturi de -1-2°C, iar ovarele formate pier deja la 0°C .</li> <li>2. Proiectarea perdelelor vegetale de protecție contra vânturilor reci.</li> <li>3. Efectuarea unor operații de tăiere în verde (la cais) pentru provocarea lăstarilor anticipați, care înfloresc cu câteva zile mai târziu în comparație cu cei normali,</li> </ol>	<p>recomandărilor privind sistemul de protecție integrată a plantelor, s-a alocat resurse financiare din cadrul bugetului Instituției.</p> <p><b>IGFPP</b> – s-a alocat resurse financiare din cadrul subprogramelor 011103 și 011102 finanțate de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

									<p>evitându-se astfel afectarea lor de înghețurie tardive de primăvară.</p> <p>4. Adunarea și tasarea zăpezii în jurul copacilor (pentru fermele cu suprafețe mici), măsură care va întârzia intrarea în vegetație și va îndepărta perioada de înflorire a culturilor sămburoase (ex. caisul).</p> <p>5. Alegerea soiurilor rezistente la îngheț cu perioada de înflorire mai tardivă (exemplu la cais, cireș).</p> <p>6. Aplicarea irigației prin aspersiune în momentul apariției înghețului (când temperatura la înălțimea de 1,5 m deasupra solului trece de zero grade) ca mijloc de atenuare a afectării de temperaturile joase (mărește temperatura aerului cu circa 3-4°C).</p> <p>7. Tratarea plantațiilor cu aer cald în momentul apariției înghețului tardiv de primăvară (utilizarea de arzătoare speciale sau sobe speciale pentru livezi).</p> <p>8. Ventilarea activă a aerului cu ajutorul ventilatoarelor care împiedică înghețării organelor generative și vegetative ale culturii (astfel, se înlocuiește aerul rece de la sol cu aer mai cald din partea superioară).</p> <p>9. Aplicația fumigației cu producerea unor perdele protectoare de fum, generat de un material fumigen (resturi organice, paie umede, turbă, frunze, rumeguș de lemn umed), care atenuază radiația nocturnă și producerea înghețurilor tardive de primăvară (ridica temperatura cu 1-2°C cu ajutorul unui ecran protector de fum generat de o substanță fumigenă).</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>10. Utilizarea fertilizanților (cu conținut de fosfor și potasiu) și a unor reglatori de creștere autorizați pentru depășirea stresului termic provocat de temperaturile joase – înghețurie tardive de primăvară – înainte și după înflorit.</p> <p>Conform Scrisorii MAIA nr. 09-07/127/2786 din 06.10.2025 IP ICAAMV a înaintat Propuneri și recomandări privind proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 (conform Scrisorii MAIA nr. 09-07/127/2786 din 06.10.2025).</p> <p>INCAAMV a considerat că proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 este o măsură necesară și oportună, care va contribui la:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• armonizarea (apropierea) și consolidarea legislației naționale de prevenire și combatere a organismelor dăunătoare de cea a Uniunii Europene.</li> <li>• crearea unei baze științifice argumentate pentru integrarea deplină în sistemul fitosanitar European.</li> <li>• îmbunătățirea și operativitatea efectuării controlului fitosanitar;</li> <li>• protejarea producției agricole a culturilor horticole și fondului forestier de acțiunea unor noi organisme dăunătoare de carantină;</li> <li>• îmbunătățirea trasabilității și controlului fitosanitar la frontieră;</li> <li>• facilitarea comerțului internațional cu produse vegetale sigure;</li> </ul> <p>Astfel, Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (INCAAMV) a remarcat că</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 reprezintă o acțiune necesară, oportună și aliniată obiectivelor strategice de integrare europeană.</p> <p>INCAAMV își exprimă disponibilitatea de a colabora cu MAIA și ANSA în procesul de implementare, testare și monitorizare a noilor măsuri, inclusiv prin expertiză științifică și suport metodologic.</p> <p>Executori: Degteari Vladimir, sef sectie Cebanu Vitalie, cercetator șt. coord. Armasu Svetlana, cercet. șt., Midari Andrian, cercet. șt.</p> <p>În conformitate cu solicitarea Ministerului Mediului (scrisoarea nr. 06-07/2585 din 17.09.2025), Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară a examinat Proiectul de Lege privind speciile alogene invazive (numar unic 723/MM/2025), elaborat de Directia Politici în domeniul conservării naturii și biosecurității a Ministerului Mediului. Scopul prezentului aviz a fost evaluarea conținutului proiectului de lege din perspectiva compatibilității cu cadrul legislativ european și formularea observațiilor și recomandărilor, în special privind domeniul protecției plantelor, agriculturii și sănătății veterinare.</p> <p>În concluzii și recomandări finale specialiștii INCAAMV au relatat că Proiectul de Lege privind speciile alogene invazive este elaborat în conformitate cu cerințele legislative europene și reprezintă</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>un instrument juridic necesar pentru protecția biodiversității și securitatea agroecologică a Republicii Moldova. Institutul susține adoptarea proiectului cu următoarele recomandări: clarificarea raportului cu legislația fitosanitară, introducerea unui mecanism de colaborare cu instituțiile de cercetare, stabilirea unei proceduri clare de notificare și intervenție rapidă, definirea unui cadru de finanțare pentru activitățile de cercetare și control biologic și elaborarea unei liste naționale a speciilor invazive prioritare. Prin aceste completări, legea va contribui la conservarea biodiversității și la consolidarea securității alimentare.</p> <p>Executori: Degteari Vladimir, sef sectie Cebanu Vitalie, cercetator șt. coord. Armasu Svetlana, cercet. șt., Midari Andrian, cercet. șt.</p> <p><b>IGFPP</b> – A fost optimizată componența soluțiilor pe baza bacteriilor entomopatogene <i>Bacillus thuringiensis</i>, var. <i>thuringiensis</i> și FP-09 pentru combaterea Gândacul din Colorado la culturii de cartof prin suplimentarea mediului cu chitinază în formă lichidă. Pentru cultivarea tulpinilor <i>Bacillus thuringiensis</i> pot fi utilizate medii nutritive cu următoarele componente: melasa, extract de drojdii, pH 6,8 – 7,2.</p> <p>Pe subiectul protecției integrate a plantelor au fost publicate lucrările: - VOLOSCIUC, L. Realizări și perspective</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>în aplicarea virusurilor pentru biotehnologiile agricole și protecția biologică a plantelor. În: In: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Reale și ale Naturii). Chișinău, 2025, 6 (186). pp. 117-127. ISSN 1814-3237.</p> <p>- SCERBACOVA, T. Application of bacterial-fungal suspension for plants protection from pests in greenhouses. Simpozionul Științific Internațional „Biotehnologii avansate realizări și perspective” (Ediția a VII-ea). September 17- 19, 2025. IGFP, p. 186-187.</p> <p>- STINGACI, A., SCERBACOVA, T. Application of microbiological preparation to reduce environmental impacts. The 20 th International Conference of Constructive Design and Technological Optimization in Machine Building Field. OPROTEH 2025. Conference Proceedings - ABSTRACTS. BACAU, May 21-23, 2025, p. 66. ISSN 2457-3388.</p> <p>- ROTARU V. Changes in nutrient status and productivity of treated cucumber plants with potassium phosphates and neem oil emulsion against powdery mildew. International Scientific Congress „Life Sciences Today for Tomorrow” 23-24 october 2025. Iași, Romania.</p> <p>- ROTARU V. Influence of ecological plant protection products on leaves photosynthetic pigments and phosphorus contents of cucumber plants affected by downy mildew. The Scientific Symposium Biology and Sustainable development", november 20-21</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									2025, Bacău, Romania. - ROTARU V. Influence of the application of biorational plant protection products on leaf chlorophylls, carotenoids content and productivity of cucumber plants. In: Scientific International Symposium "Advanced Biotechnologies Achievements and Prospects"(VIIth Edition), September 17 - 19, 2025. Editura USM, Republic of Moldova. - ODOBESCU V., ERHAN T., JALBA S., SMAGLII V. A brief overview of an initial monitoring trial on tomato leaf miner in greenhouses. In: Scientific International Symposium "Advanced Biotechnologies - Achievements and Prospects"(VIIth Edition), September 17 - 19, 2025. Editura USM, Republic of Moldova.		
	a) la culturile de câmp (grâu de toamnă, floarea-soarelui, soia, rapiță, porumb, sfeclă de zahăr)	2018-2020		130,0	70,0 (2019); 60,0 (2020)	-	Recomandări elaborate	Recomandări publicate, editate (200 de exemplare) și diseminate operatorilor	-	Near ealiza t	Resurse financiare nu au fost alocate pentru realizarea acțiunii deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministeru

												Finanțelor
	b) la culturi pomicole (măr, păr, piersic, prun)	2018-2023		150,0	50,0 (2022); 100,0 (2023)	-	Recomandări elaborate	Recomandări publicate, editate (400 de exemplare) și diseminate operatorilor	-		Nerealizat	Resurse financiare nu au fost alocate pentru realizarea acțiunii deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor
	c) la cultura viței-de-vie	2019-2022		70,0	70,0 (2021)	-	Recomandări elaborate	Recomandări publicate, editate (200 de exemplare) și diseminate operatorilor	<i>IPINCAAMV</i> – a prezentat lucrarea privind Cercetarea unor noi produse în combaterea moliei verzi a strugurilor (Lobesia Botrana Den et Schiff), Revista Pomicultura, Viticultura și Vinificația, ISSN 1857-3142, nr. 1 [91], 2024, categoria C. (autori DEGTEARI Vladimir, CEBANU Vitalie, ARMAȘU Svetlana, TERTEAC Dumitru, CHIABURU Elena, MIDARI Andrian). Recomandările privind sistemul de protecție integrată a plantelor pe parcursul anului 2024 au fost prezentate pe diferite platforme (inclusiv pe pagina Facebook a IȘPHTA). În prezent se finalizează lucrarea	Realizat	<i>IPINCAAMV</i> – Pentru realizarea subacțiunii s-a alocat resurse financiare din cadrul bugetului Instituției	

										privind perfecționarea măsurilor de combatere a bolilor și dăunătorilor viței de vie în condițiile schimbării climatice. Viticultorii pot accesa recomandările elaborate în cadrul secției Imunologie și Protecția Plantelor afișată pe site-ul web oficial al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare: <a href="https://www.madrm.gov.md/ro/press-releases?field_press_release_type_tid=82">https://www.madrm.gov.md/ro/press-releases?field_press_release_type_tid=82</a>		
	d) la cultura cartofului, culturile legumicole (tomate, varză, castraveți)	2020-2025		80,0	50,0 (2023); 30,0 (2024)	-	Recomandări elaborate	Recomandări publicate, editate (300 de exemplare) și diseminate operatorilor	-	Nerealizat	Resurse financiare nu au fost alocate pentru realizarea acțiunii deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor	
	e) la culturi bacifere (căpșun, zmeur, coacăz)	2020-2022		70,0	70,0 (2022)	-	Recomandări elaborate	Recomandări publicate, editate (200 de	-	Nerealizat	Resurse financiare nu au fost alocate pentru realizarea acțiunii deoarece propunerile la Cadrul Bugetar	

									exemplare) și diseminate operatorilor			pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor
		2.7. Informarea producătorilor agricoli despre particularitățile aplicării mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2018-2022	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	50,0	10,0 (2018); 10,0 (2019); 10,0 (2020); 10,0 (2021); 10,0 (2022)	-	Seminare organizate; emisiuni mass-media difuzate; pliante elaborate și distribuite	5 seminare organizate; 6 emisiuni mass-media difuzate; pliante distribuite (500 de exemplare)	<b>Instituția publică Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală</b> (în continuare – <b>IP CCAR</b> ) – <b>1. PRODUCEREA MATERIALULUI SĂDITOR VITICOL DE VALOARE BIOLOGICĂ ÎNALTĂ</b> Locația: mun. Chișinău, str. Kogălniceanu, 63, ANSA, bir. 307 Data desfășurării: 31.01.2025 <b>Subiecte abordate:</b> - Experiența țărilor UE și a Republicii Moldova privind producerea și certificarea materialului săditor viticol devirozat; - Producerea materialului săditor viticol: Cadrul normativ (HG 432 din 21.06.2024), Perspective de dezvoltare (Programul Strategic al Politicii Agricole 2025-2030); - Aspecte privind modificările aplicate în Legea nr. 68/2013 despre semințe; - Procedura de control al calității, de certificare și comercializare a materialului de înmulțire vegetativă a viței-de-vie, conform Regulamentului bazat pe HG 432/2024; - Recomandări practice privind producerea materialului săditor viticol devirozat de	Realizat	Subacțiunea Informarea producătorilor agricoli despre particularitățile aplicării mijloacelor biologice de protecție a plantelor s-a realizată din cadrul bugetului autorității

									<p>calitate înaltă.</p> <p>În cadrul seminarului au participat 77 de participanți și au fost acordate 10 consultații individuale.</p> <p><b>2. MODERNIZAREA SPALIERULUI ȘI A FORMEI BUTUCULUI ÎN PLANTAȚIILE VITICOLE</b></p> <p>Locația: or. Ialoveni, Consiliul raional Data desfășurării: 06.02.2025 Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Unele aspecte privind acomodarea formațiunilor de rod la cerințele tăierii mecanizate;</li> <li>- Particularitățile tăierii viței-de-vie în condițiile anului 2025 în funcție de diferențierea inflorescențelor pe lungimea coardei;</li> <li>- Soluții de prevenire a principalilor boli la vița-de-vie.</li> <li>- Biostimulatori în sporirea calitativă și cantitativă a strugurilor;</li> <li>- Procedul practic de tăiere în uscat în plantația viticolă pe rod.</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 24 de participanți și au fost acordate 8 consultații individuale.</p> <p><b>3 - 5. CÂNEPA INDUSTRIALĂ – O SOLUȚIE REALĂ PENTRU UN VIITOR SUSTENABIL</b></p> <p>Locații, data:</p> <p>3. Zona Centru - UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvicultură și ale Mediului, mun. Chișinău, str. Mircești, 44, aula14-100 (27 februarie 2025);</p> <p>4. Zona Sud – Consiliul Raional, or. Cahul, str. Independenței, 2, et.2 (28 februarie 2025);</p> <p>5. Zona Nord – or. Bălți, str. Calea Ieșilor, 28, et.3 (01 martie 2025).</p> <p>Subiecte abordate:</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>Experiența țărilor UE, inclusiv a României, privind producerea cânepii în scopuri industriale;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Soiuri de cânepă recomandate pentru condițiile pedoclimatice din Republica Moldova, tehnologii de cultivare și recoltare a cânepii, recomandări agrotehnice;</li> <li>- Tehnologii de procesare post recoltare, piețe de desfacere și comercializare a Cânepii industriale;</li> <li>- Prevederile cadrului normativ actual privind producerea cânepii și certificarea plantațiilor de cânepă în Republica Moldova.</li> </ul> <p>În cadrul seminarelor au participat 298 de participanți și au fost acordate 37 consultații individuale.</p> <p><b>6. SORG ȘI MEI: SOLUȚII DE ADAPTARE LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE ÎN AGRICULTURA AUTOHTONĂ</b></p> <p>Locația: or. Taraclia, Casa Raională de Cultură</p> <p>Data: 20.03.2025</p> <p>Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Particularitățile morfologice și experiența existentă în valorificarea potențialului bioeconomic al culturilor de sorg și mei;</li> <li>- Sorg, mei: soiuri omologate în Republica Moldova, tehnologii de cultivare și recoltare, recomandări agrotehnice;</li> <li>- Recomandări tehnologice de cultivare a sorgului cu utilizarea mijloacelor de protecție și de fertilizare a plantelor;</li> <li>- Tehnologii de procesare post recoltare, piețe de desfacere, perspective de valorificare a potențialului bioeconomic al sorgului și meiului în condițiile din Republica Moldova.</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 41 de</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>participanți și au fost acordate 13 consultații individuale.</p> <p><b>7.SOLUȚII PRACTICE DE COMBATERE A DĂUNĂTORILOR ȘI BOLILOR ÎN PLANTAȚILE VITICOLE</b></p> <p>Locația: or. Ștefan Vodă Consiliul Raional Data: 27.03.2025 Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fenologia de dezvoltare a principalilor boli și dăunători ai viței de vie;</li> <li>- Metode de monitorizare și combatere a dăunătorilor și bolilor;</li> <li>- Scheme de fertigare și fertilizare foliară;</li> <li>- Rezolvarea problemelor fizice ale solului: descrierea produselor pentru structurarea fizică și tamponarea salinităților;</li> <li>- Impactul apei utilizate în tratamente fitosanitare asupra eficienței acestora</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 25 de participanți și au fost acordate 10 consultații individuale.</p> <p><b>8.OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE A LEGUMICULTURII AUTOHTONE</b></p> <p>Locația: mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM, aula 14-100 Data: 22 mai 2025 Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Semințe, mijloace de protecție și fertilizare: criterii de selectare și metode de utilizare eficientă în legumicultură;</li> <li>- Simptomata bolilor la culturile legumicole și măsuri de combatere;</li> <li>- Sisteme moderne de irigare în legumicultură; recomandări privind exploatarea lor;</li> <li>- Certificarea și producerea materialului semincer de culturi legumicole conform normelor internaționale;</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>- Producerea materialului semincer de culturi legumicole în circuitul ecologic și convențional;</p> <p>- Perspectivele dezvoltării legumiculturii conform Programului strategic pentru agricultură 2025-2030;</p> <p>- Vizita serei didactico experimentale, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM.</p> <p>În cadrul seminarului au participat 93 de participanți și au fost acordate 13 consultații individuale.</p> <p><b>9. PROTECȚIA INTEGRATĂ A CULTURILOR AGRICOLE ÎN CONDIȚIILE CLIMATERICE DIN 2025</b></p> <p>Locația: mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM, aula 14-100</p> <p>Data: 04 iunie 2025</p> <p>Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Analiza condițiilor climaterice ale anului 2025;</li> <li>- Măsuri de protecție a culturilor de câmp;</li> <li>- Particularitățile protecției culturilor multianuale contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025;</li> <li>- Asigurarea rentabilității economice și rezilienței agriculturii prin utilizarea tratamentelor biologice;</li> <li>- Situația actuală și evoluția produselor fitosanitare.</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 93 de participanți și au fost acordate 27 consultații individuale.</p> <p><b>10.AGRICULTURA DURABILĂ: ÎMBUNĂTĂȚIRI FUNCiare, TEHNOLOGII EFICIENTE DE PRODUCȚIE A CULTURILOR DE CÂMP</b></p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>Locația: Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor CNCPS, filiala Bălți, mun. Bălți, str. Calea Ieșilor, 28 Data: 25.06.2025.</p> <p>Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Implementarea prevederilor Codului funciar nr. 22/2024 după modificările operate (Lege Nr.60 din 03.2025);</li> <li>- Condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele investiționale de îmbunătățiri funciare;</li> <li>- Prezentarea loturilor demonstrative cu culturile de câmp: soiuri, particularitățile tehnologice, caracteristici tehnico economice:</li> </ul> <p>a) Culturi cerealiere păioase (grâu, orz, ovăz, secară, mei);</p> <p>b) Provocări și oportunități în producerea culturilor leguminoase în Republica Moldova;</p> <p>c) Porumb;</p> <p>d) Culturi tehnice (floarea soarelui, sfecla de zahăr);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sistemul de agricultură durabilă, inclusiv cea de precizie.</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 102 de participanți și au fost acordate 30 consultații individuale.</p> <p><b>11. SOIURI ȘI TEHNOLOGII DE CULTIVARE A PEPENELUI GALBEN ÎN CONDIȚIILE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE</b></p> <p>Locația: s. Ghiduleni, r-nul Rezina, Casa de cultură,</p> <p>Teren agricol SRL Maxim Team Company</p> <p>Data: 03 septembrie 2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Soiurile productive de pepene galben adaptate la schimbările climatice: criteriile de selectare;</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tehnologii avansate de cultivare a pepenilor galbeni;</li> <li>- Particularitățile utilizării substanțelor fitosanitare la cultivarea pepenilor galbeni: recomandări practice;</li> <li>- Prezentarea calităților gustative și degustarea pepenilor galbeni (6 soiuri).</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 27 de participanți și au fost acordate 14 consultații individuale.</p> <p><b>12. VALORIFICAREA POTENȚIALULUI BIOECONOMIC AL SOIEI ÎN CONDIȚIILE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE</b></p> <p>Locul desfășurării: s. Plop, r-l Dondușeni, baza de producție GȚ Agro-Panfil Data: 19.09.2025 Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tehnologii de cultivare a soiei în condițiile schimbărilor climatice din Republica Moldova;</li> <li>- Particularitățile utilizării substanțelor fitosanitare la cultivarea soiei: recomandări practice;</li> <li>- Recoltarea și condiționarea post recoltare a boabelor de soia: recomandări practice;</li> <li>- Procesarea soiei: cerințe de colectare, particularitățile tehnologice, avantaje tehnico economice;</li> <li>- Producerea și certificarea materialului semincer de culturi leguminoase conform normelor internaționale.</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 51 de participanți și au fost acordate 27 consultații individuale.</p> <p><b>13. PRODUCEREA MATERIALULUI SĂDITOR HORTICOL DE VALOARE BIOLOGICĂ ÎNALTĂ</b></p> <p>Locația: mun. Chișinău, str. Ghiocilor, 1, C.I.E. MOLDEXPO S.A., pavilionul</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>central, etajul 1  Data desfășurării: 17.10.2025  Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prevederile cadrului normativ actual și politicile în domeniul producerii materialului săditor horticola de valoare biologică înaltă;</li> <li>- Procedura de certificare a materialului săditor fructifer;</li> <li>- Recomandări privind producerea, certificarea și comercializarea materialului săditor horticola de valoare biologică înaltă;</li> <li>- Soiuri noi ale speciilor horticoale recomandate pentru circuitul bioeconomic din Republica Moldova.</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 34 de participanți și au fost acordate 16 consultații individuale.</p> <p><b>14.eAgronom, ZIUA CÂMPULUI – CULTIVAREA CULTURILOR DE ACOPERIRE</b></p> <p>Locația: Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor CNCPS, filiala, mun. Bălți, str. Calea Ieșilor, 28  Data: 24 octombrie 2025  Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- eAgronom: Programul de Carbon și beneficiile pentru fermieri;</li> <li>- Agricultură regenerativă și impactul culturilor de acoperire asupra solului;</li> <li>- Experiența e-Agronom cu practici regenerative;</li> <li>- Experiența practică, cultivarea culturilor de acoperire;</li> <li>- Platforma de demonstrare în câmp, locația CNCPS Bălți:</li> </ul> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) Prezentarea lotului demonstrativ;</li> <li>b) Diferite metode de cultivare în amestec a culturilor de acoperire, beneficii.</li> </ol> <p>În cadrul seminarului au participat 76 de</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>participanți și au fost acordate 16 consultații individuale.</p> <p><b>15. Forum: Agro Cunoștințe: FERMIERII ȘI INOVAȚIA ÎN PARTENERIAT, Ediția 1.</b>          Locația: mun Chișinău, str. Zimbrului,1 (Institutul Muncii)          Data:14.11.2025          Subiecte abordate:          - Inovații în protecția integrată a culturilor agricole.          În cadrul seminarului au participat 288 de participanți și au fost acordate 128 consultații individuale.</p> <p><b>16.UTILIZAREA EFICIENTĂ A ÎNGRĂȘĂMINTELOR NATURALE ÎN TEHNOLOGIILE AGRICOLE</b>          Locația: mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM, aula 14-100, Petricani          Data: 12 decembrie 2025          Subiecte abordate:          - Priorități strategice și instrumente de sprijin pentru modernizarea producției vegetale și zootehnice (PSPA 2026 - 2030);          - Valorificarea îngrășămintelor naturale: priorități și obiective conform politicilor naționale; oportunități de subvenționare și perspective de dezvoltare conform PSPA 2026 - 2030;          - Prezentarea proiectului „Bursa de nutrienți Moldova” și a Maschinenring Göttingen;          *Exemplu practic: întreprinderea model BMO Group – ciclurile nutrienților în agricultura moldovenească;          - Utilizarea îngrășămintelor organice în exploatațile agricole: lecții învățate și noi oportunități;          - Aspecte economice ale utilizării îngrășămintelor organice: experiențe din</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>practica de consultanță;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rezultatele cercetărilor și recomandările practice privind valorificarea îngrășămintelor naturale;</li> <li>- Proiect „Bursa de nutrienți Moldova”: obiective de dezvoltare și planul pentru 2026, instrumente digitale ale bursei de nutrienți.</li> </ul> <p><b>17. TÂRGUL INOVAȚIEI ÎN AGRICULTURĂ: REALIZĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI,</b>  Ediția a II-a  Locația: mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului  Data: 18 decembrie 2025  Subiecte abordate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Oportunități de dezvoltare a agriculturii conservative Elemente de dezvoltare a sectorului pomicol în contextul aderării la Uniunea Europeană;</li> <li>- Tendințe inovative în zootehnie conform standardelor UE;</li> <li>- Tendințe inovative în sectorul legumicol;</li> <li>- În viticultură contextul schimbărilor climatice și integrării europene.</li> </ul> <p>În cadrul seminarului au participat 134 de participanți.</p> <p><i>AȘM</i> – au fost executate măsurile următoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prezentarea raportului "Asigurarea rentabilității și rezilienței agriculturii prin utilizarea mijloacelor ecologic inofensive de protecție a culturilor agricole" la Seminarul cu tema "Protecția integrată a culturilor agricole în condițiile climatice din 2025", organizat de Centrul Național de Consiliere</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

										<p>Agricolă și Rurală, 04 iulie 2025.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Organizarea și participarea cu raport la masă rotundă "Producerea materialului săditor horticol de valoare biologică înaltă", 17 octombrie 2025.</li> <li>- Promovarea realizărilor protecției microbiologice în Republica Moldova la TV și Radio Moldova.</li> <li>- Pregătirea avizelor asupra 4 proiecte de acte legislative.</li> <li>- Organizarea și participarea cu raport la masa rotundă la AȘM: Protecția biologică a plantelor în fortificarea conceptului "O singură sănătate, 02 iulie 2025.</li> <li>- Organizarea și participarea cu raport la masă rotundă la AȘM: „Impactul invaziei lăcustelor asupra securității alimentare, ecosistemelor agricole și sănătății publice”, 31 iulie 2025.</li> </ul>		
	2.8. Școlarizarea operatorilor privind utilizarea mașinilor pentru tratamentele fitosanitare, a echipamentul ui individual de protecție	Periodic	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	100,0	20,0 (2019); 20,0 (2021); 20,0 (2023); 20,0 (2025); 20,0 (2027)	-	Ateliere de lucru organizate; operatori instruiți	10 ateliere de lucru organizate; 500 de operatori instruiți	<p>ANSA – în perioada anului 2025 au trecut instruire pe platforma e-Learning „Utilizarea durabilă a pesticidelor” și au obținut certificate de utilizator profesionist 132 persoane.</p> <p>Pe domeniul produselor fitosanitare au fost organizate 44 seminare cu privire la promovarea utilizării produselor fitosanitare din grupele III și IV de toxicitate, informarea despre particularitățile aplicării mijloacelor biologice de protecție a plantelor și despre utilizarea mașinilor pentru tratamentele fitosanitare.</p> <p>Au fost distribuite cca 200 pliante pe domeniul utilizării corecte a produselor fitosanitare, nedistribuite în anul precedent.</p>	Realizat		

3.	Promovarea implementării soiurilor și hibridilor rezistenți la organismele dăunătoare	3.1. Cercetări științifice în vederea ameliorării soiurilor/hibridilor cu rezistență la organisme dăunătoare	2020-2027	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Academia de Științe a Moldovei	800,0	200,0 (2022); 200,0 (2024); 200,0 (2025); 200,0 (2027)		Soiuri/hibridi/ameliorate/ameliorați ale/ai culturilor de câmp	5 soiuri/hibridi/ameliorate/ameliorați ale/ai culturilor de câmp:	<p><b>IPNCNCS</b> – a urmărit evaluarea rezistenței la patogeni pe agrofond natural și artificial de infecție, monitorizând eficiența genotipurilor împotriva celor mai nocive maladii.</p> <p>La Culturi Leguminoase (Soia, Mazăre, Fasole):</p> <p>Capacitatea de testare - 300 de genotipuri evaluate.</p> <p>Rezultate selecție (rezistență superioară):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Mazăre - 8 linii genetice;</li> <li>2. Soia - 10 linii genetice;</li> <li>2. Fasole - 5 linii genetice.</li> </ol> <p>Evaluările au fost efectuate în dinamică pentru a asigura adaptarea strategiilor de ameliorare la presiunea bolilor dominante. Culturile studiate, pe perioada de vegetație au fost afectate de următoarele maladii:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. La cultura mazărea - fâinarea (Erysiphe communis Grev.f.pisi), putregaiul rădăcinilor (g. Fusarium spp. și Botrytis cinerea), ascohitiza (Aschohita pisi).</li> <li>2. La cultura soia - mozaicul soiei (Soia virus 1); arsura bacteriană a soiei (Pseudomonas glycinae), mana (Peronospora manshurica), Alternaria (Alternaria alternate);</li> <li>3. La cultura fasola - arsura comună (Xanthomonas faseoli, sau Pseudomonas Faseoli), mozaicul comun (Virusul marmor phaseoli sau faseoli virus 1), arsura pustulară (Xanthomonas faseoli).</li> </ol> <p>La cultura Florii – soarelui - activitățile s-au concentrat pe menținerea materialului genetic inițial și producerea de semințe hibride.</p> <p>Au fost analizate 38 de forme de generații diferite (precoce și semitardive), atât autohtone, cât și de origine străină.</p> <p>S-au produs semințe pentru hibridii: Etern,</p>	Rezalizat	<p><b>IPNCNCS</b> - Pentru realizarea subacțiunii Cercetări științifice în vederea ameliorării soiurilor/hibridilor cu rezistență la organisme dăunătoare sa alocat resurse financiare au fost alocate din bugetare din programele instituționale de cercetare – 210102, 210101</p> <p><b>IGFPP</b> – pentru realizarea subacțiunii Cercetări științifice în vederea ameliorării soiurilor/hibridilor cu rezistență la organisme dăunătoare sa alocat resurse financiar din cadrul subprogramei 011103 și 011102 finanțate de către Ministerul Educației și</p>
----	---	--	-----------	--	-------	---	--	--	---	---	-----------	---

									<p>HS 0428, Ortac, Ana, Valeria, HS 1020, Florisan, HS 9729, Sanbred 254, Albinuța, Luceafărul, HS 9506, Speranța. Astfel, s-au obținut 330 kg de semințe F1.</p> <p>Condițiile pedoclimatice ale anului curent au favorizat o bună exprimare a rezistenței și toleranței față de Lupoiaia (Orobanche cumana).</p> <p>Boli fungice și bacteriene: Putregaiul alb (Sclerotinia sclerotiorum), rugina (Puccinia helianthi) și pătarea brună (Alternaria spp.).</p> <p>Gradul de dezvoltare a maladiilor a fost redus, fără impact economic semnificativ.</p> <p>La cultura Sfecla de zahăr și furajeră - a fost realizat programul de hibridare și evaluare a calității tehnologice.</p> <p>Producție de material semincer:</p> <p>Soiul Victoria: 144 kg semințe (obținute din 3200 de rizocar; Soiul Ciugur: 118 kg semințe. Totodată, s-a analizat individual 138 de rizocarpi pentru determinarea conținutului de zahăr și a substanței uscate.</p> <p>La cultura porumbului - s-a testat rezistența la Tăciunele comun (Ustilago maydis) și Tăciunele prăfos (Sorosporium relianum) pe agrofond natural și artificial.</p> <p>Genotipuri testate - 23 de linii consangvinizate și 7 combinații hibride.</p> <p>Genotipuri confirmate rezistente - 18 linii consangvinizate și 5 hibridi.</p> <p>Următoarele soiuri și hibridi au fost transmise instituțiilor de profil pentru testarea oficială în vederea înregistrării :</p> <p>ISTIS (România):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Grâu (soiul Tiras);</li> <li>- Orz (soiul Excelent);</li> <li>- Soia (soiul Moldovița);</li> <li>- Sorg (soiul Porumbeni 5).</li> </ul> <p>CTSP (Republica Moldova):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Porumb (hibridii Porumbeni 350, 373</li> </ul>	Cercetării Republicii Moldova	al
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------------------	----

										CRF, 363). <b>IGFPP</b> – au fost în testare oficială 9 soiuri cu rezistență la secetă și organisme dăunătoare pentru admiterea în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova: Triticale - soiul Fănica; Grâu durum - soiul Nastia; Tomate - 3 linii: L62/21, L 33/231, L 08/234; Tomate - 2 soiuri: Agafia, Vladigen; Usturoi - soiul Teodor; Sorg zaharat – Zăhărel. <b>În testare DUS – 10 soiuri:</b> Triticale - soiul Fănica; Grâu durum - soiul Nastia; Grâu comun - soiul Bijuteria Zâmbrenilor; Tomate - 3 linii: L62/21, L 33/231, L 08/234; Tomate - 2 soiuri: Agafia, Vladigen; Usturoi - soiul Teodor; Porumb - inductor de haploidie MHI-2; Porumb - 2 linii cosangvinizate: TSL-276; KR-74; Soia - Cristater (Onica), Genap 54; Sorg zaharat – Zăhărel.		
	3.2. Promovarea omologării soiurilor și hibridilor rezistenți la secetă și organisme dăunătoare	2021-2027	Ministerul Agriculturii și industriei Alimentare; Academia de Științe a Moldovei	50,0	10,0 (2022); 10,0 (2024); 10,0 (2025); 20,0 (2027)	-	Soiuri/hibrizi omologate/omologate	14 soiuri/hibrizi testate/testați ca fiind rezistenți la secetă și organisme	<b>IGFPP</b> – a obținut brevetate la 6 soiuri de plante: Soia -soiul Genap 54. MD 454; Busuioc comun -soiul Picant de grădină. MD 459; Tomate - soiul Rozamak. MD 455; Tomate - soiul Ingstar. MD 453; Tomate - soiul Dorința. MD 461; Tomate - soiul Dorința. MD 461. Totodată, create și omologate 9 soiuri ale culturilor: Grâu comun - soiul Bijuteria Zâmbrenilor; Soia - soiul Genap 54; Soia - soiul Onika;	Realizat	<b>IGFPP</b> – pentru realizarea subacțiunii sa alocat resurse financiare din cadrul subprogramelor 011103 și 011102 finanțate de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii	

								me dăună toare (culturi de câmp și hortico le)	Tomate în seră – soiul Rozamak. Înregistrați în Catalogul Oficial al soiurilor de plante de cultură din România - 2 hibrizii de sorg zaharat SAȘM1 și SAȘM2.  <b>IPCNCPS</b> – a creat și a înregistrat în Catalogul Soiurilor de Plante: d ouă soiuri de grâu – „Fluieraș” și „Rîndunica”; un soi de orz – „April”, un soi de soia – „Dunăreana” un soi de fasola – „Vladina”. De asemenea, au fost transferați în testări oficiale și promovați spre omologare hibrizi de porumb rezistenți la condiții climaterice stresante și la principalele maladii: Porumbeni 347; Porumbeni 344; Porumbeni 309; Porumbeni 437; Un hibrid de sorg – Porumbeni 6P. Hibrizii au fost testați pe fonduri infectate artificial, demonstrând toleranță înaltă la <i>Ustilago maydis</i> și <i>Sorosporium relianum</i> .		Moldova  <b>IPCNCPS</b> – Pentru realizarea subacțiunii sa alocat resurse financiare au fost alocații bugetare din programele instituționale de cercetare – 210102, 210101
	3.3. Promovarea utilizării soiurilor și hibrizilor rezistenți la secetă, boli și dăunători	Periodic	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	20,0	10,0 (2023); 10,0 (2025)	-	Evenimente organiza te	12 evenim ente organiza te, inclusi v 4 semina re, 2 atelier e de lucru, 2 publica ții în mass-	<b>IPCNCPS</b> – a promovat în anul 2025 pentru cultivare și utilizare în sectorul agricol 7 hibrizi de porumb, dintre care 5 rezistenți la secetă și boli: Porumbeni 352; Porumbeni 391; Porumbeni 434; Porumbeni 458; Porumbeni 465. Totodată, a efectuat seminar agricol organizat la 12 septembrie 2025, CNCPS – sector Porumbeni, s. Pașcani, r-l Criuleni, cu tematica „Tehnologii, rezultate și perspective în domeniul cultivării porumbului și a culturilor de sorg. Hibrizi performanți și de perspectivă	Realizat	<b>IPCNCPS</b> - alocații bugetare din bugetul instituției: Pentru obținerea brevetelor (4) – 79 lei Pentru menținerea în vigoare a soiurilor de plante (17) – 4158 lei  <b>IGFPP</b> – pentru realizarea

								<p>media, 4 semi nare – „Ziua Câmpului”</p> <p>pentru diferite zone climaterice ale R. Moldova”.</p> <p><b>Brevetare:</b> IP CNCPS a creat <b>4 Soiuri de porumb rezistenți la secetă MKG 1, PORUMBENI 352, MKP 601, MV 7341.</b></p> <p>În anul 2025 au fost menținute în Catalogul Soiurilor de Plante mai multe soiuri și hibrizi de culturi agricole (porumb, grâu, orz, soia, fasole, sfeclă furajeră), asigurând continuitatea utilizării acestora în producție. Rezultatele de ameliorare ale IP CNCPS au fost apreciate la saloane internaționale de inventică și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• PROINVENT (România) – 7 Medalii de Aur</li> <li>• INFOINVENT (Republica Moldova) – 5 Medalii de Aur și 1 Distincție Specială</li> </ul> <p>De asemenea a participat la Moldagrotech 2025, Farmer 2025, Ziua Porumbului 2025 (România), Ziua Câmpului, eAgronom; apariții Radio/TV (Agro TV Moldova, AgroTV+, Agrobiznes).</p> <p><b>Rezultate științifice conexe:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 proiecte finalizate (Programul „Stimularea Excelenței”, 2024–2025)</li> <li>• 5 articole științifice publicate</li> </ul> <p><b>IGFPP</b> – a obținut 10 titluri de Brevet pentru soi de plantă:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Viță-de-vie (Vitis vinifera L. ssp. sativa D.C. x Muscadinia rotundifolia Michx) – soiurile Sarmis (MD 436), soiul Tethys (MD 437);</li> <li>- Grâu durum (Triticum durum Desf.) – soiul Hordeiforme 335 (MD 434);</li> <li>- Triticale (x Triticosecale Witt.) - soiul Ingen 33 (MD 433);</li> <li>- Cimbru lămâios (Thymus x citriodorus (Pers.) Schreb.) - soiul Lily Roz (MD 428);</li> </ul>	<p>subacțiunii sa alocat resurse financiare din cadrul subprogramelor 011103 și 011102 finanțate de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sovârf (Origanum vulgare L. ssp vulgare.) – soiul Panacea (MD 431);</li> <li>- Sovârf grecesc (Origanum vulgare L. ssp. hirtum. (Link.) Ietsw.) – soiul Savoare (MD 425);</li> <li>- Levănțică (Lavandula angustifolia Mill.) – soiurile Favoare (MD 426), soiul Svetlana (MD 427);</li> <li>- Tomate (Solanum lycopersicum L.) – soiul Petramak (MD 424).</li> </ul> <p>A obținut 11 medalii de aur pentru promovarea soiurilor de plantă brevetate la Saloane de inventică:</p> <p>Salonul Internațional de Inventică INVENTCOR 2024, ed. V, 4-6 aprilie 2024, Deva România</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tomate – soiul Matriona, Medalie de Aur;</li> <li>- Usturoi – soiul Moldobella, Medalie de Aur;</li> <li>- Levănțică – soiul Svetlana, Medalie de Aur;</li> <li>- Cimbru lămâios – soiul Lily Roz, Medalie de Aur;</li> </ul> <p>Salonul Internațional de Invenții și Antreprenariat Inovativ, ed. II, 16-17 mai 2024, Chișinău;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Levănțică – soiul Favoare, Medalie de Aur;</li> <li>- Cimbru lămâios – soiul Lily Roz, Medalie de Aur;</li> </ul> <p>Expoziția Europeană a Creativității și Inovării „EUROINVENT”, ed. XVI, 6-8 iunie 2024, Iași, România</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tomate, soiul Petramak, Medalie de Aur;</li> </ul> <p>Salonul Internațional de Invenții și Inovații „Traian VUIA”, ed. X, 13-15 iunie, Timișoara, România</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sovârf – soiul Savoare, Medalie de Aur;</li> <li>- Cimbru lămâios - soiul Lily Roz, Medalie de Aur;</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<ul style="list-style-type: none"> <li>- Salonul Internațional de Invenții INVENTICA 2024, ed. 28, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”, 03-05 iulie 2024, Iași, România;</li> <li>- Vița de vie – soiul Algumax, Medalie de Aur;</li> <li>- Usturoi – soiul Moldobella, Medalie de Aur.</li> </ul> <p>Promovarea utilizării soiurilor și hibrizilor rezistenți la secetă, boli și dăunători a fost confirmată prin participări la evenimente organizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ziua Portului Popular, USM, 30.06.2024;</li> <li>- Salonul Tehnologiilor și Produselor Inovative - Ediția I – Agricultură, USM, 26.10.2024;</li> <li>- Expoziția anuală de prezentare a rezultatelor cercetărilor efectuate în cadrul unităților de cercetare – dezvoltare inovare din rețeaua Academiei de Științe Agricole și Silvice (ASAS) din România, 9/12.10.2024;</li> <li>- Ziua Internațională A Științei Pentru Pace Și Dezvoltare, USM, 07/08.11.2024;</li> <li>- Festivalul de cercetare și inovare „Știință pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective” – ediția a III-a, AȘM, 12.11.2024;</li> <li>- Golden Juggernaut InnoTech Forum 2024, Chișinău Arena, eveniment dedicat inovației și tehnologiei din Republica Moldova, 21.11.2024;</li> <li>- Conferința „Practici europene durabile în materie de agricultură conservativă pentru Republica Moldova”, UCIP-IFAD, Chișinău, 26.04.2024;</li> <li>- Seminarul tematic „Instruirea inspectorilor teritorialii responsabili de controlul privind</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>producerea, inspecția în câmp, certificarea și controlul comercializării semințelor și materialului de înmulțire și săditor” (<i>culturi aromatice, in, cerealiere, leguminoase - soia</i>), ANSA-IGFPP, 07.06.2024;</p> <p>-Ședința grupului de lucru pe domeniul Legumicultură, Bacifere și Plante Aromatice și Medicinale, privind instruirea și transferul de cunoștințe esențiale pentru fermieri. <i>Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală</i>, 28.11.2024;</p> <p>-Evenimente în cadrul Clusterului Horticol ”HERBAFRUCT”, finanțat de Guvernul Elveției și implementat de PNUD cu scopul revitalizării și relansării sectorului plantelor medicinale și aromatice din țară: Adunarea Generală - <i>Masterclass pentru servirea ceaiurilor</i>, USM Mediacor. Chișinău, 10.12.2024;</p> <p>-Atelier de instruire – <i>Raport Recunoașterea, și promovarea plantelor aromatice și medicinale. Tehnologii de cultivare, întreținere, prelucrarea, post recoltare, ambalarea și depozitarea</i>, r-nul Strășeni, s. Micleușeni, 28.06.2024;</p> <p>-Atelier de instruire pentru tinerii de la școala profesională din Nisporeni – <i>Raport Familiarizarea cu plantele aromatice și medicinale. Recunoașterea PAM în colecție sau în natură. Resursele de PAM în flora spontană sau cultivate. Proprietățile lor medicinale și sumar compoziția chimică. Elementele tehnologice de cultivare sau de colectare din flora spontană. Metodele de recoltare, post prelucrare a materiei prime (herba, frunze, fructe etc. ambalare angro și la bucată, păstrare, prelucrare</i>, 09.10.2024;</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>-Seminar tematic la solicitarea cultivatorilor de plante aromatice și medicinale din Regiunea de Nord a Republicii Moldova – <i>Raport Producerea plantelor aromatice și medicinale: măsuri agrotehnice de cultivare</i>”, or. Bălți. Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală, 12.11.2024;</p> <p>Participări la emisiuni radio/TV: Moldova 1, Emisiunea “Pământ și oameni”</p> <p>-Soiuri interspecifice rizogene de viță-de-vie, 08.12.2024;</p> <p>-Diminuarea impactului schimbărilor climaterice asupra plantelor de cultură, 26.05.2024;</p> <p>-Cultivarea soiului de usturoi Berechet, 16.06.2024;</p> <p>-Impactul schimbărilor climaterice asupra plantelor de cultură, 15.09.2024.</p> <p>Promovarea soiurilor nou create în cadrul Conferinței Științifice Internaționale „<i>Genetica, Fiziologia și Ameliorarea Plantelor</i>”, Chișinău, 7-8 octombrie 2024, la care au fost discutate problemele teoretice și practice, privind aspectele genetice și fiziologice de creare și dirijare a potențialului productiv și adaptiv al plantelor de cultură; Principii și procedee de majorare și cuantificare a variabilității ereditare; Diversitatea genetică și fiziologică, conservarea genofondului vegetal; Protecția plantelor și tehnologii agricole avansate.</p> <p>În Culegerea de lucrări au fost publicate 134 articole și promovate realizările în 14 universități și instituții de cercetare din țară și 43 de peste hotare, reprezentanți ai 10 țări (România, Ucraina, Turcia, Georgia,</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

										Suedia, Lituania, Italia, Cehia, Slovacia, Belarus).		
4.	Administra rea uniformă și echilibrată a fertilizanților de natură chimică și organică	4.1. Promovarea aplicării fertilizanților în baza indicilor agrochimici ai solului	Periodic	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În limite le buget ului aprob at	-	-	Seminar e, mese rotunde organiza te	2 semina re organiz ate; 4 mese rotund e desfășu rate	<b>IPNCNCS</b> – a organizat seminarul agricol „Cultivarea culturilor agricole și aplicarea fertilizanților în sistemul conservativ de agricultură” (17 septembrie 2025). De asemenea, în cadrul seminarului „Cultivarea culturilor de acoperire” (24 octombrie 2025) au fost prezentate soluții moderne de utilizare a dronelor agricole pentru optimizarea lucrărilor de câmp și monitorizarea culturilor. La 19 septembrie 2025, șeful Laboratorului de Ameliorare și Producere a Semințelor din cadrul CNCPS, dl Costel Guțu, a participat la seminarul „Valorificarea potențialului bioeconomic al soiei în condițiile schimbărilor climatice”, desfășurat la baza de producție GȚ „Agro-Panfil”, r-nul Dondușeni, unde au fost discutate tehnologii inovative de cultivare a soiei.	Reali zat	<b>IPNCNCS</b> – Pentru realizarea subacțiunii sa alocat resurse financiare au fost alocații bugetare din programele instituționale de cercetare – 210102, 210101
		4.2. Actualizarea sistemului de fertilizare a solurilor în funcție de asolamente	Periodic	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Academia de Științe a Moldovei	50,0	15,0 (2021); 15,0 (2023); 20,0 (2025)	-	Recoman dări științific e elaborate	Recom andări științifi ce publica te și editate (300 de exempl are)	<b>IPNCNCS</b> – au fost elaborate, publicate și diseminate recomandările științifice „Sisteme integrate de măsuri pentru protecția culturilor de câmp”, autori: VRONSCHIH Mihail, LENCAUȚAN Mariana, ȚOPA Liliana, UNGUREANU Anatolie, MELECA Anatolie, Chișinău, 2025, tiraj 300 exemplare, ISBN 978-9975-84238-9.	Reali zat	<b>IPNCNCS</b> – Pentru realizarea subacțiunii sa alocat resurse financiare au fost alocații bugetare din programele instituționale de cercetare – 210102, 210101
<b>Obiectivul 3. Consolidarea capacităților de monitorizare, prognoză și avertizare</b>												

5.	Perfecționarea sistemului de prognoză privind evoluția organismelor dăunătoare	5.1. Asigurarea organului de control fitosanitar cu specialiști în domeniul protecției plantelor, pentru antrenarea lor privind monitoring-ul fitosanitar	2019-2025	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	Serviciul de prognoză asigurată cu specialiști	Specialiști cu studii în agricultură antrenați în efectuarea monitoring-ului fitosanitar (35-40 de persoane) până în anul 2025	ANSA – informează că, din numărul total de 646 angajați, 101 sunt de specialitate fitosanitară, iar din aceștia 20 (din cele 27 de funcții repartizate conform statelor de personal) sunt inspectori specializați, antrenați în monitorizarea fitosanitară. Astfel rata de acoperire a funcțiilor preconizate domeniului este de 74 %	Realizat	
		5.2. Dotarea Serviciului monitoring fitosanitar și managementul crizelor cu utilaj performant	2019-2025	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	840,0	160,0 (2019); 160,0 (2022)	300,0 (2021); 220,0 (2025)	Serviciu dotat cu sisteme automate de măsurare a parametrilor climatici pentru avertizarea apariției bolilor	20 de sisteme automate de măsurare a parametrilor climatici ( <i>de tipul AgroExpert</i> ) procurate până în anul 2025	ANSA – conform planificării prevăzute în proiectul CBTM pentru anul 2025, nu au fost alocate resurse financiare pentru procurarea sistemelor automate de măsurare a parametrilor climatici.	Nerealizat	

		5.3. Actualizarea pragurilor economice de dăunare ale organismelor dăunătoare	2021-2025	Academia de Științe a Moldovei; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	400,0	200,0 (2022); 200,0 (2025)	-	Praguri economice de dăunare actualizate	Praguri economice de dăunare actualizate și publicate (pentru 5-8 culturi agricole)	<b>IGFPP</b> – A fost actualizat sistemul digital de monitorizare a factorilor de mediu pentru tot teritoriul Republicii Moldova, inclusiv a datelor privind Pragul Economic de Dăunare (PED) a organismelor dăunătoare pentru a fi utilizat în implementarea modelelor de prognoză a bolilor și dăunărilor, prognoza fenologică și evaluarea riscului fitosanitar: <a href="http://www.ecobionet.com">www.ecobionet.com</a>	Realizat	Pentru realizarea subacțiunii Actualizarea pragurilor economice de dăunare ale organismelor dăunătoare, s-a alocat resurse financiare din cadrul subprogramelor 011103 și 011102 finanțate de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
		5.4. Difuzarea buletinelor de avertizare prin aplicarea sistemului electronic	Permanent	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	Buletine de avertizare întocmite și remise operatorilor	Numărul de operatori beneficiari ai buletinelor de avertizare majorează cu 5-7% anual, începând cu anul 2020	<b>ANSA</b> – a elaborate și expediate 507 buletine de avertizare către 28 operatori beneficiari. Comparativ cu anul 2020, când au fost elaborate și expediate 2746 buletine de avertizare către 115 operatori, se atestă o descreștere semnificativă a numărului de buletine de 81,54%. Această diminuare se datorează, pe de o parte, nivelului scăzut al solicitărilor din partea operatorilor din domeniu, iar pe de altă parte faptului că operatorii dispun de personal calificat în domeniul protecției plantelor.	Realizat	

**Obiectivul 4. Optimizări în domeniul protecției plantelor**

6.	Perfecționarea sistemului de control fitosanitar la importul și tranzitul plantelor, produselor vegetale și al bunurilor conexe supuse controlului fitosanitar	6.1. Revizuirea/elaborarea metodei de prelevare a probelor de plante, produse vegetale și bunuri conexe supuse controlului fitosanitar și de transportare a acestora pentru expertiza de laborator	2018-2019	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	Metodă elaborată	Metodă aprobată prin ordin	ANSA – informează că, controlul fitosanitar al plantelor, produselor vegetale și a altor obiecte de import, se realizează în conformitate cu Programul național de monitorizare și supraveghere a produselor de import, precum și cu procedura specifică Prelevarea eșantioanelor la importul produselor supuse controlului sanitar-veterinar și fitosanitar la posturile de inspecție la frontieră Cod: PS/PIF-SA-02/02, aprobate prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.  MAIA – Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 57/2023 cu privire la aprobarea listelor de verificare pentru domeniile de control ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, pe parcursul anului 2025 au fost modificat de către MAIA la propunerea ANSA prin Ordinul MAIA nr. 138/2025, Ordinul 86/2025 și Ordinul 22/2025 cu privire la modificarea Ordinului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 57/2023.	Realizat	-
		6.2. Elaborarea procedurilor de eliberare a pașaportului fitosanitar și de înlocuire a certificatului fitosanitar cu pașaportul fitosanitar la	2018	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	Proceduri elaborate	Proceduri aprobate prin ordin	ANSA – a fost elaborată și aprobată prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, procedura specifică Autorizarea operatorilor profesioniști pentru eliberarea pașapoartelor fitosanitare, Cod: PS/FS-MSD-08/01.	Realizat	-

		importul plantelor, produselor vegetale și bunurilor conexe		or								
7.	Asigurarea perfecționării cadrelor din domeniul fitosanitar	7.1. Școlarizarea formatorilor și producătorilor agricoli în domeniul protecției integrate a plantelor prin intermediul școlilor de câmp pentru fermieri	2018-2020	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	500,0	150,0 (2019); 150,0 (2020)	200,0 (2018 )	Formatori și operatori școlari	550-600 de formatori școlari până în anul 2021	<p><b>AȘM</b> – au fost executate măsurile următoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Participarea în calitate de Vice-președinte al Seminarului Științific de Profil la specialitatea 411.09. Protecția Plantelor privind discutarea și aprobarea tezei de doctor în științe agricole a d-nei ARMAȘU Svetlana cu tema: „Rezistența viței-de-vie la antracnoză (<i>Gloeosporium ampelophagum</i> (Pass), Sacc) și aplicarea ei în practică”, din 25 martie 2025.</li> <li>- Participarea în calitate de Președinte al Consiliului Științific Specializat în susținerea publică a tezei de doctor în științe agricole a dnei Svetlana ARMAȘU cu tema „Rezistența viței-de-vie la antracnoză (<i>Gloeosporium ampelophagum</i> (Pass.) Sacc) și aplicarea ei în practică”, specialitatea 411.09. Protecția Plantelor. 30 iunie 2025.</li> <li>- Participarea în calitate de Referent oficial la teza de doctor habilitat în științe biologice „Bazele științifice ale izolării și selectării tulpinilor de levuri autohtone pentru producerea vinurilor albe și roșii în condițiile Republicii Moldova”, prezentată de Olga SOLDATENCO pentru conferirea titlului de doctor habilitat în științe inginerești la specialitatea 253.03 Tehnologia băuturilor alcoolice și nealcoolice. 09 aprilie 2025).</li> <li>- Participarea în calitate de Președinte al Seminarului Științific de Profil al UTM din 17 iulie 2025 la specialitatea 411.09.</li> </ul>	Realizat	Pentru realizarea subacțiunii Școlarizarea formatorilor și producătorilor agricoli în domeniul protecției integrate a plantelor prin intermediul școlilor de câmp pentru fermieri, s-a alocat resurse financiare din cadrul bugetului Instituției

									<p>Protecția Plantelor privind discutarea și aprobarea tezei de doctor în științe agricole a d-nei Dubceac Marcela (IP INCAAMV) "Biotehnologia de obținere a clonelor sănătoase de viță-de-vie".</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Conducător a 3 doctoranzi: Lungu Andrei, anul IV, specialitatea 167.01. Biotehnologie, bionanotehnologie; Paladi Ion, anul IV, specialitatea 411.09. Protecția plantelor; Chistol Marcela, anul III, specialitatea 167.01. Biotehnologie.</li> <li>- Îndrumător științific a 6 doctoranzi din IGFPP și alte instituții de cercetare.</li> <li>- Participarea în calitate de Membru al colegiilor de redacție a 3 reviste științifice: Studia Universitatis Moldaviae, Овощи России, Фітосанітарна безпека. (Київ Ucraina).</li> <li>- Au fost organizate excursii pentru studenții USM și UTM.</li> </ul> <p><b>IPINCAAMV</b> – în perioada 26.08.2025 laboratorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au participat la seminarul organizat de întreprinderea agricolă „Terra Vitis ” SRL în parteneriat cu Proiectul FAO „Promovarea dezvoltării durabile și reziliente a sectorului strugurilor de masă, cu accent de practici verzi și pe termen lung 2025.” Cu genericul: „Protecția fitosanitară a plantațiilor viticole în contextul schimbărilor climatice Particularitățile protecției culturilor multianuale contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025.”</p> <p>Specialiștii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au prezentat recomandări tehnice și măsuri de atenuare și combatere a înghețurilor tardive de primăvară la culturile horticole în</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>conformitate cu srisoarea Nr. 424 din 18. 04. 2025, emisă de ministrul agriculturii (Ludmila Catlabuga):</p> <p>Au fost organizate seminare privind executarea tăierii în uscat a viței de vie și a prunului în condițiile anului 2025 cu specialiștii companiei SRL „Ceteronis”, conform acordului de parteneriat științifico-practic.</p> <p>S-a participat în cadrul comisiilor de evaluare a stării fitosanitare a plantațiilor viticole afectate de calamități naturale ale viței de vie a întreprinderii C.V. Cricova SA.</p> <p>Pentru realizarea Planului de acțiuni conform Regulamentului cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 386/2020 în cadrul secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole a IP ICAAMV sunt pe cale de elaborare a unor noi strategii de protecție a plantelor horticole în condițiile sporirii agresivității organismelor nocive, urmare a schimbărilor climatice din ultimile decenii.</p> <p>Totodată, conducerea IP ICAAMV identifică unele oportunități relevante de dezvoltare a științei în domeniul Protecției Plantelor și accesul la fonduri externe sau programe internaționale pentru realizarea acestor obiective. În acest sens sunt pe cale de dezvoltare a unor proiecte, strategii (la nivel de concept) care justifică necesitatea efectuării cercetărilor în domeniul protecției plantelor la un nivel modern pentru elaborarea, implementarea și promovarea în viticultură a tehnologiilor (biotehnologiilor cu utilizarea produselor non poluante) conforme principiilor de dezvoltare durabilă a viticulturii în contextul schimbării climatice din ultimile decenii.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>Accentuăm că prevenirea și combaterea principalelor boli și dăunători (Uncinula necator, Plasmopara viticola, Phomopsis viticola, Eutypa lata, Gleosporium ampelophagum, Botrytis cinerea, Lobesia botrana, Tetranychus urticae) în condițiile Republicii Moldova necesită noi abordări deoarece a crescut considerabil virulența acestora ca urmare a schimbărilor climatice din ultimele decenii.</p> <p>În acest context, colaraboratorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole a IP ICAAMV au înaintat un proiect în cadrul concursului organizat de către ANCD privind planificarea strategică a dezvoltării științei în domeniul Protecției Plantelor contra organismelor nocive cu titlul: „Implementarea platformei digitale în protecția integrată a soiurilor de viță-de-vie cu rezistență diferită la boli și dăunători, în contextul schimbărilor climatice.”</p> <p>Proiectul reprezintă un proces complet de transfer tehnologic de la cercetare la aplicare practică, având ca scop implementarea și validarea unui sistem diferențiat de protecție a viței-de-vie, adaptat rezistenței soiurilor în condițiile schimbărilor climatice prin utilizarea unei platforme digitale. Inovația esențială constă în tranziția de la tratamentele calendaristice universale la o strategie de precizie, specifică soiului și adaptată condițiilor climatice, printr-un ciclu complet inovator ce include reevaluarea fenotipică a rezistenței soiurilor la dăunători (precum Molii Tortricide) și la patogenii care au devenit mai virulenți recent (Plasmopara viticola, Uncinula necator și Phomopsis viticola), precum și implementarea sistemelor de protecție diferențiate pentru</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>soiuri rezistente, tolerante și sensibile la boli și dăunători.</p> <p>Scopul final al proiectelor constă în elaborarea, implementarea și promovarea tehnologiilor convenționale și ecologice de producție a soiurilor autohtone (Moldova, Cișmiș lucistâi, Feteasca regală, Feteasca neagră, Codrinschii) la cultivarea lor în sisteme intensive de producție (cu densitatea plantelor mai mare de 3000 plante per ha, utilizarea formelor de butuci de talie mică – Guyot, Royat, și sistemelor contemporane de susținere- Pergola, Gable ș.a., asigurate cu sisteme de irigare prin picurare), în scopul obținerii unei categorii noi de produse viticole cu denumire ecologică cultivate în condiții naturale și în condiții controlate de seră.</p> <p><b>IPCCAR</b> – a lansat un program de formare intensiv, destinat consilierilor în agricultură cu studii universitare (licență, masterat sau doctorat) în domeniul agricol sau în domenii conexe.</p> <p>Cursurile sunt structurate astfel încât să asigure o pregătire complexă și să îmbine teoria cu practica. Programul se axează pe aspecte economice, de mediu și sociale ale agriculturii, ținând cont de practicile agricole existente și furnizând informații tehnologice și științifice actualizate. În acest sens, vor avea loc prezentări interactive, workshop-uri și studii de caz.</p> <p>Programul include următoarele module:</p> <p>Modulul 1: Introducere în consilierea agricolă;</p> <p>Modulul 2: Introducere în Politica Agricolă Comună (PAC);</p> <p>Modulul 3: Managementul sustenabil al terenurilor și fermei;</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--




										<p>Modulul 4: Inovație și tehnologii digitale în agricultură;</p> <p>Modulul 5: Prevenirea și gestionarea riscurilor în agricultură;</p> <p>Modulul 6: Rezistența antimicrobiană - cauze și soluții de prevenire;</p> <p>Modulul 7: Managementul durabil al nutrițiilor;</p> <p>Modulul 8: Condiții de muncă și securitate în agricultură;</p> <p>La finalizarea cursului se obține un certificat de competență, recunoscut la nivel național, dovedind că sunt pregătiți să ofere consiliere agricultorilor sau altor beneficiari ai sprijinului PAC (Politica Agricolă Comună).</p>		
		7.2. Elaborarea și actualizarea programelor de instruire a studenților în instituțiile de învățământ de profil privind protecția integrată a plantelor	2020	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În limitele bugetului aprobat	-	-	Program elaborate	Program aprobate și implementate începând cu anul 2021	-	Nerealizat	Resurse financiare nu au fost alocate pentru realizarea acțiunii deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministerul Finanțelor

8.	Asigurarea combaterii buruienilor conform sistemului de cartare	8.1. Elaborarea unui sistem de cartare a răspîndirii buruienilor în vederea optimizării aplicării erbicidelor	2023-2027	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	900,0	100,0 (2023); 300,0 (2025); 300,0 (2027)	200,0 (2024)	Sistem de cartare elaborat	Sistem de cartare elaborat, editat și plasat pe site-ul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în anul 2027	<i>ANSA</i> – urmează a fi elaborată prin dezvoltarea unui modul: „portalul fitosanitar de supraveghere a sănătății plantelor în cadrul Sistemului Informațional Fitosanitar”, cu suportul Proiectului Republicii Cehe	În proces de realizare	Resurse financiare externe din cadrul Proiectului Îmbunătățirea capacității de control și testare în domeniul fitosanitar din Republica Moldova. Acest proiect este implementat cu Sprijinul Agenției Cehe pentru Dezvoltare, prin intermediul Institutului Central Ceh pentru Supraveghere și Testare în Agricultură (UKZUZ)
9.	Promovarea implementării bunelor practici agricole	9.1. Promovarea respectării rotației culturilor agricole în asolament	Anual	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	Seminare, ateliere de lucru privind impactul monoculturii organizate	10 seminare, ateliere de lucru organizate; 500 de operatori instruiți –până în anul	<i>ANSA</i> – a fost desfășurate 11 ședințe de lucru la nivel teritorial cu operatorii agricoli, ceea ce reprezintă atingerea scopului anual stabilit. În total, de la începutul perioadei de raportare au fost instruiți 474 operatori, 234 operatori în anul 2025, ceea ce reprezintă 94,8% din valoarea țintă stabilită până în anul 2027.  <i>MAIA</i> – Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 169/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de completare a Cărții istoriei câmpului	Realizat	

									2027			
		9.2. Promovarea utilizării materialului semincer de reproducții superioare certificat și tratat	Anual	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentel or	În limite le buget ului aprob at	-	-	Seminar e, ateliere de lucru privind utilizare a material ului semincer certificat organiza te	10 semina re, ateliere de lucru organiz ate; 500 de operato ri instruiț i – până în anul 2027	ANSA – a fost organizat și desfășurat 1 seminar tematic privind producerea, certificarea și comercializarea răsadurilor și a materialului săditor legumicol de categorii biologice superioare, la care au participat 43 de producători a răsadurilor de culturi legumicole. De la începutul perioadei de raportare, au fost instruiți 448 operatori, ceea ce reprezintă 89,6% din valoarea țintă stabilită de 500 de operatori până în anul 2027.	Realiz at	–
		9.3. Organizarea instruirii producătorilo r agricoli privind implementare a bunelor practici agricole, Global GAP, ISO, HACCP, altele	2019- 2025	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentel or	600,0	150,0 (2019); 150,0 (2021); 150,0 (2023); 150,0 (2025)	-	Cursuri de instruire organiza te	200 de produc ători agricol i instruiț ipână în anul 2025	ANSA – în perioada de raportare nu au fost organizate cursuri de instruire privind implementarea bunelor practici agricole Global GAP, ISO, HACCP.	Nere aliza	Resurse financiare nu au fost alocate pentru realizarea acțiunii deoarece propunerile la Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), pentru finanțare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Plan aprobat prin HG nr. 123/2018, nu au fost acceptate de Ministeru

												Finanțelor
10	Promovare a extinderii utilizării mijloacelor biologice de protecție a plantelor	10.1. Elaborarea măsurilor de subvenționare a producătorilor locali și utilizatorilor mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2021	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În limitele bugetului aprobat	-	-	Măsurile elaborate și prezentate Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură	Măsurile aprobate pentru subvenționare	<b>MAIA</b> – a elaborat Legea nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole	Realizat	–
11	Asigurarea calității tratamentelor fitosanitare	11.1. Activități de cercetare-inovare a mașinilor/utilajelor pentru tratamentele fitosanitare	2020-2027	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	900,0	150,0 (2020) 150,0 (2021) 200,0 (2023) 200,0 (2025) 200,0 (2027)	-	Mașini cu indici performanți de exploatare	5 mașini/utilaje, modele noi, create, înregistrate până în anul 2027	<b>IPCNCPS</b> - a procurat o stropitoare cu lățimea de lucru de 12 m și capacitatea de 600 l, precum și un cultivator pentru combaterea mecanică a buruienilor între rânduri. Utilizarea combinată a acestora permite dezvoltarea și testarea metodelor alternative de combatere a buruienilor, optimizarea tratamentelor fitosanitare și reducerea utilizării produselor de protecție a plantelor. Echipamentele achiziționate susțin aplicarea principiilor protecției integrate a plantelor prin reducerea presiunii chimice și creșterea eficienței tehnologice	Realizat	<b>IPCNCPS</b> - alocații bugetare din bugetul instituției: -Stropitoare în valoare de 19 000 lei, -cultivator cu un cost de 15 000 lei.
		11.2. Evidența mașinilor/utilajelor utilizate la efectuarea tratamentelor	Anual	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	Registru de evidență întocmit	Mașini /utilaje pentru tratamentele fitosanitare	<b>ANSA</b> – comunică că angajații Direcției controlul utilizării și plasării pe piață a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților au participat la Conferința Intermediară a Proiectului Twinning finanțat de UE „Calitatea Aerului și Mediului	Realizat	–

		fitosanitare							incluse în registrul de evidență	<p>Înconjurător”, din 9.12.2025, organizat de către Ministerul Mediului și la prima întâlnire oficială organizată de Asociația Industriei de Protecția Plantelor din România (AIPROM), cu ocazia extinderii activității în Republica Moldova și deschiderii unei sucursale în municipiul Chișinău din 03.12.2025. Despre înregistrarea de către ANSA, conform art. 11 alin. (2) din Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar, a mașinilor/utilajelor și tehnicii agricole speciale pentru efectuarea tratamentelor chimice a plantelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- total stropitori - 4197, inclusiv:</li> <li>- universale – 580;</li> <li>- pentru tratarea culturilor de câmp – 1435;</li> <li>- pentru tratarea livezilor – 1045;</li> <li>- pentru tratarea viței de vie – 425;</li> <li>- pentru tratarea semințelor și încorporarea fertilizanților – 944.</li> </ul>		
<b>Cost total, inclusiv costuri aferente</b>					<b>8100,0</b>	<b>6270,0</b>	<b>1830,0</b>	-	-			

	<b>Nume, prenume</b>	<b>Funcția</b>	<b>Semnătura</b>	<b>Data semnării</b>	<b>Comentarii</b>
<b>Autor</b>	Bucor Nicolae	Consultant în Direcția și protecția sănătatea plantelor	Digitally signed by Bucor Nicolae Date: 2026.03.02 08:48:34 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ		
<b>Coordonat</b>	Rusu Ghenadie	Șef a Direcției și protecția sănătatea plantelor	Digitally signed by Rusu Ghenadie Date: 2026.03.02 08:48:55 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ		
	Șarban Vasile	Secretar de Stat	Digitally signed by Șarban Vasile Date: 2026.03.02 10:01:05 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANA		



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA  
MINISTERUL AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE  
INSTITUȚIA PUBLICĂ  
„CENTRUL NAȚIONAL DE CERCETARE ȘI PRODUCERE  
A SEMINTELOR”

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA  
MINISTRY OF AGRICULTURE AND FOOD INDUSTRY  
PUBLIC INSTITUTION  
“NATIONAL CENTER FOR RESEARCH AND  
SEEDS PRODUCTION”

MD-4834, s. Pașcani, r-nul Criuleni

Tel./mob: (+373) 068865888

E-mail: [cancelaria@cneps.maia.gov.md](mailto:cancelaria@cneps.maia.gov.md)

web: [www.cneps.maia.gov.md](http://www.cneps.maia.gov.md)



La nr. 09-07/170/5 din 02.01.2026

Nr. 01-5/5 din 09.01.26

**Ministerul Agriculturii și  
Industriei Alimentare**

Referitor la solicitarea privind prezentarea raportului de monitorizare, în vederea executării pct. 2 subpct. 3 din **Hotărârea Guvernului nr. 123/2018** cu privire la aprobarea *Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027* și a *Planului de acțiuni privind implementarea acestuia*, precum și în conformitate cu prevederile **Hotărârii Guvernului nr. 386/2020** cu privire la planificarea strategică, Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor prezintă raportul privind acțiunile întreprinse pe parcursul anului **2025**.

Raportul detaliat, structurat sub formă tabelară, este anexat prezentei scrisori.

*Anexă: Informația tabelară (3 pagini).*

Director interimar

Anatolie SPIVACENCO  
doctor în științe economice

Sinteza acțiunilor IP „Centrul Național de Cercetare și Producere a semințelor (CNCPS) de monitorizarea al Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anul 2025

Nr. crt.	Obiective și acțiuni	Subacțiuni	Termene de realizare	Instituții responsabile	Cost total, mii lei	Costuri aferente, mii lei (inclusiv pe ani)		Rezultatul scontat	Indicatori de monitorizare	Valorile atinse în etapa monitorizării	Statutul acțiunilor planificate	Comentarii cu privire la procesul de implementare
						alocații bugetare	surse externe					
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	12	14
<b>Obiectivul general: Optimizarea aplicării tratamentelor fitosanitare și reducerea presiunii cantitative a produselor de uz fitosanitar la unitate de suprafață agricolă</b>												
<b>Obiectivul 1: Crearea cadrului normativ</b>												
<b>Obiectivul 2. Optimizarea sortimentului de produse de uz fitosanitar permise pentru utilizare în agricultura Republicii Moldova</b>												
2.	Utilizarea rațională a produselor de uz fitosanitar, inclusiv a mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2.1. Promovarea utilizării produselor de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a de toxicitate (moderat și puțin toxice)	Periodic	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor; Academia de Științe a Moldovei	În limitele bugetului aprobat	-	-	Seminare, instruirii realizate; pliante elaborate și distribuite		<ul style="list-style-type: none"> <li>• 25 produse fitosanitare testate</li> <li>• 7 produse la floarea-soarelui</li> <li>• 3 seminare agricole raionale</li> </ul> <p><b>IP CNCPS</b> În perioada de vegetație a anului 2025, cercetătorii Laboratorului de Ameliorare a Culturilor Tehnice și Protecția Plantelor au efectuat teste riguroase pe agrofonduri artificiale de infectare, conform metodologiilor IP Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor.</p> <p><b>A. Culturi Cerealiere</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Grâu de toamnă:</b> S-a monitorizat dinamica atacului patogenilor (putregaiul rădăcinilor - <i>Fusarium spp.</i>, <i>Helminthosporium spp.</i>; mătura comună - <i>Tilletia caries</i>) și a dăunătorilor (<i>Zabrus tenebrioides</i>, <i>Agriotes spp.</i>).</li> <li>• <b>Orz de toamnă:</b> Au fost evaluate 4 produse: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>Fungicide</i> (2): Eficiente contra putregaiului rădăcinilor și tăciunelui zburător (<i>Ustilago nuda</i>).</li> <li>○ <i>Insecticide</i> (2): Testate împotriva ploșniței de câmp, păduchelui verde, gândacului ovăzului, cărăbușilor cerealelor și tripsului.</li> </ul> </li> <li>• <b>Grâu de primăvară:</b> A fost testat un produs insecticid pentru tratarea semințelor, vizând spectrul principal de dăunători specific zonei de Nord a Republicii Moldova.</li> </ul> <p><b>B. Cultura Florii-Soarelui</b> S-au testat în total 14 produse (7 fitosanitare și 7</p>	Realizat	Alocații bugetare din programele instituționale de cercetare - 210102, 210101

									<p>erbicide):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>*Fungicide (2):</i> Împotriva <i>Alternaria helianthi</i>, <i>Phomopsis helianthi</i>, <i>Sclerotinia sclerotiorum</i> și <i>Botrytis cinerea</i>.</li> <li>• <i>*Insecticide (5):</i> Împotriva familiilor <i>Curculionidae</i>, <i>Elateridae</i> și <i>Tenebrionidae</i>.</li> <li>• <i>*Erbicide (7):</i> Testate pentru combaterea buruienilor monocotiledonate și dicotiledonate (mohor, ambrozia, știr, lobodă, pălămidă, volbură, turiță).</li> </ul> <p>IP CNCPS a organizat <b>Seminar Tematic (05 iunie 2025):</b> „Aspecte tehnologice la selectarea materialului semincer, semănatul și întreținerea culturilor de sorg”. Experții au pus accent pe utilizarea rațională a produselor fitosanitare pentru protecția culturilor de sorg în diferite faze de vegetație.</p> <p>Cercetătorii au participat la <b>3 seminare raionale</b>, prezentând soluții avansate pentru tehnologia de cultivare și combaterea bolilor majore la porumb și sorg (tăciunile comun, tăciunile prăfos, fuzarioza tulpinilor și a știuleților).</p>			
3.	Promovarea implementării soiurilor și hibrizilor rezistenți la organismele dăunătoare	3.1. Cercetări științifice în vederea ameliorării soiurilor/hibrizilor cu rezistență la organisme dăunătoare	2020-2027	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare ; Academia de Științe a Moldovei	800,0	200,0 (2022); 200,0 (2024); 200,0 (2025); 200,0 (2027)		Soiuri/hibrizi ameliorate/ameliorații ale/culturilor de câmp	soiuri/hibrizi ameliorate/ameliorații ale/culturilor de câmp: -grâu de toamnă; -orz de toamnă; -soia; -	<p><b>IPNCPS</b> – a urmărit evaluarea rezistenței la patogeni pe agrofond natural și artificial de infecție, monitorizând eficiența genotipurilor împotriva celor mai nocive maladii.</p> <p><b>La Culturi Leguminoase (Soia, Mazăre, Fasole):</b> <i>Capacitatea de testare:</i> 300 de genotipuri evaluate.</p> <p><b>Rezultate selecție (rezistență superioară):</b> Mazăre: 8 linii genetice; Soia: 10 linii genetice; Fasole: 5 linii genetice.</p> <p>Evaluările au fost efectuate în dinamică pentru a asigura adaptarea strategiilor de ameliorare la presiunea bolilor dominante.</p> <p>Culturile studiate, pe perioada de vegetație au fost afectate de următoarele maladii: <u>cultura mazărea:</u> făinarea (<i>Erysiphe comunis</i> Grev.f.pisi), putregaiul rădăcinilor (<i>g.Fusarium</i> spp. și <i>Botrytis cinerea</i>), ascohitiza (<i>Aschochita</i> pisi).</p>	Realizat	Alocații bugetare din programele instituționale de cercetare -210101, 210102

									<p>poru mb; - floare a- soarel ui, pînă în anul 2027</p> <p><u>cultura soia</u>: mozaicul soiei (Soiia virus 1); arsura bacteriană a soiei (<i>Pseudomonas glycinae</i>), mana (<i>Peronospora manshurica</i>), <i>Alternaria</i> (<i>Alternaria alternata</i>); <u>cultura fasola</u>: arsura comună (<i>Xanthomonas faveoli</i>, sau <i>Pseudomonas Faveoli</i>), mozaicul comun (<i>Virusul marmor phaseoli</i> sau <i>phaseoli virus 1</i>), arsura pustulară (<i>Xanthomonas faveoli</i>).</p> <p><b>Cultura Florii-Soarelui</b> Activitățile s-au concentrat pe menținerea materialului genetic inițial și producerea de semințe hibride. Au fost analizate 38 de forme de generații diferite (precoce și semitardive), atât autohtone, cât și de origine străină.</p> <p><b>Multiplificare sub izolatoare:</b> S-au produs semințe pentru hibridii: <i>Etern</i>, <i>HS 0428</i>, <i>Ortac</i>, <i>Ana</i>, <i>Valeria</i>, <i>HS 1020</i>, <i>Florisan</i>, <i>HS 9729</i>, <i>Sanbred 254</i>, <i>Albinuța</i>, <i>Luceafărul</i>, <i>HS 9506</i>, <i>Speranța</i>.</p> <p>Rezultat cantitativ: S-au obținut <b>330 kg de semințe F1</b>.</p> <p><i>Starea fitosanitară:</i> Condițiile pedoclimatice ale anului curent au favorizat o bună exprimare a rezistenței și toleranței față de: <i>Plante parazite:</i> Lupoia (<i>Orobanche cumana</i>). <i>Boli fungice și bacteriene:</i> Putregaiul alb (<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>), rugina (<i>Puccinia helianthi</i>) și pătarea brună (<i>Alternaria spp.</i>). Gradul de dezvoltare a maladiilor a fost redus, fără impact economic semnificativ.</p> <p><b>Sfecla de Zahăr și Furajeră</b> A fost realizat programul de hibridare și evaluare a calității tehnologice. <i>Producție de material semincer:</i> <i>Soiul Victoria:</i> <b>144 kg</b> semințe (obținute din 3200 de butași); <i>Soiul Ciugur:</i> <b>118 kg</b> semințe. S-au analizat individual 138 de butași pentru determinarea conținutului de zahăr și a substanței uscate.</p> <p><b>Cultura Porumbului</b> S-a testat rezistența la <i>Tăciunele comun</i> (<i>Ustilago maydis</i>) și <i>Tăciunele prăfos</i> (<i>Sorosporium</i></p>		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p><i>reliantum</i>) pe agrofond natural și artificial.  <i>Genotipuri testate</i>: 23 de linii consangvinizate și 7 combinații hibride.  <i>Genotipuri confirmate rezistente</i>: 18 linii consangvinizate și 5 hibrizi.  <b>Transfer Tehnologic și Omologare</b>:  Următoarele soiuri și hibrizi au fost transmise instituțiilor de profil pentru testarea oficială în vederea înregistrării:  <b>ISTIS (România)</b>: Grâu (soiul <i>Tiras</i>), Orz (soiul <i>Excelent</i>), Soia (soiul <i>Moldovița</i>). Sorg (soiul <i>Porumbeni 5</i>)  <b>CTSP (Republica Moldova)</b>: Porumb (hibrizii <i>Porumbeni 350, 373 CRf, 363</i>).</p>		
	3.2. Promovarea omologării soiurilor și hibrizilor rezistenți la secetă și organisme dăunătoare	2021-2027	Ministerul Agriculturii și industriei Alimentare ; Academia de Științe a Moldovei	50,0	10,0 (2022); 10,0 (2024); 10,0 (2025); 20,0 (2027)	-	Soiuri/hibrizi omologate/omologate	14 soiuri/hibrizi testate ca fiind rezistente/rezistenți la secetă și organisme dăunătoare (culturi de câmp și horticoale)	<p><b>14 soiuri și hibrizi testați</b> ca fiind rezistenți la secetă și organisme dăunătoare (culturi de câmp și horticoale).  IP CNCPS a creat și a înregistrat în Catalogul Soiurilor de Plante: două soiuri de grâu – „Fluieraș” și „Rîndunica”, un soi de orz – „April”, un soi de soia – „Dunăreana” și un soi de fasolă – „Vladlina”. De asemenea, au fost transferați în testări oficiale și promovați spre omologare hibrizi de porumb rezistenți la condiții climaterice stresante și la principalele maladii: Porumbeni 347, Porumbeni 344, Porumbeni 309, Porumbeni 437, precum și un hibrid de sorg – Porumbeni 6P.  Hibrizii au fost testați pe fonduri infectate artificial, demonstrând toleranță înaltă la <i>Ustilago maydis</i> și <i>Sorosporium reliantum</i>.</p>	Realizat	Alocații bugetare din bugetul instituției
	3.3. Promovarea utilizării soiurilor și hibrizilor	Periodic	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	20,0	10,0 (2023); 10,0 (2025)	-	Evenimente organizate	<p>evenimente organizate, inclusiv</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>4 seminare</b> „Ziua Câmpului”</li> <li>• <b>loturi demonstrative amplasate în 4 zone</b> ecologice din R. Moldova (Cahul, Drochia, Criuleni, Bălți) și 1 locație în România</li> </ul> IP CNCPS a promovat în anul 2025 pentru	Realizat	Alocații bugetare din bugetul instituției:  Pentru obținerea	

		rezistenți la secetă, boli și dăunători							iv _ semin are, _ateli ere de lucru, _publi cații în mass- media , semin are – „Ziua Cîmp ului”	cultivare și utilizare în sectorul agricol 7 hibrizi de porumb, dintre care 5 rezistenți la secetă și boli: Porumbeni 352, Porumbeni 391, Porumbeni 434, Porumbeni 458 și Porumbeni 465. <b>Activități de diseminare:</b> Seminar agricol organizat la 12 septembrie 2025, CNCPS – sector Porumbeni, s. Pașcani, r-l Criuleni, cu tematica „Tehnologii, rezultate și perspective în domeniul cultivării porumbului și a culturilor de sorg. Hibrizi performanți și de perspectivă pentru diferite zone climaterice ale R. Moldova”. <b>Brevetare:</b> IP CNCPS a creat 4 <i>Soiuri de porumb rezistenți la secetă MKG 1, PORUMBENI 352, MKP 601, MV 7341.</i> <b>Menținerea în vigoare a soiurilor:</b> În anul 2025 au fost menținute în Catalogul Soiurilor de Plante mai multe soiuri și hibrizi de culturi agricole (porumb, grâu, orz, soia, fasole, sfeclă furajeră), asigurând continuitatea utilizării acestora în producție. <b>Recunoaștere și vizibilitate:</b> Rezultatele de ameliorare ale IP CNCPS au fost apreciate la saloane internaționale de inventică: • PROINVENT (România) – 7 Medalii de Aur • INFOINVENT (R. Moldova) – 5 Medalii de Aur și 1 Distincție Specială <b>Participări și mediatizare:</b> Participări la Moldagrotech 2025, Farmer 2025, Ziua Porumbului 2025 (România), Ziua Câmpului, eAgronom; apariții Radio/TV (Agro TV Moldova, AgroTV+, Agrobiznes). <b>Rezultate științifice conexe:</b> • 2 proiecte finalizate (Programul „Stimularea Excelenței”, 2024–2025) • 5 articole științifice publicate	brevetelor (4) – 79 lei Pentru menținerea în vigoare a soiurilor de plante (17) – 4158 lei	
4.	Administrația uniformă și echilibrată a fertilizanților de natură chimică și organică	4.1. Promovarea aplicării fertilizanților în baza indicilor agrochimici ai solului	Periodic	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În limitele bugetului aprobat	-	-	Seminare, mese rotunde organizate	2 semin are organi zate; 4 mese rotun de	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 seminare organizate</li> <li>• 4 mese rotunde desfășurate</li> </ul> IP CNCPS a organizat seminarul agricol „Cultivarea culturilor agricole și aplicarea fertilizanților în sistemul conservativ de agricultură” (17 septembrie 2025). De asemenea, în cadrul seminarului „Cultivarea culturilor de acoperire” (24 octombrie 2025) au fost prezentate soluții moderne de utilizare a dronelor agricole	Realizat	Fară cheltuieli

									desfășurate	pentru optimizarea lucrărilor de câmp și monitorizarea culturilor. <b>Participări relevante:</b> La 19 septembrie 2025, șeful Laboratorului de Ameliorare și Producere a Semințelor din cadrul CNCPS, dl Costel Guțu, a participat la seminarul „Valorificarea potențialului bioeconomic al soiei în condițiile schimbărilor climatice”, desfășurat la baza de producție GȚ „Agro-Panfil”, r-nul Dondușeni, unde au fost discutate tehnologii inovative de cultivare a soiei.		
	4.2. Actualizarea sistemului de fertilizare a solurilor în funcție de asolamente	Periodic	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare ; Academia de Științe a Moldovei	50,0	15,0 (2021); 15,0 (2023); 20,0 (2025)	-	Recomandări științifice elaborate	Recomandări științifice publicate și editate	<b>300 de exemplare</b> de recomandări științifice editate Au fost elaborate, publicate și diseminate recomandările științifice „Sisteme integrate de măsuri pentru protecția culturilor de câmp”, autori: VRONSCHIH Mihail, LENCAUȚAN Mariana, ȚOPA Liliana, UNGUREANU Anatolie, MELECA Anatolie, Chișinău, 2025, tiraj 300 exemplare, ISBN 978-9975-84238-9.		Alocații bugetare 15 000 lei din bugetul instituției	
<b>Obiectivul 3. Consolidarea capacităților de monitorizare, prognoză și avertizare</b>												
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Obiectivul 4. Optimizări în domeniul protecției plantelor</b>												
5	11. Asigurare a calității tratamentelor fitosanitare	11.1. Activități de cercetare-inovare a mașinilor/utilajelor pentru tratamentele fitosanitare	2020-2027	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	900,0	150,0 (2020) 150,0 (2021) 200,0 (2023) 200,0 (2025) 200,0 (2027)	-	Mașini cu indici performanți de exploatare	5 mașini/utilaje, modele noi, create, în regi strate până în anul 2027	<b>2 utilaje achiziționate</b> și integrate în activitățile de cercetare și testare Au fost procurate o stropitoare cu lățimea de lucru de 12 m și capacitatea de 600 l, precum și un cultivator pentru combaterea mecanică a buruienilor între rânduri. Utilizarea combinată a acestora permite dezvoltarea și testarea metodelor alternative de combatere a buruienilor, optimizarea tratamentelor fitosanitare și reducerea utilizării produselor de protecție a plantelor. Echipamentele achiziționate susțin aplicarea principiilor protecției integrate a plantelor prin reducerea presiunii chimice și creșterea eficienței tehnologice	Realizat	Alocații bugetare din bugetul instituției: -Stropitoare în valoare de 19 000 lei, -cultivator cu un cost de 15 000 lei.
<b>Cost total, inclusiv costuri aferente</b>								-	-			<b>53237</b>

MINISTERUL  
AGRICULTURII  
ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE  
AL REPUBLICII MOLDOVA



MINISTRY  
OF AGRICULTURE  
AND FOOD INDUSTRY OF THE  
REPUBLIC OF MOLDOVA

CENTRUL DE CONSILIERE  
AGRICOLĂ ȘI RURALĂ

AGRICULTURAL AND RURAL  
ADVISORY CENTER

---

MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 905, Chișinău Tel. 022 22 89 86  
e-mail: [cancelaria@ccar.maia.gov.md](mailto:cancelaria@ccar.maia.gov.md)

Nr. 1 din 09 ianuarie 2026

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Domnul Vasile ȘARBAN,

Secretar de Stat

Stimate Domnule Șarban,

În temeiul solicitării Dumneavoastră nr. **09-07/170/5 din 02.01.2026**, precum și în vederea realizării **pct. 2, subpct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 123/2018** privind aprobarea **Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018–2027** și a **Planului de acțiuni aferent implementării acestuia, Î.P. Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală (CCAR)** a desfășurat, pe parcursul anului **2025**, un set de activități specifice domeniului său de competență.

Astfel, au fost organizate **seminare de transfer de cunoștințe desfășurate în sală, seminare combinate cu vizite în teren, ateliere de lucru, mese rotunde, precum și evenimente de angajare, inclusiv Forum AgroCunoștințe și Târgul Inovației** (conform **Anexei nr. 1**).

Indicatorii de performanță monitorizați în cadrul acestor activități au vizat **numărul de participanți**, conform listelor de înregistrare, precum și **numărul solicitărilor de consiliere**, reflectate în rapoartele post-eveniment.

Cu respect,

**Carolina CHIPER,**  
Director

Digitally signed by Chiper Carolina  
Date: 2026.01.09 12:04:32 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ



Ex.: Svetlana Gangan, șef secție  
Tel.: 079315195



Tabelul nr. 1.Sinteza acțiunilor de monitorizare a Planului de Acțiuni privind implementarea Programului Național de Protecție integrată a plantelor pentru anul 2025

Nr d/o	Obiective și acțiuni	Subacțiuni	Termen de realizare	Instituții responsabile	Cost total, mii lei	Costuri aferente, mii lei		Rezultat scontat	Indicatori de monitorizare	Valori atinse	Statutul acțiunilor realizate	Comentarii cu privire la procesul de implementare
						buget	Surse externe					
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14
		2.3.Renovarea tehnologiilor de producție a mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2025	Academia de Științe Moldoviei					77 participanți; 10 consilieri individuale	<b>I.PRODUCEREA MATERIALULUI SĂDITOR VITICOL DE VALOARE BIOLOGICĂ ÎNALTĂ</b> <b>Locația:</b> mun. Chișinău, str. Kogălniceanu, 63, ANSA, bir. 307 <b>Data desfășurării:</b> 31.01.2025 <b>Subiecte abordate:</b> - Experiența țărilor UE și a Republicii Moldova privind producerea și certificarea materialului săditor viticol devirozat; - Producerea materialului săditor viticol: Cadrul normativ (HG 432 din 21.06.2024), Perspective de dezvoltare (Programul Strategic al Politicii Agricole 2025-2030); - Aspecte privind modificările aplicate în Legea nr. 68/2013 despre semințe; - Procedura de control al calității, de certificare și comercializare a materialului de înmulțire vegetativă a viței-de-vie, conform Regulamentului bazat pe HG 432/2024;	Realizat	<b>IP Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală.</b> <b>Activitățile au fost realizate din bugetul CCAR, aprobat pentru 2025</b>

									24 participanți; 8 consilieri individuale	<p>-Recomandări practice privind producerea materialului săditor viticol devirozat de calitate înaltă.</p> <p><b>2. MODERNIZAREA SPALIERULUI ȘI A FORMEI BUTUCULUI ÎN PLANTAȚIILE VITICOLE</b>  <b>Locația:</b> or. Ialoveni, Consiliul raional  <b>Data desfășurării:</b> 06.02.2025  <b>Subiecte abordate:</b>  -Unele aspecte privind acomodarea formațiunilor de rod la cerințele tăierii mecanizate;  -Particularitățile tăierii viței-de-vie în condițiile anului 2025 în funcție de diferențierea inflorescențelor pe lungimea coardei;  -Soluții de prevenire a principalilor boli la vița-de-vie.  -Biostimulatori în sporirea calitativă și cantitativă a strugurilor;  -Procedeul practic de tăiere în uscat în plantația viticolă pe rod.</p>	Realizat	
									298 participanți; 37 consilieri individuale	<p><b>3 - 5. CÂNEPA INDUSTRIALĂ – O SOLUȚIE REALĂ PENTRU UN VIITOR SUSTENABIL</b>  <b>Locații, data:</b>  <b>3. Zona Centru</b> - UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului, mun. Chișinău, str. Mircești, 44, aula14-100 <b>(27 februarie 2025);</b>  <b>4. Zona Sud</b> – Consiliul Raional, or. Cahul, str. Independenței, 2, et.2 <b>(28 februarie 2025);</b>  <b>5. Zona Nord</b> – or. Bălți, str. Calea Ieșilor, 28, et.3 <b>(01 martie 2025).</b>  <b>Subiecte abordate:</b></p>	Realizat	

									<p>- Experiența țărilor UE, inclusiv a României, privind producerea cânepii în scopuri industriale;</p> <p>- Soiuri de cânepă recomandate pentru condițiile pedoclimatice din Republica Moldova, tehnologii de cultivare și recoltare a cânepii, recomandări agrotehnice;</p> <p>- Tehnologii de procesare post-recoltare, piețe de desfacere și comercializare a Cânepii industriale;</p> <p>- Prevederile cadrului normativ actual privind producerea cânepii și certificarea plantațiilor de cânepă în Republica Moldova.</p> <p><b>6. SORG ȘI MEI: SOLUȚII DE ADAPTARE LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE ÎN AGRICULTURĂ AUTOHTONĂ</b></p> <p><b>Locația:</b> or. Taraclia, Casa Raională de Cultură</p> <p><b>Data:</b> 20.03.2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b></p> <p>-Particularitățile morfologice și experiența existentă în valorificarea potențialului bioeconomic al culturilor de sorg și mei;</p> <p>-Sorg, mei: soiuri omologate în Republica Moldova, tehnologii de cultivare și recoltare, recomandări agrotehnice;</p> <p>-Recomandări tehnologice de cultivare a sorgului cu utilizarea mijloacelor de protecție și de fertilizare a plantelor;</p> <p>-Tehnologii de procesare post-recoltare, piețe de desfacere, perspective de valorificare a potențialului bioeconomic al</p>	Realizat	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	----------	--

								25 participanți; 10 consilieri individuale;	<p>sorgului și meiului în condițiile din Republica Moldova.</p> <p><b>7.SOLUȚII PRACTICE DE COMBATERE A DĂUNĂTORILOR ȘI BOLILOR ÎN PLANTAȚIILE VITICOLE</b></p> <p><b>Locația:</b> or. Ștefan Vodă Consiliul Raional</p> <p><b>Data:</b> 27.03.2025</p> <p>-Fenologia de dezvoltare a principalilor boli și dăunători ai viței de vie;</p> <p>- Metode de monitorizare și combatere a dăunătorilor și bolilor;</p> <p>-Scheme de fertigare și fertilizare foliară;</p> <p>-Rezolvarea problemelor fizice ale solului: descrierea produselor pentru structurarea fizică și tamponarea salinităților;</p> <p>- Impactul apei utilizate în tratamente fitosanitare asupra eficienței acestora</p>	Realizat	
								93 participanți; 13 consilieri individuale	<p><b>8.OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE A LEGUMICULTURII AUTOHTONE</b></p> <p><b>Locația:</b> mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM, aula 14-100</p> <p><b>Data:</b> 22 mai 2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b></p> <p>-Semințe, mijloace de protecție și fertilizare: criteriile de selectare și metode de utilizare eficientă în legumicultură;</p> <p>-Simptomata bolilor la culturile legumicole și măsuri de combatere;</p>	Realizat	

									<p>-Sisteme moderne de irigare în legumicultură; recomandări privind exploatarea lor;</p> <p>-Certificarea și producerea materialului semincer de culturi legumicole conform normelor internaționale;</p> <p>-Producerea materialului semincer de culturi legumicole în circuitul ecologic și convențional;</p> <p>-Perspectivele dezvoltării legumiculturii conform Programului strategic pentru agricultură 2025-2030;</p> <p>-Vizita serei didactico-experimentale, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM.</p> <p><b>93</b> participanți; 27 consilieri individuale</p> <p><b>9.PROTECȚIA INTEGRATĂ A CULTURILOR AGRICOLE ÎN CONDIȚIILE CLIMATERICE DIN 2025</b></p> <p><b>Locația:</b> mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM, aula 14-100</p> <p><b>Data:</b> 04 iunie 2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b></p> <p>-Analiza condițiilor climaterice ale anului 2025;</p> <p>-Măsuri de protecție a culturilor de câmp;</p> <p>-Particularitățile protecției culturilor multianuale contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025;</p> <p>-Asigurarea rentabilității economice și rezilienței agriculturii prin utilizarea tratamentelor biologice;</p> <p>-Situația actuală și evoluția produselor fitosanitare.</p>	Realizat	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------	--

								102 participanți; 30 consilieri individuale	<p><b>10.AGRICULTURA DURABILĂ: ÎMBUNĂTĂȚIRI FUNCiare, TEHNOLOGII EFICIENTE DE PRODUCTIE A CULTURILOR DE CÂMP</b></p> <p><b>Locația:</b> Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor CNCPS, filiala Bălți , mun. Bălți, str. Calea leșilor, 28 <b>Data:</b> 25.06.2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b></p> <p>-Implementarea prevederilor Codului funciar nr. 22/2024 după modificările operate (Lege Nr.60 din 03.2025);</p> <p>-Condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele investiționale de îmbunătățiri funciare;</p> <p>-Prezentarea loturilor demonstrative cu culturile de câmp: soiuri, particularitățile tehnologice, caracteristici tehnico-economice:</p> <p>a) Culturi cerealiere păioase (grâu, orz, ovăz, secară, mei);</p> <p>b) Provocări și oportunități în producerea culturilor leguminoase în Republica Moldova;</p> <p>c) Porumb;</p> <p>d) Culturi tehnice (floarea soarelui, sfecla de zahăr);</p> <p>-Sistemul de agricultură durabilă, inclusiv cea de precizie.</p>	Realizat	
								27 persoane; 14 consilieri individuale;	<p><b>11.SOIURI ȘI TEHNOLOGII DE CULTIVARE A PEPENELUI GALBEN ÎN CONDIȚIILE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE</b></p> <p><b>Locația:</b> s. Ghiduleni, r-nul Rezina, Casa de cultură, Teren</p>	Realizat	

									<p>agricol SRL Maxim Team Company</p> <p><b>Data:</b> 03 septembrie 2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b></p> <p>-Soiurile productive de pepene galben adaptate la schimbările climatice: criterii de selectare;</p> <p>-Tehnologii avansate de cultivare a pepenilor galbeni;</p> <p>-Particularitățile utilizării substanțelor fitosanitare la cultivarea pepenilor galbeni: recomandări practice;</p> <p>-Prezentarea calităților gustative și degustarea pepenilor galbeni (6 soiuri).</p> <p>51 participanți; 27 consilieri individuale;</p> <p><b>12. VALORIFICAREA POTENȚIALULUI BIOECONOMIC AL SOIEI ÎN CONDIȚIILE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE</b></p> <p><b>Locul desfășurării:</b> s. Plop, r-l Donușeni, baza de producție GȚ Agro-Panfil</p> <p><b>Data:</b> 19.09.2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b></p> <p>-Tehnologii de cultivare a soiei în condițiile schimbărilor climatice din Republica Moldova;</p> <p>-Particularitățile utilizării substanțelor fitosanitare la cultivarea soiei: recomandări practice;</p> <p>-Recoltarea și condiționarea post-recoltare a boabelor de soia: recomandări practice;</p> <p>-Procesarea soiei: cerințe de colectare, particularitățile tehnologice, avantaje tehnico-economice;</p> <p>-Producerea și certificarea materialului semincer de culturi</p>	Realizat	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	----------	--

									<p>34 participanți; 16 consilieri individuale;</p> <p>leguminoase conform normelor internaționale. <b>13.PRODUCEREA MATERIALULUI SĂDITOR HORTICOL DE VALOARE BIOLOGICĂ ÎNALTĂ</b> <i>Locația:</i> mun. Chișinău, str. Ghioceilor, 1, C.I.E. MOLDEXPO S.A., pavilionul central, etajul 1 <i>Data desfășurării:</i> 17.10.2025 <b>Subiecte abordate:</b> -Prevederile cadrului normativ actual și politicile în domeniul producerii materialului săditor horticol de valoare biologică înaltă; -Procedura de certificare a materialului săditor fructifer; -Recomandări privind producerea, certificarea și comercializarea materialului săditor horticol de valoare biologică înaltă; -Soiuri noi ale speciilor horticoale recomandate pentru circuitul bioeconomic din Republica Moldova.</p>	Realizat	
									<p>76 participanți; 16 consilieri individuale;</p> <p><b>14.eAgronom , ZIUA CÂMPULUI – CULTIVAREA CULTURILOR DE ACOPERIRE</b> <i>Locația:</i> Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor CNCPS, filiala , mun. Bălți, str. Calea Ieșilor, 28 <i>Data:</i> 24 octombrie 2025 -eAgronom: Programul de Carbon și beneficiile pentru fermieri; -Agricultura regenerativă și impactul culturilor de acoperire asupra solului; - Experiența e-Agronom cu practici regenerative;</p>	Realizat	

									<p>-Experiența practică, cultivarea culturilor de acoperire;          -Platforma de demonstrare în câmp, locația CNCPS Bălți:          a) Prezentarea lotului demonstrativ;          b) Diferite metode de cultivare în amestec a culturilor de acoperire, beneficii</p> <p><b>15.Forum:AgroCunoștințe: FERMIERII ȘI INOVAȚIA ÎN PARTENERIAT, Ediția 1.</b>  <b>Locația:</b> mun Chișinău, str.Zimbrului,1 (Institutul Mulcii)  <b>Data:</b>14.11.2025</p> <p>-Inovații în protecția integrată a culturilor agricole</p> <p><b>16.UTILIZAREA EFICIENTĂ A ÎNGRĂȘĂMINTELOR NATURALE ÎN TEHNOLOGIILE AGRICOLE</b>  <b>Locația:</b> mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului ȘASM, aula 14-100, Petricani  <b>Data:</b> 12 decembrie 2025</p> <p><b>Subiecte abordate:</b>          -Priorități strategice și instrumente de sprijin pentru modernizarea producției vegetale și zootehnice (PSPA 2026–2030);          -Valorificarea îngrășămintelor naturale: priorități și obiective conform politicilor naționale; oportunități de subvenționare și perspective de dezvoltare conform PSPA 2026-2030;</p>	Realizat	
									<p>288          participanți,          din care          fermieri –          128</p>		
									<p>81          participanți;          30 consilieri          individuale</p>		

										<p>-Prezentarea proiectului „Bursa de nutrienți Moldova” și a Maschinenring Göttingen;  *Exemplu practic: întreprinderea model BMO Group – ciclurile nutrienților în agricultura moldovenească;  -Utilizarea îngrășămintelor organice în exploatațiile agricole: lecții învățate și noi oportunități;  -Aspecte economice ale utilizării îngrășămintelor organice: experiențe din practica de consultanță;  -Rezultatele cercetărilor și recomandările practice privind valorificarea îngrășămintelor naturale;  -Proiect „Bursa de nutrienți Moldova”: obiective de dezvoltare și planul pentru 2026, instrumente digitale ale bursei de nutrienți.</p> <p><b>17.TÂRGUL INOVAȚIEI ÎN AGRICULTURĂ:  REALIZĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI,</b>  Ediția a II-a  <b>Locația:</b> mun. Chișinău, str. Mircești, 48, UTM, Facultatea Științe Agricole, Silvice și ale Mediului  <b>Data:</b> 18 decembrie 2025  <b>Subiecte abordate:</b>  -Oportunități de dezvoltare a agriculturii conservative  Elemente de dezvoltare a sectorului pomicol în contextul aderării la Uniunea Europeană;</p>	Realizat	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	----------	--

134  
participanți

											<ul style="list-style-type: none"><li>-Tendințe inovative în zootehnie conform standardelor UE;</li><li>-Tendințe inovative în sectorul legumicol;</li><li>-In viticultură contextul schimbărilor climatice și integrării europene.</li></ul>		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--



Universitatea de Stat din Moldova  
INSTITUTUL DE GENETICĂ, FIZIOLOGIE ȘI PROTECȚIE A PLANTELOR  
Str. Pădurii 20, Chișinău, MD-2002, Republica Moldova  
Tel.: (373 22) 770447, E-mail: institut.gfpp@gmail.com, <https://igfpp.usm.md/>

*Nr 05* din *15-01-2026* 2026

Ministerul Agriculturii și Industrii  
Alimentare al Republicii Moldova  
Secretarului de stat Vasile ȘARBAN

nicolae.bucor@maia.gov.md

În contextul scrisorii nr. 09-05/26/614 din 04.03.2025, privind Raportul de progres pentru implementarea *Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de protecție integrate a plantelor pentru anii 2018-2027*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 123/2018, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor al USM prezintă informația privind rezultatele obținute în perioada anului 2025.

Ținem să menționăm că toate activitățile realizate și raportate au fost susținute financiar în cadrul subprogramelelor 011103 și 011102 finanțate de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.

Obiective și acțiuni	Subacțiuni	Indicatori de progres
1	2	3
<b>Obiectivul 2. Optimizarea sortimentului de produse de uz fitosanitar permise pentru utilizare în agricultura Republicii Moldova</b>		
2. Utilizarea rațională a produselor de uz fitosanitar, inclusiv a mijloacelor biologice de protecție a plantelor.	2.1. Promovarea utilizării produselor de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a de toxicitate (moderat și puțin toxice)	<ul style="list-style-type: none"><li>Realizat Simpozionul Științific Internațional „<i>Biotehnologii avansate – realizări și perspective</i>” (Chișinău, 17-19 septembrie 2025) cu secțiunea „<i>Biotehnologii pentru protecția mediului și a plantelor</i>”, în cadrul căreia au fost dezbătute 12 rapoarte ce vizează promovarea utilizării raționale a produselor de uz fitosanitar, inclusiv a mijloacelor biologice de protecție a plantelor; publicate 54 rezumate, inclusiv 14 de peste hotare.</li><li>Realizate webinar-ul „<i>Tehnologii inovative la plantațiile de nuc</i>” și masa rotundă „<i>Sănătatea plantelor și a solului – fundamentul sănătății umane și a mediului înconjurător</i>” (Chișinău, 11-12 decembrie 2025) în cadrul cărora au fost abordate probleme tehnologice, ecologice și științifice actuale de protecție a culturilor agricole cu accent pe cultura nucului.</li><li>Au fost prezentate rapoarte de omologare a 19 produse de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a, ceea ce extinde considerabil gama produselor fitosanitare pentru combaterea organismelor</li></ul>

		<p>dăunătoare la principalele grupuri de culturi agricole.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Elaborate masive informaționale și pregătite dosarele pentru reomologarea de către Consiliul Republican Interdepartamental pentru Aprobarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților în vederea omologării produsului de uz fitosanitar din grupa IV-a de toxicitate RECOL.</li> </ul>
	<p>2.6. Elaborarea și editarea recomandărilor privind sistemul de protecție integrată a plantelor: d) la cultura cartofului, culturile legumicole (tomate, varză, castraveți).</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• A fost optimizată componența soluțiilor pe baza bacteriilor entomopatogene <i>Bacillus thuringiensis, var.thuringiensis și FP-09</i> pentru combaterea Gândacul din Colorado la culturii de cartof prin suplimentarea mediului cu chitinază în formă lichidă. Pentru cultivarea tulpinilor <i>Bacillus thuringiensis</i> pot fi utilizate medii nutritive cu următoarele componente: melasa, extract de drojdii, pH 6,8 – 7,2.</li> </ul> <p>Pe subiectul protecției integrate a plantelor au fost publicate lucrările:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- VOLOSCIUC, L. Realizări și perspective în aplicarea virusurilor pentru biotehnologiile agricole și protecția biologică a plantelor. În: <i>In: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Reale și ale Naturii)</i>. Chișinău, 2025, 6 (186). pp. 117-127. ISSN 1814-3237.</li> <li>- SCERBACOVA, T. Application of bacterial-fungal suspension for plants protection from pests in greenhouses. Simpozionul Științific Internațional „<i>Biotehnologii avansate – realizări și perspective</i>” (Ediția a VII-ea). September 17-19, 2025. IGFP, p. 186-187.</li> <li>- STINGACI, A., SCERBACOVA, T. Application of microbiological preparation to reduce environmental impacts. The 20 th Internacional Conference of Constructive Design and Technological Optimization in Machine Building Field. OPROTEH 2025. Conference Proceedings - ABSTRACTS. BACAU, May 21-23, 2025, p. 66. ISSN 2457-3388.</li> <li>- ROTARU V. Changes in nutrient status and productivity of treated cucumber plants with potassium phosphates and neem oil emulsion against powdery mildew. International Scientific Congress-„Life Sciences Today for Tomorrow” 23-24 october 2025, Iași, Romania.</li> <li>- ROTARU V. Influence of ecological plant protection products on leaves photosynthetic pigments and phosphorus contents of cucumber plants affected by downy mildew. The Scientific Symposium „Biology and Sustainable development”, november 20-21 2025, Bacău, Romania.</li> <li>- ROTARU V. Influence of the application of biorational plant protection products on leaf chlorophylls, carotenoids content and productivity of cucumber plants. In : Scientific International Symposium “<i>Advanced Biotechnologies – Achievements and Prospects</i>”(VIIth Edition),</li> </ul>

		<p>September 17 - 19, 2025. Editura USM, Republic of Moldova.</p> <p>- ODOBESCU V., ERHAN T., JALBA S., SMAGLII V. A brief overview of an initial monitoring trial on tomato leaf miner in greenhouses. In: Scientific International Symposium "Advanced Biotechnologies – Achievements and Prospects" (VIIIth Edition), September 17 - 19, 2025, Editura USM, Republic of Moldova.</p>
3. Promovarea implementării soiurilor și hibrizilor rezistenți la organismele dăunătoare	3.1. Cercetări științifice în vederea ameliorării soiurilor/hibrizilor cu rezistență la organisme dăunătoare	<p>În 2025 au fost <b>în testare oficială 9 soiuri</b> cu rezistență la secetă și organisme dăunătoare pentru admiterea în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Triticale – soiul Fănica</b></li> <li>• <b>Grâu durum – soiul Nastia</b></li> <li>• Tomate – 3 linii: L62/21, L 33/231, L 08/234</li> <li>• Tomate – 2 soiuri: Agafia, Vladigen</li> <li>• Usturoi – soiul Teodor</li> <li>• Sorg zaharat Zăhărel</li> </ul> <p><b>În testare DUS – 10 soiuri:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Triticale – soiul Fănica</li> <li>• Grâu durum – soiul Nastia</li> <li>• Grâu comun – soiul Bijuteria Zâmbrenilor</li> <li>• Tomate – 3 linii: L62/21, L 33/231, L 08/234</li> <li>• Tomate – 2 soiuri: Agafia, Vladigen</li> <li>• Usturoi – soiul Teodor</li> <li>• Porumb – inductor de haploidie MHI-2;</li> <li>• Porumb – 2 linii cosangvinizate: TSL-276; KR-74</li> <li>• Soia, Cristater (Onica), Genap 54</li> <li>• Sorg zaharat Zăhărel</li> </ul>
	3.2. Promovarea omologării soiurilor și hibrizilor rezistenți la secetă și organisme dăunătoare	<p><b>Brevetate 6 soiuri de plante:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Soia -soiul Genap 54. MD 454</li> <li>• Busuioac comun -soiul Picant de grădină. MD 459</li> <li>• Tomate - soiul Rozamak. MD 455</li> <li>• Tomate - soiul Ingstar. MD 453</li> <li>• Tomate - soiul Dorința. MD 461</li> <li>• Tomate - soiul Dorința. MD 461</li> </ul> <p>Create și <b>omologate 9 soiuri</b> ale culturilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Grâu comun – soiul Bijuteria Zâmbrenilor</li> <li>• Soia – soiul Genap 54</li> <li>• Soia – soiul Onika</li> <li>• Tomate în seră – soiul Rozamak</li> </ul> <p><b>Înregistrați în Catalogul Oficial al soiurilor de plante de cultură din România – 2 hibrizii de sorg zaharat SAȘM1 și SAȘM2</b></p>
<b>Obiectivul 3. Consolidarea capacităților de monitorizare, prognoză și avertizare</b>		
Perfecționarea sistemului de prognoză	5.3. Actualizarea și modificarea Pragului Economic de Dăunare	<ul style="list-style-type: none"> <li>• A fost actualizat sistemul digital de monitorizare a factorilor de mediu pentru tot teritoriul Republicii Moldova, inclusiv a datelor privind Pragul</li> </ul>

privind evoluția organismelor dăunătoare	(PED) a organismelor dăunătoare.	Economic de Dăunare (PED) a organismelor dăunătoare pentru a fi utilizat în implementarea modelelor de prognoză a bolilor și dăunătorilor, prognoza fenologică și evaluarea riscului fitosanitar: <a href="http://www.ecobionet.com/Default.aspx">http://www.ecobionet.com/Default.aspx</a>
--	----------------------------------	--

Directorul Institutului de Genetică,  
Fiziologie și Protecție a Plantelor



Larisa ANDRONIC  
doctor habilitat în științe biologice

Ex: SMEREA Svetlana, secretar științific,

Tel: +373 76000338



INSTITUȚIA PUBLICĂ INSTITUTUL  
NAȚIONAL DE CERCETĂRI APLICATIVE ÎN  
AGRICULTURĂ ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ

PUBLIC INSTITUTION NATIONAL  
INSTITUTE FOR APPLIED RESEARCH IN  
AGRICULTURE AND VETERINARY  
MEDICINE



MD – 2070, Chișinău, str. Ialoveni, 100 Tel. / Fax (+373-22) 28-48-59, E-mail:  
[incaamv@maia.gov.md](mailto:incaamv@maia.gov.md), [www.incaamv.md](http://www.incaamv.md)

Nr. **15** din „**15**” ianuarie 2026  
La nr.09-07/170/5 din 02.01.2026

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare  
al Republicii Moldova

Prin prezenta, Institutul Național de Cercetări aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară, remite răspuns la scrisoarea Nr.09-07/170/ 5 din 02. 01 2026 privind executarea pct. 2 sub pct. 3 din Hotărârea de Guvern nr. 123/2018 cu privire la aprobarea Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia în anul 2025 (raportul urmează a fi structurat în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la planificarea strategică, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 386/2020).

Pentru realizarea Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 în conformitate cu datele obținute în anul de cercetare 2025 în baza cercetărilor efectuate pe activitățile 5.1 „Evaluarea stării fitosanitare a plantațiilor viticole și prognoza răspândirii bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025. Evaluarea eficacității biologice a unor noi produse chimice și biologice (extracte din plante) pentru prevenirea și combaterea organismelor nocive la vița de vie (inclusiv a patogenului *Phomopsis viticola*)” și activității 5.2 „Elaborarea unui sistem integrat de protecție a prunului în contextul schimbărilor climatice, cu utilizarea produselor fitosanitare permise pentru utilizare în RM în conformitate cu cerințele UE” din cadrul Programului Instituțional 200101 în cadrul secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole a IP ICAAMV au fost realizate următoarele acțiuni:

- la **Obiectivul 2. Optimizarea sortimentului de produse de uz fitosanitar permise pentru utilizare în agricultura Republicii Moldova, Subacțiunea 2.1. Promovarea utilizării produselor de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a de toxicitate (moderat și puțin toxice)**. Conform sarcinii tehnice, cercetătorii Secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole în perioada de vegetație 2025 au efectuat 7 evidențe privind manifestarea și răspândirea principalelor boli (mana, făinarea, putregaiul cenușiu) și dăunători (cotarul brun, moliile, păduchele țestos) în condiții naturale în zonele de Sud și Centru ale Republicii Moldova. Evidențele au fost efectuate în conformitate cu acordul de parteneriat științifico-practic cu întreprinderile viticole din republica Moldova: a - din Centrul Republicii Moldova: Cricova SA Sector „Cricova” 130 ha, Cricova SA Sector „Criuleni” 180 ha; b)- plantații viticole din Sudul Republicii Moldova: SRL „Classic Vin” – 260 ha, „Sălcuța Vin” SRL – 300 ha, „Ceteronis” SA, „Vinăria din Vale” SRL, „Ghevlandri” SRL (1800 ha) în funcție de apariția organismelor nocive în cele mai sensibile faze de dezvoltare ale viței de vie 1.-umflarea mugurilor – desmugurirea (martie – aprilie) – prezența dăunătorilor *Peribatodes (Boarmia) rhomboidaria L.* (cotarul cenușiu al viței de vie); 2.- desmugurirea (aprilie – prima decadă a lunii mai)– apariția a 3 frunze (acarienii *Phyllocoptes vitis*, Acarianul galicol al viței de vie (*Eriphyes vitis*), (Erinoza - bășicarea frunzelor viței de vie), Molia verde a strugurilor (*Lobesia botrana*); 3 - „creșterea lăstarilor” (la lungimea lor de 10 – 15 cm); 4-„răsfirarea inflorescențelor”; 5 - „după înflorit”; 6 - „creșterea boabelor”, „compactarea ciorchinilor”; 7- „începutul pârghului” (mana, făinarea, putregaiul cenușiu).

În urma evaluării stării fitosanitare și fiziologice a plantațiilor multianuale, efectuate la începutul vegetației viței de vie (prima decadă a lunii aprilie) în conformitate cu sarcina tehnică, specialiștii IP INCAAMV au constatat afectarea culturilor multianuale în diferit grad de înghețurile tardive de primăvară. Astfel la data de 8-9-11 aprilie au fost înregistrate temperaturi minime de -3 -5°C iar în perioada 10, 12, 13 aprilie -1-3°C. Cel mai grav au fost afectate plantațiile de sămburoase care se aflau în această perioadă în faza de înflorire.

Conform evaluării preventive plantațiile de cais au fost afectate în proporție de 100 % - „Gevlandri” SRL, Vulcănești, 20 ha; 90% - „Basan Agro” SRL, Cimișlia 60 ha; 70 % (I.I. Musteață SRL, Căinari, 60 ha);

Plantațiile de vișin și cireș 70% - cireș soiuri timpurii – „Ceteronis” ST SRL – 7 ha, 70% - „Terra Vitis” SRL – 5 ha, soiul timpuriu „Bigaro”; 30% - „Terra Vitis” cireș soiuri semitardive – Rocket 4 ha, „Ceteronis” ST – soiuri tardive și semitardive 80 ha;

În urma efectuării controalelor nu a fost înregistrată afectarea mugurilor de viță de vie deoarece cultura în această perioadă se afla în stadiul de desmugurire fiind înregistrate cazuri de afectare doar în depresiuni.



**Figura 1.** Afectarea viței de vie de înghețurile târzii de primăvară SRL „Vinăria Ungheni”, 112 ha în depresiuni, 8-11 aprilie 2025.

Accentuăm tot aici, că vița de vie este extrem de sensibilă la atacurile înghețurilor tardive de primăvară după desfacerea mugurilor, iar probabilitatea unor astfel de înghețuri pe teritoriul republicii constituie 10 – 30%. Menționăm că gravitatea înghețurilor tardive de primăvară depinde în mare măsură de temperatura minima critică, durata expunerii (menținerii temperaturilor joase) forma reliefului, umiditatea solului și a aerului ș.a.

Luând în considerare că înghețurile tardive de primăvară se mențin în medie pe teritoriul Moldovei până la 6 – 21 aprilie, la suprafața solului până la 22 – 30 aprilie, iar în unii ani se semnaleză și în luna mai ([https://www.meteo.md/index.php/ro/description\\_codes/hazards/3](https://www.meteo.md/index.php/ro/description_codes/hazards/3)), în conformitate cu srisoarea Nr. 424 din 18. 04. 2025, emisă de ministrul agriculturii (Ludmila Catlabuga), specialiștii secției Imunologie și Protecția Plantațiilor Horticole au elaborat recomandări tehnice și măsuri de atenuare și combatere a înghețurilor.

S-a accentuat că alternanța timpului călduros și celui răcoros în condițiile actuale de schimbare a climei (la început de primăvară) crează condiții extrem de favorabile pentru manifestarea moniliozei la cais, vișin, prun și la unele soiuri de piersic și măr. Pentru prevenirea moniliozei (*Monilia cinerea*) la începutul înfloritului (5% din flori deschise), la sfârșitul înfloritului (75% petale căzute) și după înflorit contra bolilor fiind recomandate utilizarea produselor fitosanitare în dozele autorizate pentru aplicare.

În urma efectuării controlului fitosanitar în faza de creștere a lăstarilor (15 - 18 mai), în mai multe plantații din zona viticolă din Centru și Sudul Republicii Moldova („Sălcuța” SRL (305 ha), SRL „Vinăria Ungheni” (112 ha), „Clasicvinagro” SRL, Cimișlia (200 ha), s-a înregistrat o răspândire semnificativă a moliei verde a strugurilor. La data de 12 mai s-a înregistrat depunerea ponte de *Lobesia botrana* în mai multe gospodării viticole din zona de Centru și Sud „Sălcuța” SRL – 200 ha, „Gevlandri” SRL, Vulcănești, 100 ha; „Basan Agro” SRL, Cimișlia 60 ha, I.I. Musteață SRL, Căinari, 60 ha;



**Figura 2.** Ou hialin de *Lobesia botrana* pe inflorescență, Chardonnay 50 ha, „Sălcuța” SRL, Căușeni, 12.05. 2025

**Figura 3.** Larvă de *Lobesia botrana* pe inflorescență, Chardonnay 50 ha „Sălcuța” SRL, Căușeni, 2025

La data de 23 mai dăunătorul a depășit de 2 ori pragul economic de daună pe arii întinse înregistrându-se și eclozarea ouălor a dăunătorului la soiurile Cabernet Sauvignon, Merlot (Agroviterra SRL – 100 ha) pragul fiind de 20 masculi/zi.

Contra dăunătorului s-a recomandat utilizarea produselor autorizate pe bază de: cipermetrin, 500 g/l, lambda-cihalotrin, 100 g/l, esfenvalerat, 50 g/l, deltametrin, 25 g/l, clorantraniliprol, 200 g/l, ciantraniliprol, 100 g/l, benzoat de emamectin (9,5 -50- 100- 200 g/kg), acetamiprid+lambda-cihalotrin, (200+150) g/l, lambda-cihalotrin + benzoat de emamectin, (50+35) g/kg, metoxifenozyd, 240 g/l.

Produse biologice: *Bacillus thuringiensis* var. *Kurstaki*, 2,2%, (E/Z)-7,9-acetat de dodecadien-1-il - 0,8-1,0 mg, (E, Z)-9-acetat de dodecen-1-il – 226 mg/dispensator; (E,E)-7,9-acetat de dodecadien-1-il – 217 mg/dispensator (BASF, RAK 1+2) ș.a.

La data de 12 mai a fost înregistrată popularea viței de vie de gândacul păros în plantațiile de vie SRL „Sălcuța”.



**Figura 4.** Invazia gândacului păros la vița de vie. SRL „Sălcuța”, Pinot gri, 2025

Contra dăunătorului, în focare, a fost indicată aplicarea unor produse recomandate pentru utilizare la vița de vie pe bază de: cipermetrin, 500 g/l, lambda-cihalotrin, 100 g/l, esfenvalerat, 50 g/l, deltametrin, 25 g/l ș.a.

Controlul fitosanitar efectuat în faza de creștere intensivă a lăstarilor la data de 13–16 mai a permis să constatăm manifestarea pătării negre (*Phomopsis viticola*) la soiurile Moldova, Cabernet Sauvignon ș.a.



**Figura 5.** Simptome de manifestare a pătării negre pe frunze. Soiul Moldova 20 ha, „Ceteronis” ST SRL 30. 05. 2025.

În urma controlul fitosanitar efectuat în perioada de creștere a lăstarilor au fost elaborate recomandări privind prevenirea și combaterea pătării negre (*Phomopsis viticola*), antracnozei

(*Gloeosporium ampelophagum*), pătării roșii (*Pseudopeziza trascheiphila*) în perioada de dezmușurire – creșterea lăstarilor (apariția a trei frunze).

Astfel în faza de creștere a lăstarilor (10-15 cm) contra bolilor s-a recomandat aplicarea unui tratament cu utilizarea produselor pe bază de cupru în dozele recomandate: sulfat de cupru tribazic - (3,0 – 5,0 l/ha); oxiclorigura de cupru (2,5 - 3,0 kg/ha); sulfat de cupru + uree + amofos (5,0 – 7,5 kg/ha); sulfat de cupru - zeamă bordoleză 1 %, (3-4 kg/ha); sulfat de cupru – (5-8 l/ha); sulfat de cupru neutralizat cu hidroxid de Ca - (5,0 kg/ha); hidroxid de cupru - (2,5 - 5,0 kg/ha); hidroxid de cupru+sulf (7,0 l/ha).

În plantațiile cu sursă înaltă de pătarea neagră acumulată din anii precedenți, luând în considerare și existența unor condiții favorabile pentru manifestarea bolii (precipitații în perioada de dezmușurire), s-a recomandat aplicarea unui tratament profilactic cu utilizarea produselor pe bază de cupru, menționate mai sus.

În plantațiile cu risc înalt de producere a infecțiilor: -sursă înaltă de infecție din anul precedent; menținerea condițiilor favorabile pentru manifestarea bolii (umiditate înaltă, ploi) în stadiul de 2-3 frunzulițe s-a recomandat un al doilea tratament cu utilizarea produselor cu acțiune sistemică sau sistemică și de contact pe bază de azoxistrobin, etil fosfit de aluminiu + folpet (tratamentul se va aplica timp de 24 ore după căderea precipitațiilor).

Menționăm că condițiile favorabile pentru manifestarea pătării negre a viței de vie s-au menținut pe întreaga perioadă a lunii iulie. Astfel, în faza de «Compactare a ciorchinilor, când au fost înregistrate peste 28,8 mm precipitații la temperaturi medii optime pentru dezvoltarea patogenului *Phomopsis viticola* (la data de 18 iulie) a fost indicată aplicarea produselor fitosanitare cu eficacitate înaltă de combatere pe bază de folpet 80 % (2,- kg/ha), Captan 80% (2,0 kg/ha), Ditianon 70% (1,0 kg/ha). Tratamentele s-au recomandat cu precădere pentru combaterea bolii în plantațiile afectate din perioada anterioară (înainte și îndată după înflorit).

Printre cunoștințele necesare pentru o protecție mai eficientă contra pătării negre a viței de vie (*Phomopsis viticola*) s-au remarcat următoarele:

- vița de vie rămâne susceptibilă la atacul de excorioză primăvara devreme și toamna târziu, deaceia un rol important în profilaxia bolii îl joacă tratamentele cu conținut de cupru înainte sau după recoltare, recomandat pentru protecția lemnului contra bolii;
- atacuri mai intensive pot avea loc în primăverile și toamnele ploioase și reci la o umiditate relativ înaltă a aerului 95 – 100 %;
- *Phomopsis viticola* Sacc este mai frecvent întâlnită în viile bătrâne cu vârstă de peste 10 ani;
- o sensibilitate mai sporită la atacurile de pătarea neagră pot manifesta soiurile: Moldova, Cabernet Sauvignon, Pinot gris, Chardonnay, Feteasca, Cardinal, Muscat de Hamburg.

În calitate de măsuri de prevenire, recomandăm efectuarea următoarelor măsuri:

- Tăierea cordelor afectate de agentul patogen și distrugerea lor prin ardere;
  - Efectuarea corectă și la timp a lucrărilor agrotehnice (tăierea echilibrată în uscat, aplicarea la timp a lucrărilor în verde (lichidarea lăstarilor de prisos, combaterea buruienilor);
- Asigurarea unei densități optime de plante per hectar pentru a permite buna circulație a aerului în plantații;

Efectuarea primelor tratamente pe parcursul perioadei de dezmușurire - stadiul BBCH 06, următoarele până în fenofaza de 2-3 frunzulițe - stadiul BBCH 09.

La sfârșitul lunii mai în unele plantații viticole a fost înregistrată apariția dăunătorului (apariția larvelor) de **Păduchele țestos (*Parthenolecanium corni*)**



**Figura 6.** Parthenolecanium corni la Soiul Moldova, 20 ha. II. Musteață SRL, Căinari, 23.05. 2025

Dăunătorul prezintă o generație pe an, hibernează în stadiul de larvă de vârstă a doua sub scoarță, pe brațe, tulpini. Începând din a doua decadă a lunii iunie larvele tinere părăsesc scutul femeii și migrează pe partea dorsală a frunzelor, unde se fixează preponderent în lungul nervurii

principale sugând seva. Dauna produsă de dăunător, în cazul soiurilor pentru masă (Moldova), este și mai mare, deoarece strugurii și boabele se acoperă cu o emanație în formă de rouă de miere, pe care mai apoi se dezvoltă ciupercile producătoare de fumagine, diminuând semnificativ fotosinteza și calitatea strugurilor.

Pentru combaterea dăunătorului au fost recomandate produse autorizate: piriproxifen 100 g/l – 0,8-1,0 l/ha; pirimifos-metil 500 g/l – 0,6-2,0 l/ha.

Menționăm că începând cu a doua jumătate a lunii iulie, întreaga perioadă a lunilor august și septembrie nu au fost semnalate precipitații semnificative, iar condițiile nu au favorizat dezvoltării bolilor sezoniere (mana, putregaiul cenușiu).

Făinarea a prezentat pericol pentru soiurile sensibile (Chardonnay, grupa Pinot, Muscat, Feteasca ș.a.), mai cu seamă în focarele de răspândire din anii precedenți. Combaterea eficientă a făinării a fost realizată conform recomandărilor în funcție de condițiile climaterice favorabile pentru manifestarea bolii, cu utilizarea diferențiată a produselor chimice în funcție de modul lor de acțiune (sistemic sau de contact), eficacitatea de combatere, durata de acțiune și persistența substanței active a produsului pe organele protejate. În diferite cazuri s-a ținut cont de condițiile climatice, ecologice, de factorii favorizanți pentru manifestarea bolii și de situația fitosanitară creată în plantații. Pentru protecția eficientă a făinării și profilaxia putregaiului cenușiu al viței de vie (în condiții cu risc înalt de manifestare) la soiurile sensibile (Chardonnay, Sauvignon, Aligote, Moldova) îndată după înflorit și în faza de pârgă la acumularea a 12 – 15 % zahăr în boabe s-a recomandat aplicarea procedurii de desfrunzire parțială manuală a butucilor (defolierea parțială manuală a butucilor, care constă în lichidarea a 2 – 3 frunze mai jos de struguri. Pentru diminuarea efectului negativ al arsurilor solare pe boabe, operația s-a recomandat pentru executare inițial pe partea rândului mai puțin dispusă la soare (partea de Nord, Nord-Est, Nord-Vest) și numai peste 7-10 zile pe partea dispusă la soare, după necesitate.

În urma aplicării procedurii se crează condiții defavorabile pentru dezvoltarea bolilor (intensitatea dezvoltării bolilor se micșorează de 2 ori) sporind și eficacitatea măsurilor de combatere datorită pătrunderii mai bune a soluției de lucru în interiorul butucului și contactului mai bun al substanței active cu organele sensibile atacului de patogeni. Aplicarea procedurii în termeni optimi conduce și la diminuarea numărului de tratamente contra bolilor îmbunătățind și calitatea strugurilor de vin și celor pentru masă, unde boabele apar cu pruină densă și un colorit mai uniform și intens.



**Figura 7.** Desfrunzirea parțială a butucilor la acumularea a 12 – 15 % zahăr în boabe. Soiul Moldova (20 ha). SRL „Damir Vit” SRL, s. Fârlădeni, r-nul Căușeni 09.09. 2025.

În baza studiului situației fitosanitare din plantațiile viticole, determinării eficacității biologice comparative, dozelor, termenelor optime și modului de aplicare a produselor biologice și chimice au fost elaborate recomandări privind prevenirea și combaterea organismelor nocive care au fost prezentate în cadrul seminarelor de profil cu specialiștii din Republica Moldova. Astfel:

Magher Mihail a participat la seminarul organizat în Comrat cu genericul „Protecția plantelor horticole contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025.”

În perioada 18.02.2025-21.02.2025 de către colaboratorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au fost susținute 2 seminare de profil organizate de Direcția de Economie, Agricultură și Dezvoltare Regională (DEADR) a Consiliului raional Călărași cu genericul:

1. „Formarea coroanelor și particularitățile de prevenire și combatere a bolilor din plantațiile pomicole în condițiile anului 2025.”

2. „Tăierea în uscat a butucilor și particularitățile de protecție a viței de vie în condițiile anului 2025.”



**Figura 8.** CEBANU Vitalie a participat în calitate de lector la seminarul organizat la data 18 - 21.02.25 de Direcția de Economie, Agricultură și Dezvoltare Regională (DEADR) a Consiliului raional Călărași.

În perioada 04.06.2025 de către colaboratorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole s-a participat la seminarul „Protecția integrată a culturilor agricole în condițiile climaterice din 2025.” organizat de Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală. Prezentarea în cadrul seminarului a raportului cu tema: „Particularitățile protecției culturilor multianuale contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025.”



**Figura 9.** Participare în cadrul seminarului „Protecția integrată a culturilor agricole în condițiile climaterice din 2025.” Raportor Cebanu Vitalie.

**La Subacțiunea 2.2 «Întreprinderea măsurilor de facilitare a omologării mijloacelor biologice de protecție a plantelor de producție autohtonă»**

În conformitate cu acordul de cooperare științifico - practică nr.6 din 29.04.2024 încheiat între Institutul de Chimie al USM (Laboratorul de Sinteză Organică) și INCAAMV în cadrul Secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au fost inițiate experiențe cu scopul evaluării și determinării acțiunii fungicide a unor preparate noi autohtone în condiții de laborator și de producție pe parcele mici contra bolilor viței de vie (excoriozei - *Phomopsis viticola*, putregaiul

cenușiu- *Botrytis cinerea Pers.*, mană- *Plasmopara viticola Berl. et de Toni*, făinare- *Uncinula necator Burrill*) la soiul Moldova și Alb de Suruceni. Conform rezultatelor obținute în anii precedenți (2024-2025) au fost selectați doi compuși (MF 25-1 și MF Sip – 28) care anterior au demonstrat o eficacitate satisfăcătoare – în combaterea principalelor boli ale viței de. Produsul MF Sip - 28 reprezintă diferiți compuși naturali:- este un produs pe bază de chitozan, obținut din carapacele crustaceelor și cuticulele insectelor.

În urma cercetărilor efectuate s-a demonstrat următoarele:

1. Compusul SIP-28 a demonstrat o eficiență biologică de 79,24% în combaterea pătării negre a viței de vie, ceea ce demonstrează o acțiune fungicidă semnificativă asupra patogenului.
2. Din analiza datelor statistice se constată că eficacitatea biologică a compusului MF SIP-28, în doza de 1,0% este aproximativ egală (79,24%) cu cea a produsului standard Captan (81,75%).
3. Compusul MF 25-1 (0,0125%) a demonstrat o eficiență biologică de 62,52% în combaterea pătării negre și este semnificativ mai joasă comparativ cu compusul biologic MF Sip-28 (1,0%).
4. S-a conchis necesitatea continuării cercetărilor în condițiile anului 2026 și extinderea testărilor în condiții de producție pentru evaluarea eficacității biologice a compușilor experimentali și integrarea lor în strategii moderne de protecție fitosanitară a viței de vie.

Cercetările efectuate în această direcție vor da posibilitatea de a identifica noi produse biologice de origine autohtonă cu diferit mecanism de acțiune (față de cel existent) pentru a preveni apariția fenomenului de rezistență a patogenilor față de preparatele utilizate repetat, iar introducerea lor în protecția integrată va da posibilitatea de a spori eficiența programelor de combatere a organismelor nocive, în contextul schimbărilor climatice din ultimele decenii.

#### **La subacțiunea 2.6. Elaborarea și editarea recomandărilor privind sistemul de protecție integrată a plantelor:**

În anul 2025 au fost prezentate elaborate și prezentate recomandări privind protecția integrată a plantelor horticole pe diferite platforme (inclusiv pe pagina Facebook a INCAAMV) . Noile recomandări privind perfecționarea măsurilor de combatere a bolilor și dăunătorilor viței de vie în condițiile schimbării climatice sunt pe cale de finisare. Viticultorii pot accesa recomandările elaborate în cadrul secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole afișată pe Saitul Ministerului Agriculturii: [https://www.madrm.gov.md/ro/press-releases?field\\_press\\_release\\_type\\_tid=82](https://www.madrm.gov.md/ro/press-releases?field_press_release_type_tid=82).

Proгноza dezvoltării bolilor și măsurile de combatere a organismelor nocive la culturile horticole în perioada anului 2025 au fost prezentate și în formă de note informative și recomandări la solicitarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, astfel:

**În conformitate cu scrisoarea nr. 08-04/1124** emisă de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova din 17.04.2025 au elaborate recomandări tehnice privind măsurile de atenuare și combatere a înghețurilor în contextul condițiilor climaterice actuale care sunt destinate fermierilor și prezintă respectarea următoarelor măsuri:

1. Alegerea corectă a terenurilor pentru fondarea plantațiilor multianuale (nu se vor alege pentru fondare suprafețe amplasate în văi, depresiuni unde plantele sunt supuse unui termen mai lung de acțiune a înghețului. Culturile pomicole sunt mai protejate de înghețuri la amplasarea lor pe pante unde este asigurată o scurgere a aerului rece. Pentru unele culturi sămburoase (caisul) se vor alege pantele de nord Nord-Est și Nord Vest (în prima treime a pantei), unde plantele înfloresc mai târziu și sunt mai puțin sensibile la îngheț (florile rezistă la temperaturi de -1-2°C, iar ovarele formate pier deja la 0°C .
2. Proiectarea perdelelor vegetale de protecție contra vânturilor reci.
3. Efectuarea unor operații de tăiere în verde (la cais) pentru provocarea lăstarilor anticipați, care înfloresc cu câteva zile mai târziu în comparație cu cei normali, evitându-se astfel afectarea lor de înghețurie tardive de primăvară.
4. Adunarea și tasarea zăpezii în jurul copacilor (pentru fermele cu suprafețe mici), măsură care va întârzia intrarea în vegetație și va îndepărta perioada de înflorire a culturilor sămburoase (ex. caisul).

5. Alegerea soiurilor rezistente la îngheț cu perioada de înflorire mai tardivă (exemplu la cais, cireș).

6. Aplicarea irigației prin aspersiune în momentul apariției înghețului (când temperatura la înălțimea de 1,5 m deasupra solului trece de zero grade) ca mijloc de atenuare a afectării de temperaturile joase (mărește temperatura aerului cu circa 3-4°C).

7. Tratarea plantațiilor cu aer cald în momentul apariției înghețului tardiv de primăvară (utilizarea de arzătoare speciale sau sobe speciale pentru livezi).

8. Ventilarea activă a aerului cu ajutorul ventilatoarelor care împiedică înghețării organelor generative și vegetative ale culturii (astfel, se înlocuiește aerul rece de la sol cu aer mai cald din partea superioară).

9. Aplicația fumigației cu producerea unor perdele protectoare de fum, generat de un material fumigen (resturi organice, paie umede, turbă, frunze, rumeguș de lemn umed), care atenuază radiația nocturnă și producerea înghețurilor tardive de primăvară (ridica temperatura cu 1-2°C cu ajutorul unui ecran protector de fum generat de o substanță fumigenă).

10. Utilizarea fertilizanților (cu conținut de fosfor și potasiu) și a unor reglatori de creștere autorizați pentru depășirea stresului termic provocat de temperaturile joase – înghețurie tardive de primăvară – înainte și după înflorit.

**Conform Scrisorii MAIA nr. 09-07/127/2786 din 06.10.2025 IP ICAAMV a înaintat Propuneri și recomandări** privind proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 (conform Scrisorii MAIA nr. 09-07/127/2786 din 06.10.2025).

INCAAMV a considerat că proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 este o măsură necesară și oportună, care va contribui la:

- armonizarea (apropierea) și consolidarea legislației naționale de prevenire și combatere a organismelor dăunătoare de cea a Uniunii Europene.
- crearea unei baze științific argumentate pentru integrarea deplină în sistemul fitosanitar European.
- îmbunătățirea și operativitatea efectuării controlului fitosanitar;
- protejarea producției agricole a culturilor horticole și fondului forestier de acțiunea unor noi organisme dăunătoare de carantină;
- îmbunătățirea trasabilității și controlului fitosanitar la frontieră;
- facilitarea comerțului internațional cu produse vegetale sigure;

Astfel, Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (INCAAMV) a remarcat că proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 reprezintă o acțiune necesară, oportună și aliniată obiectivelor strategice de integrare europeană.

INCAAMV își exprimă disponibilitatea de a colabora cu MAIA și ANSA în procesul de implementare, testare și monitorizare a noilor măsuri, inclusiv prin expertiză științifică și suport metodologic.

Executori: Degteari Vladimir, șef secție

Cebanu Vitalie, cercetator șt. coord.

Armasu Svetlana, cercet. șt.,

Midari Andrian, cercet. șt.

**In conformitate cu solicitarea Ministerului Mediului (scrisoarea nr. 06-07/2585 din 17.09.2025)**, Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară a examinat Proiectul de Lege privind speciile alogene invazive (numar unic 723/MM/2025), elaborat de Directia Politici în domeniul conservării naturii și biosecurității a Ministerului Mediului. Scopul prezentului aviz a fost evaluarea conținutului proiectului de lege din perspectiva compatibilității cu cadrul legislativ european și formularea observațiilor și recomandărilor, în special privind domeniul protecției plantelor, agriculturii și sănătății veterinare.

În concluzii și recomandări finale specialiștii INCAAMV au relatat că Proiectul de Lege privind speciile alogene invazive este elaborat în conformitate cu cerințele legislative europene și

reprezintă un instrument juridic necesar pentru protecția biodiversității și securitatea agroecologică a Republicii Moldova. Institutul susține adoptarea proiectului cu următoarele recomandări: clarificarea raportului cu legislația fitosanitară, introducerea unui mecanism de colaborare cu instituțiile de cercetare, stabilirea unei proceduri clare de notificare și intervenție rapidă, definirea unui cadru de finanțare pentru activitățile de cercetare și control biologic și elaborarea unei liste naționale a speciilor invazive prioritare. Prin aceste completări, legea va contribui la conservarea biodiversității și la consolidarea securității alimentare.

Executori: Degteari Vladimir, șef secție  
Cebanu Vitalie, cercetător șt. coord.  
Armasu Svetlana, cercet. șt.,  
Midari Andrian, cercet. șt.

#### **La subacțiunea 7.1 Școlarizarea formatorilor și producătorilor agricoli în domeniul protecției integrate a plantelor prin intermediul școlilor de câmp pentru fermieri.**

În perioada 26.08.2025 colaboratorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au participat la seminarul organizat de întreprinderea agricolă „Terra Vitis” SRL în parteneriat cu Proiectul FAO „Promovarea dezvoltării durabile și reziliente a sectorului strugurilor de masă, cu accent de practici verzi și pe termen lung 2025.” Cu genericul: „Protecția fitosanitară a plantațiilor viticole în contextul schimbărilor climatice Particularitățile protecției culturilor multianuale contra bolilor și dăunătorilor în condițiile anului 2025.”



**Figura 10.** Participare în cadrul seminarului organizat de către SRL „Terra-Vitis” s. Burlacu, r-n Cahul. Raportori, cercetătorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole a INCAAMV: doctor șt. agr., Armașu Svetlana, doctor șt. agr., conferențiar cerc. Degteari Vladimir, doctor șt. agr., conferențiar cerc. Cebanu Vitalie.

Specialiștii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole au prezentat recomandări tehnice și măsuri de atenuare și combatere a înghețurilor tardive de primăvară la culturile horticole în conformitate cu srișoarea Nr. 424 din 18. 04. 2025, emisă de ministrul agriculturii (Ludmila Catlabuga):

Au fost organizate seminare privind executarea tăierii în uscat a viței de vie și a prunului în condițiile anului 2025 cu specialiștii companiei SRL „Ceteronis”, conform acordului de parteneriat științifico-practic.



Soiul Moldova, 15 ha., s. Acui 05.03.2025.

**Figura 11.** Recomandări privind regulile de tăiere fitosanitară în plantațiile de prun soiul Stanley, 20 ha, s. Baimaclia, Cahul, 05.03.2025.

S-a participat în cadrul comisiilor de evaluare a stării fitosanitare a plantațiilor viticole afectate de calamități naturale ale viței de vie a întreprinderii C.V. Cricova SA.



**Figura 12.** Starea fitosanitară a soiului Muscat Ottonel afectat de calamități naturale (secetă, ger ș.a.), Ferma agricolă Lucești, Cahul, 06. 05. 2025.

Pentru realizarea Planului de acțiuni conform Regulamentului cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 386/2020 în cadrul secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole a IP ICAAMV sunt pe cale de elaborare a unor noi strategii de protecție a plantelor horticole în condițiile sporirii agresivității organismelor nocive, urmare a schimbărilor climatice din ultimile decenii.

Totodată, conducerea IP ICAAMV identifică unele oportunități relevante de dezvoltare a științei în domeniul Protecției Plantelor și accesul la fonduri externe sau programe internaționale pentru realizarea acestor obiective. În acest sens sunt pe cale de dezvoltare a unor proiecte, strategii (la nivel de concept) care justifică necesitatea efectuării cercetărilor în domeniul protecției plantelor la un nivel modern pentru elaborarea, implementarea și promovarea în viticultură a tehnologiilor (biotehnologiilor cu utilizarea produselor non poluante) conforme principiilor de dezvoltare durabilă a viticulturii în contextul schimbării climatice din ultimile decenii.

Accentuăm că prevenirea și combaterea principalelor boli și dăunători (*Uncinula necator*, *Plasmopara viticola*, *Phomopsis viticola*, *Eutypa lata*, *Gleosporium ampelophagum*, *Botrytis cinerea*, *Lobesia botrana*, *Tetranychus urticae*) în condițiile Republicii Moldova necesită noi abordări deoarece a crescut considerabil virulența acestora ca urmare a schimbărilor climatice din ultimele decenii.

În acest context, colaraboratorii secției Imunologie și Protecția Plantelor Horticole a IP ICAAMV au înaintat un proiect în cadrul concursului organizat de către ANCD privind planificarea strategică a dezvoltării științei în domeniul Protecției Plantelor contra organismelor nocive cu titlul: „Implementarea platformei digitale în protecția integrată a soiurilor de viță-de-vie cu rezistență diferită la boli și dăunători, în contextul schimbărilor climatice.”

Proiectul reprezintă un proces complet de transfer tehnologic de la cercetare la aplicare practică, având ca scop implementarea și validarea unui sistem diferențiat de protecție a viței-de-vie, adaptat rezistenței soiurilor în condițiile schimbărilor climatice prin utilizarea unei platforme digitale. Inovația esențială constă în tranziția de la tratamentele calendaristice universale la o strategie de precizie, specifică soiului și adaptată condițiilor climatice, printr-un ciclu complet inovator ce include reevaluarea fenotipică a rezistenței soiurilor la dăunători (precum Molii Tortricide) și la patogenii care au devenit mai virulenți recent (*Plasmopara viticola*, *Uncinula necator* și *Phomopsis viticola*), precum și implementarea sistemelor de protecție diferențiate pentru soiuri rezistente, tolerante și sensibile la boli și dăunători.

Scopul final al proiectelor constă în elaborarea, implementarea și promovarea tehnologiilor convenționale și ecologice de producție a soiurilor autohtone (Moldova, Cișmiș lucistâi, Feteasca regală, Feteasca neagră, Codrinschii) la cultivarea lor în sisteme intensive de producție (cu densitatea plantelor mai mare de 3000 plante per ha, utilizarea formelor de butuci de talie mică – Guyot, Royat, și sistemelor contemporane de susținere- Pergola, Gable ș.a., asigurate cu sisteme de irigare prin picurare), în scopul obținerii unei categorii noi de produse viticole cu denumire ecologică cultivate în condiții naturale și în condiții controlate de seră.

**Director**

**dr. Victoria ADAJUC**

Digitally signed by Adajuc Victoria  
Date: 2026.01.15 09:50:03 EET  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ



**Autori:**

Degteari Vladimir, dr. șt. agricole, cercet. conferenț.

Cebanu Vitalie, dr. șt. agricole, cercet. conferenț.

Armașu Svetlana, dr. șt. agricole

Terteac Dumitru, dr. șt. biol.

Midari Andrian, cercet.științ.

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE  
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova  
tel: (373 22) 27-14-78  
Fax: (373 22) 54-28-23  
E-mail: [consiliu@asm.md](mailto:consiliu@asm.md)



**ACADEMY OF SCIENCES  
OF MOLDOVA**

1, Ștefan cel Mare Ave.  
MD-2001, Chisinau,  
Republic of Moldova  
tel: (373 22) 27-14-78  
Fax: (373 22) 54-28-23  
E-mail: [consiliu@asm.md](mailto:consiliu@asm.md)

Nr. 24-14/7 din 16.01.2026  
La nr. 09-07/170/5 din 02.01.2026

**Domnului Vasile ȘARBAN,  
Secretar de Stat,  
Ministerul Agriculturii și  
Industriei Alimentare al Republicii Moldova**

**Stimate Domnule Secretar de Stat,**

Academia de Științe a Moldovei a examinat solicitarea Dvoastră nr. 09-07//5170 din 09.01.2025 cu referire la executarea Hotărârii Guvernului nr. 123/2018 cu privire la aprobarea Programului Național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia și Vă comunică următoarele.

În anul 2025, în acțiunea 2.1. Promovarea utilizării produselor de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a de toxicitate: au fost executate următoare măsuri:

- Promovarea mijloacelor ecologic inofensive pentru protecția plantelor în cadrul seminarelor cu reprezentanții companiilor agricole: 4 seminare cu operatorii agricoli din raioanele Strășeni, Ialoveni și mun. Chișinău.
- Diseminarea rezultatelor obținute în cadrul unui proiect bilateral, ceea ce a deschis posibilități de colaborare în vederea extinderii gamei de produse biologice:
  - Proiectul bilateral Moldo-Turc 25.80013.5107.01TR: "Agricultură ecologică pentru protecția inovatoare a noilor soiuri de nuc: valorificarea metodologiilor și tehnologiilor"
  - Proiectul de stimulare a excelenței în cercetare „Determinarea relațiilor dintre microorganismele azotfixatoare simbiotice și factorii biotici și abiotici orientați la sporirea nivelului de protecție și productivitate a soiei”, cu cifrul 25.80012.5107.12SE, pentru anii 2025–2026.
- Organizarea în regim mixt a webinarului "Tehnologii inovaționale la plantațiile de nuc" în baza rezultatelor înregistrate în cadrul Proiectului bilateral Moldo-Turc 2025-2026,
  - Mesa rotundă "Sănătatea plantelor și a solului – fundamentul sănătății umane și a mediului înconjurător" în baza rezultatelor înregistrate în cadrul Proiectului de stimulare a excelenței în cercetare „Determinarea relațiilor dintre microorganismele azotfixatoare simbiotice și factorii biotici și abiotici orientați la sporirea nivelului de protecție și productivitate a soiei”, cu cifrul 25.80012.5107.12SE, pentru anii 2025–2026 (11 decembrie 2025),

În acțiunea 2.2. Întreprinderea măsurilor de facilitare a omologării mijloacelor biologice de protecție a plantelor de producție autohtonă, pentru extinderea gamei de mijloace biologice de combatere a agenților patogeni ai bolilor la cultura mărului, au fost adaptate și testate 2 preparate biologice (Trichodermin SC - fungicid micotic pentru combaterea agenților patogeni și Rizoplan – preparat bacterian pentru combaterea agenților patogeni), iar rezultatele testării au fost prezentate spre

omologare Instituției Publice „Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor”.

În acțiunea 2.5. Elaborarea și publicarea lucrărilor științifice privind aplicarea mijloacelor microbiologice de protecție a platelor, au fost executate măsurile următoare:

- În baza rezultatelor cercetărilor înregistrate în anul 2025 au fost publicate:
  - VOLOSCIUC, L., GAINA, B. Mycotoxin accumulation and the possibilities of biological control of wine production quality. În: Revista IVES (International Viticulture and Enology Society). 46th World Congress of Vine and Wine. Resilient viticultural practices for sustainable ecosystems. Chisinau, 2025. p. 1-6. DOI: <https://doi.org/10.58233/zSy8pUDS>.
  - VOLOSCIUC, L. Realizări și perspective în aplicarea virusurilor pentru biotehnologiile agricole și protecția biologică a plantelor. În: Studia Universitatis Moldaviae. <https://natural.studiamsu.md/nr-6-186/>. 2025. Nr. 6 (186). p. 117-128. [https://doi.org.10.59295/sum6\(186\)2025\\_14](https://doi.org.10.59295/sum6(186)2025_14). ISSN 1814-3237.
  - VOLOȘCIUC, L., ȘCERBACOVA, T., STÎNGACI A., PÎNZARU, B., SAMOILOVA. A., HARCUIUC, O., ZAVTONI P., LUNGU, A., CHISTOL M., CURIEV, L. Trends in combating vine phytopathogens with the application of epiphytic microorganisms la Congresul al XII-lea Internațional al Geneticienilor și Amelioratorilor din Republica Moldova. Chișinău, 17-19 septembrie 2025. p. 465-472. DOI: <https://doi.org/10.53040/cga12.69>. ISBN 978-9975-62-897-6.
  - VOLOSCIUC, L., GAINA, B. Mycotoxin accumulation and the possibilities of biological control of wine production quality. În: 46th World Congress of Vine and Wine. Book of abstracts. p.26-28.
  - VOLOSCIUC, L. Biological protection of plants in strengthening the "One Health" concept. International Congress MEDICINE, MOLECULAR AND ENVIRONMENTAL SCIENCES 2025 "From chemistry to medicine – 35 years of Moldo-Romanian scientific collaboration". Book of abstracts. Chișinău, 10-15 November, 2025. p. 210. DOI: <https://doi.org/10.19261/medmol25>.
  - VOLOSCIUC, L. Biotechnological approaches to combat foliar phytopatogens of vine. Simpozionul Științific Internațional „Biotehnologiile avansate – realizări și perspective” (Ediția a VII-ea), Chișinău, 17-19 septembrie 2025. p.194-195. DOI: <https://doi.org/10.53040/abap7.2025.91>. ISBN 978-9975-62-907-2.
  - LUNGU, Andrei, VOLOSCIUC, Leonid. Strengthening the one health concept by expanding the range of biological entities for preserving plant health. Conferința științifică națională cu participare internațională “Științele naturii în dialogul generațiilor”, Chișinău, 17-19 septembrie 2025. p. 183. ISBN 978-9975-62-898-3.

În acțiunea 2.7. Informarea producătorilor agricoli privind problemele și particularitățile aplicării mijloacelor biologice de protecție a platelor, au fost executate măsurile următoare:

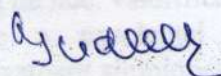
- Prezentarea raportului “Asigurarea rentabilității și rezilienței agriculturii prin utilizarea mijloacelor ecologic inofensive de protecție a culturilor agricole” la Seminarul cu tema “Protecția integrată a culturilor agricole în condițiile climatice din 2025”, organizat de Centrul Național de Consiliere Agricolă și Rurală, 04 iulie 2025.
- Organizarea și participarea cu raport la masă rotundă “Producerea materialului săditor horticol de valoare biologică înaltă”, 17 octombrie 2025.
- Promovarea realizărilor protecției microbiologice in Republica Moldova la TV și Radio Moldova,
- Pregătirea avizelor asupra 4 proiecte de acte legislative.
- Organizarea și participarea cu raport la masa rotundă la AȘM: Protecția biologică a plantelor în fortificarea conceptului "O singură sănătate", 02 iulie 2025.

- Organizarea și participarea cu raport la masă rotundă la AȘM: „Impactul invaziei lăcustelor asupra securității alimentare, ecosistemelor agricole și sănătății publice”, 31 iulie 2025.

În acțiunea 7.1. Școlarizarea formatorilor și producătorilor agricoli în domeniul protecției integrate a platelor prin intermediul școlilor de câmp pentru fermieri, au fost executate măsurile următoare:

- Participarea în calitate de Vice-președinte al Seminarului Științific de Profil la specialitatea 411.09. Protecția Plantelor privind discutarea și aprobarea tezei de doctor în științe agricole a d-nei ARMAȘU Svetlana cu tema: „Rezistența viței-de-vie la antracnoză (*Gloeosporium ampelophagum* (Pass), Sacc) și aplicarea ei în practică”, din 25 martie 2025.
- Participarea în calitate de Președinte al Consiliului Științific Specializat în susținerea publică a tezei de doctor în științe agricole a d-nei Svetlana ARMAȘU cu tema „Rezistența viței-de-vie la antracnoză (*Gloeosporium ampelophagum* (Pass.) Sacc) și aplicarea ei în practică”, specialitatea 411.09. Protecția Plantelor. 30 iunie 2025.
- Participarea în calitate de Referent oficial la teza de doctor habilitat în științe biologice „Bazele științifice ale izolării și selectării tulpinilor de levuri autohtone pentru producerea vinurilor albe și roșii în condițiile Republicii Moldova”, prezentată de Olga SOLDATENCO pentru conferirea titlului de doctor habilitat în științe inginerești la specialitatea 253.03 Tehnologia băuturilor alcoolice și nealcoolice. 09 aprilie 2025).
- Participarea în calitate de Președinte al Seminarului Științific de Profil al UTM din 17 iulie 2025 la specialitatea 411.09. Protecția Plantelor privind discutarea și aprobarea tezei de doctor în științe agricole a d-nei Dubceac Marcela (IP INCAAMV) “Biotehnologia de obținere a clonelor sănătoase de viță-de-vie”.
- Conducător a 3 doctoranzi: Lungu Andrei, anul IV, specialitatea 167.01. Biotehnologie, bionanotehnologie; Paladi Ion, anul IV, specialitatea 411.09. Protecția plantelor; Chistol Marcela, anul III, specialitatea 167.01. Biotehnologie.
- Îndrumător științific a 6 doctoranzi din IGFPP și alte instituții de cercetare.
- Participarea în calitate de Membru al colegiilor de redacție a 3 reviste științifice: Studia Universitatis Moldaviae, Овощи России, Фітосанітарна безпека. (Київ Ucraina).
- Au fost organizate excursii pentru studenții USM și UTM.

Vicepreședinte al AȘM



acad. Eva GUDUMAC

Ex.: dr. hab. Voloșciuc Leonid 069553577,  
dr. G. Romanciuc, 022210502

**AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU  
SIGURANȚA ALIMENTELOR**

MD-2009, mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr. 63  
Republica Moldova  
Tel.: +(373) 22 264 644, +(373) 22 264 640  
e-mail: cancelaria@ansa.gov.md, info@ansa.gov.md



**NATIONAL FOOD SAFETY  
AGENCY**

63 Mihail Kogalniceanu Str., MD-2009, Chisinau  
Republic of Moldova  
Phone.: +(373) 22 264 644, +(373) 22 264 640  
e-mail: cancelaria@ansa.gov.md, info@ansa.gov.md

Nr. 11-182 din "15" 01.2026

La nr. \_\_\_\_\_ din " \_\_\_\_\_ "

**Ministerul Agriculturii și  
Industriei Alimentare al  
Republicii Moldova**

cancelaria@maia.gov.md

În urma solicitării nr. 09-07/170/5 din 02.01.2026 privind prezentarea Raportului pentru acțiunile întreprinse în anul 2025, în temeiul pct.2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 123/2018 *cu privire la aprobarea Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia*, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prezintă informațiile relevante aferente acțiunilor desfășurate, după cum urmează:

1. Referitor la **Obiectivul 1: Crearea cadrului normativ pentru:**

**sub acțiunea 1.1.**, se comunică participarea la procesul de avizare a propunerilor de acte normative și a proiectelor de hotărâri, ce vizează proiectul de hotărâre pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și plasarea pe piață a florilor proaspete tăiate și a frunzișului ornamental proaspăt (număr unic 186/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și a altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară (număr unic 232/ MAIA/2025), proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (reglementarea cânepei industriale) (inițiativa legislativă nr. 92 din 26.03.2025), proiectul de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 355/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind optimizarea actelor permissive) (număr unic 314/MDED/2025), proiectul de hotărâre cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (planificarea controlului de stat) (număr unic 413/CS/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile de protecție a pădurilor împotriva bolilor și dăunătorilor (număr unic 390/MM/2025), proiectul de hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare și aprobarea modulului de acordare a acestora (ajutor financiar pentru fermierii afectați de înghețurile târzii din primăvara anului 2025 la cultura sfeclă de zahăr) (număr unic 471/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea normelor privind modalitățile practice uniforme aplicate la efectuarea controalelor

oficiale asupra plantelor, produselor vegetale, a materialelor de ambalaj din lemn și a altor obiecte (număr unic 479/MAIA/2025), proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ în domeniul protecției consumatorilor), proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a ajutorului financiar pentru fermierii afectați de înghețurile târzii din primăvara anului 2025 la cultura de sfeclă de zahăr și la plantațiile perene ale unor specii sâmburoase, precum și pentru compensarea pagubelor la vița de vie ca urmare a furtunii din raionul Cahul (număr unic 471/MAIA/2025), proiectul de lege privind speciile alogene invazive (număr unic 723/MM/2025), proiectul de hotărâre privind măsurile de combatere și prevenirea răspândirii buruienii ambrosia (*Ambrosia artemisiifolia*) (număr unic 744/MAIA/2025), proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (transformarea rețelei de date contabile în rețeaua privind durabilitatea agricolă și alte intervenții în actele normative din domeniul agricol) (număr unic 758/MAIA/2025), proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor (număr unic 790/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea volumelor de recoltare a masei lemnoase în procesul tăierilor la produsele principale pentru pădurile fondului forestier proprietate a statului pentru perioada 2026-2030 în baza posibilității prevăzute de amenajamente silvice (număr unic 892/MM/2025), proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 503/2025 pentru aprobarea Normelor privind modalitățile practice uniforme aplicate la efectuarea controalelor oficiale asupra plantelor, a produselor vegetale, a ambalajului din lemn și a altor obiecte (număr unic 947/MAIA/2025), proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 306/2025 cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (număr unic 939/CS/2025), proiectul de hotărâre de stabilire a măsurilor pentru izolarea și eradicarea organismelor dăunătoare (număr unic 968/MAIA/2025), proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare, cultivare, monitorizare, comercializare și procesare a cânepii industriale (număr unic 1001/MAIA/2025), proiectul de hotărâre cu privire la evidența produselor fitosanitare (număr unic 181/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Listei substanțelor și amestecurilor chimice interzise și restricționate (număr unic 766/MM/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de evaluare a conformității ale produselor fertilizanta (număr unic 776/MAIA/2025), proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor (număr unic 849/MM/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de introducere și radiere a produselor fertilizante în lista de identificare și de modificare a unor hotărâri de Guvern (număr unic 968/MAIA/2025).

**sub acțiunea 1.2.**, se informează cu privire la înaintarea propunerilor, prin scrisoarea nr. 15-3640 din 30.06.2025, privind completarea Codului contravențional.

2. Referitor la **Obiectivul 2: Optimizarea sortimentului de produse de uz fitosanitar permise pentru utilizarea în agricultura Republicii Moldova la:**  
**sub acțiunea 2.1.,** în anul 2025 s-a participat la 7 ședințe ale Consiliului Republican Interdepartamental din cadrul ÎP „CNSAPSA”, 3 angajați – în calitate de membri ai CRI. Au fost omologate 241 produse fitosanitare și 57 produse fertilizante. Au fost radiate din Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților 88 de produse. De către DCUPPPUFF au fost procesate și admis importul la 3647 Notificări despre importul produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

**sub acțiunea 2.8.,** În perioada anului 2025 au trecut instruire pe platforma e-Learning „Utilizarea durabilă a pesticidelor” și au obținut certificate de utilizator profesionist 132 persoane. Pe domeniul PUFF au fost organizate 44 seminare cu privire la promovarea utilizării produselor fitosanitare din grupele III și IV de toxicitate, informarea despre particularitățile aplicării mijloacelor biologice de protecție a plantelor și despre utilizarea mașinilor pentru tratamentele fitosanitare. Au fost distribuite cca 200 pliante pe domeniul utilizării corecte a produselor fitosanitare, nedistribuite în anul precedent.

3. Referitor la **Obiectivul 3 Consolidarea capacităților de monitorizare, prognoză și avertizare pentru:**

**sub acțiunea 5.1** se informează că, din numărul total de 646 angajați, 101 sunt de specialitate fitosanitară, iar din aceștia 20 (din cele 27 de funcții repartizate conform statelor de personal) sunt inspectori specializați, antrenați în monitorizarea fitosanitară. Astfel rata de acoperire a funcțiilor preconizate domeniului este de 74 %

**sub acțiunea 5.2.,** conform planificării prevăzute în proiectul CBTM pentru anul 2025, nu au fost alocate resurse financiare pentru procurarea sistemelor automate de măsurare a parametrilor climatici.

**sub acțiunea 5.4.,** au fost elaborate și expediate 507 buletine de avertizare către 28 operatori beneficiari. Comparativ cu anul 2020, când au fost elaborate și expediate 2746 buletine de avertizare către 115 operatori, se atestă o descreștere semnificativă a numărului de buletine de 81,54%. Această diminuare se datorează, pe de o parte, nivelului scăzut al solicitărilor din partea operatorilor din domeniu, iar pe de altă parte faptului că operatorii dispun de personal calificat în domeniul protecției plantelor.

4. Referitor la **Obiectivul 4. Optimizări în domeniul protecției plantelor pentru:**  
**sub acțiunea 6.1.,** se informează că, controlul fitosanitar al plantelor, produselor vegetale și a altor obiecte de import, se realizează în conformitate cu Programul național de monitorizare și supraveghere a produselor de import, precum și cu procedura specifică Prelevarea eșantioanelor la importul produselor supuse controlului sanitar-veterinar și fitosanitar la posturile de inspecție la frontieră Cod: PS/PIF-SA-02/02, aprobate prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

**sub acțiunea 6.2.,** în perioada de raportare a fost elaborată și aprobată prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, procedura

specifică Autorizarea operatorilor profesioniști pentru eliberarea pașapoartelor fitosanitare, Cod: PS/FS-MSD-08/01.

**sub acțiunea 8.1.**, acțiunea urmează a fi elaborată prin dezvoltarea unui modul: portalul fitosanitar de supraveghere a sănătății plantelor în cadrul Sistemului Informațional Automatizat Registrul de stat fitosanitar.

**sub acțiunea 9.1.**, au fost desfășurate 11 ședințe de lucru la nivel teritorial cu operatorii agricoli, ceea ce reprezintă atingerea scopului anual stabilit. În total, de la începutul perioadei de raportare au fost instruiți 474 operatori, 234 operatori în anul 2025, ceea ce reprezintă 94,8% din valoarea țintă stabilită până în anul 2027.

**sub acțiunea 9.2.**, a fost organizat și desfășurat 1 seminar tematic privind producerea, certificarea și comercializarea răsadurilor și a materialului săditor legumicol de categorii biologice superioare, la care au participat 43 de producători a răsadurilor de culturi legumicole. De la începutul perioadei de raportare, au fost instruiți 448 operatori, ceea ce reprezintă 89,6% din valoarea țintă stabilită de 500 de operatori până în anul 2027.

**sub acțiunea 9.3.**, se informează că în perioada de raportare nu au fost organizate cursuri de instruire privind implementarea bunelor practici agricole Global GAP, ISO, HACCP.

**sub acțiunea 11.2.**, se comunică că angajații DCUPPPUFF au participat la Conferința Intermediară a Proiectului Twinning finanțat de UE „Calitatea Aerului și Mediului Înconjurător”, din 9.12.2025, organizat de către Ministerul Mediului și la prima întâlnire oficială organizată de Asociația Industriei de Protecția Plantelor din România (AIPROM), cu ocazia extinderii activității în Republica Moldova și deschiderii unei sucursale în municipiul Chișinău din 03.12.2025. Despre înregistrarea de către ANSA, conform art. 11 alin. (2) din Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar, a mașinilor/utilajelor și tehnicii agricole speciale pentru efectuarea tratamentelor chimice a plantelor:

- total stropitori - 4197, inclusiv:
- universale – 580;
- pentru tratarea culturilor de câmp – 1435;
- pentru tratarea livezilor – 1045;
- pentru tratarea viței de vie – 425;
- pentru tratarea semințelor și încorporarea fertilizanților – 944.

Anexă: tabelul activităților desfășurate în anul 2025, 17 file.

**Director general**

**Radu MUSTEAȚA**

Ex. A. Dorofei, Sandu Viorel  
Tel. 022 26 46 83

**PLAN DE ACȚIUNI**  
 privind implementarea Programului național de protecție integrată a plantelor  
 pentru anii 2018-2027

Nr crt	Obiective și acțiuni	Termene de realizare	Instituții responsabile	Cost total, mii lei	Costuri aferente, mii lei (inclusiv pe an)			Rezultatul scontat	Indicatori de monitorizare	Activități desfășurate în anul 2025
					alocații bugeta	surse externe	neacoperite			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<p align="center"><b>Obiectivul general: Optimizarea aplicării tratamentelor fitosanitare și reducerea presiunii cantitative a produselor de uz fitosanitar la unitate de suprafață agricolă</b></p> <p align="center"><b>Obiectivul I: Crearea cadrului normativ</b></p>										
1.	Elaborarea, armonizarea și actualizarea cadrului normativ național în domeniul protecției plantelor în scopul realizării Planului național de acțiuni pentru implementare a Acordului de Asocieri	2018	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	100,0	-	100,0 (2018)	-	Proiect de lege elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de lege adoptat și publicat	Propuneri/avizări prezentate la proiectele de hotărâre proiectul de hotărâre pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și plasarea pe piață a florilor proaspete tăiate și a frunzișului ornamental proaspăt (număr unic 186/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru modificarea

1			4	5	6	7	8	9	10	11	<p>Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și a altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară (număr unic 232/MAIA/2025), proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (reglementarea cânepei industriale) (inițiativa legislativă nr. 92 din 26.03.2025), proiectul de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 355/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control</p>
---	--	--	---	---	---	---	---	---	----	----	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	de stat asupra activității întreprinzător, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind optimizarea actelor permise) (număr unic 314/MDED/2025), proiectul de hotărâre cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (planificarea controlului de stat) (număr unic 413/CS/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile de protecție a pădurilor împotriva bolilor și dăunătorilor (număr unic 390/MM/2025), proiectul de hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare și aprobarea modului de acordare a acestora (ajutor financiar pentru fermieri afectați de înghețurile târzii din
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	<p>primăvara anului 2025 la cultura sfeclă de zahăr) (număr unic 471/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea normelor privind modalitățile practice uniforme aplicate la efectuarea controalelor oficiale asupra plantelor, produselor vegetale, a materialelor de ambalaj din lemn și a altor obiecte (număr unic 479/MAIA/2025), proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ în domeniul protecției consumatorilor), proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a ajutorului financiar pentru fermieri afectați de înghețurile târzii din primăvara anului 2025 la cultura de</p>
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	<p>sfeclă de zahăr și la plantațiile perene ale unor specii sămburoase, precum și compensarea pagubelor la vița de vie ca urmare a furtunii din raionul Cahul (număr unic 471/MAIA/2025), proiectul de lege privind speciile alogene invazive (număr unic 723/MM/2025), proiectul de hotărâre privind măsurile de combatere și prevenirea răspândirii buruienii ambrosia (Ambrosia artemisiifolia) (număr unic 744/MAIA/2025), proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (transformarea rețelei de date contabile în rețeaua privind durabilitatea agricolă și alte intervenții în actele normative din domeniul agricol) (număr unic</p>
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	758/MAIA/2025), proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor (număr unic 790/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea volumelor de recoltare a masei lemnnoase în procesul tăierilor la produsele principale pentru pădurile fondului forestier proprietate a statului pentru perioada 2026-2030 în baza posibilității prevăzute de amenajamente silvice (număr unic 892/MM/2025), proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 503/2025 pentru aprobarea Normelor privind modalitățile practice uniforme
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	<p>aplicate la efectuarea controalelor oficiale asupra plantelor, a produselor vegetale, a ambalajului din lemn și a altor obiecte (număr unic 947/MAIA/2025), proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 306/2025 cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (număr unic 939/CS/2025), proiectul de hotărâre de stabilire a măsurilor pentru izolarea și eradicarea organismelor dăunătoare (număr unic 968/MAIA/2025), proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare, cultivare, monitorizare, și comercializare și</p>
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	<p>procesare a cânepii industriale (număr unic 1001/MAIA/2025), proiectul de hotărâre cu privire la evidența produselor fitosanitare (număr unic 181/MAIA/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Listei substanțelor și amestecurilor chimice interzise și restricționate (număr unic 766/MM/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de evaluare a conformității ale produselor fertilizanta (număr unic 776/MAIA/2025), proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor (număr unic</p>
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	849/MM/2025), proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de introducere și radiere a produselor fertilizante în lista de identificare și de modificare a unor hotărâri de Guvern (număr unic 968/MAIA/2025).
		1.2. Elaborarea și înaintarea către Ministerul Justiției a propunerilor de amendare a Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008)	2025	Ministerul Justiției; Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	90,0	-	90,0 (2024)	-	Proiect de lege elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de lege adoptat și publicat	2025: Prin scrisoarea nr.15- 3640 din 30.06.2025 ANSA a venit cu propuneri de modificare a Codului Contravențional

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	-
		1.5. Elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern privind aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr.1045 din 5 octombrie 2005 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților”	2020	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	-	Proiect de hotărâre elaborat și remis Guvernului pentru aprobare	Proiect de hotărâre aprobat și publicat	-
<b>Obiectivul 2. Optimizarea sortimentului de produse de uz fitosanitar permise pentru utilizare în agricultura Republicii Moldova</b>											
2.	Utilizarea rațională a produselor de uz fitosanitar, inclusiv a mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2.1. Promovarea utilizării produselor de uz fitosanitar din grupele a III-a și a IV-a de toxicitate (moderat și puțin toxice)	Periodic	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor ; Academia de Științe a Moldovei	În limitele bugetului aprobat	-	-	-	Seminare, instruirii realizate; pliante elaborate și distribuite	10 seminare organizate; 10 cursuri de instruire cu operatorii desfășurate, 300 de pliante distribuite	<b>2025:</b> Participarea la ședințe ale Consiliului Republican Interdepartamental cadrul IP „CNSAPSA angajați – în calitate membri ai CRI. Au omologate 241 produse fitosanitare și 57 produse fertilizante. Au radiate din Registrul stat al produselor de fitosanitar și fertilizanților 88 produse. De către DCUPPPUFF au fost procesate și admis importul la 3647

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Notificări despre importul produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.
		2.7. Informarea producătorilor agricoli despre particularitățile aplicării mijloacelor biologice de protecție a plantelor	2018-2022	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	50,0	10,0 (2018); 10,0 (2019); 10,0 (2020); 10,0 (2021); 10,0 (2022)	-	-	Seminare organizate; emisiuni mass-media difuzate; pliante elaborate și distribuite	5 seminare organizate; 6 emisiuni mass-media difuzate; pliante distribuite (500 de exemplare)	-
		2.8. Școlarizarea operatorilor privind utilizarea mașinilor pentru tratamentele fitosanitare, a echipamentului individual de protecție	Periodic	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	100,0	20,0 (2019); 20,0 (2021); 20,0 (2023); 20,0 (2025); 20,0 (2027)	-	-	Ateliere de lucru organizate; operatori instruiți	10 ateliere de lucru organizate; 500 de operatori instruiți	2025: În anul 2025 au fost organizate 44 seminare cu privire la promovarea utilizării produselor fitosanitare din grupele III și IV de toxicitate, informarea despre particularitățile aplicării mijloacelor biologice de protecție a plantelor și despre utilizarea mașinilor pentru tratamentele fitosanitare. Au fost distribuite cca 200 pliante pe domeniul utilizării corecte a

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	produselor fitosanitare, nedistribuite în anul precedent.
<b>Obiectivul 3. Consolidarea capacităților de monitorizare, prognoză și avertizare</b>											
5.	Perfecționarea sistemului de prognoză privind evoluția organismelor dăunătoare	5.1. Asigurarea organului de control fitosanitar cu specialiști în domeniul protecției plantelor, pentru antrenarea lor privind monitoring-ul fitosanitar	2019-2025	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	-	Serviciul de prognoză asigurat cu specialiști	Specialiști cu studii în agricultură antrenați în efectuarea monitoring-ului fitosanitar (35-40 de persoane)până în anul 2025	2025: Din numărul total de 646 angajați, 101 sunt de specialitate fitosanitari, iar din aceștia 20 (din 27 de funcții) sunt inspectori specializați în protecția plantelor. Rata de acoperire a funcțiilor preconizate domeniului este de 74%.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	2025:
		5.2. Dotarea Serviciului de monitoring fitosanitar și managementul crizelor cu utilaj performant	2019-2025	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	840,0	160,0 (2019); 160,0 (2022)	300,0 (2021); 220,0 (2025)	-	Serviciu dotat cu sisteme automate de măsurare a parametrilor climatici pentru avertizarea apariției bolilor	20 de sisteme automate de măsurare a parametrilor climatici (de tipul <i>AgroExpert</i> ) procurate până în anul 2025	Conform planificării prevăzute în proiectul CBTM pentru anul 2025, nu au fost alocate resurse financiare pentru procurarea sistemelor automate de măsurare a parametrilor climatici.
		5.4. Difuzarea buletinelor de avertizare prin aplicarea sistemului electronic	Permanent	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	-	Buletine de avertizare întocmite și remise operatorilor	Numărul de operatori beneficiari ai buletinelor de avertizare majorat cu 5-7% anual, începând cu anul 2020	2025: Elaborate și expediate 507 buletine de avertizare către 28 operatori beneficiari. Comparativ cu anul 2020, au fost elaborate și expediate 2746 buletine de avertizare către 115 operatori. Se atestă o descresștere semnificativă de 81,54%.
<b>Obiectivul 4. Optimizări în domeniul protecției plantelor</b>											
6.	Perfecționarea sistemului de control fitosanitar la importul și tranzitul plantelor,	6.1. Revizuirea/elaborarea metodei de prelevare a probelor de plante, produse vegetale și bunuri conexe supuse controlului fitosanitar și de transportare a	2018-2019	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Agenția Națională	În limitele bugetului aprobat	-	-	-	Metodă elaborată	Metodă aprobată prin ordin	2025: Controlul fitosanitar al plantelor, produselor vegetale și a altor obiecte de import, se realizează în conformitate cu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Programul național de monitorizare și supraveghere a produselor de import, precum și cu procedura specifică Prelevarea eșantioanelor la importul produselor supuse controlului sanitar-veterinar și fitosanitar la posturile de inspecție la frontieră Cod: PS/PIF-SA-02/02, aprobate prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.
	produsele vegetale și alburilor conexe supuse controlului fitosanitar	acestora pentru expertiza de laborator		pentru Siguranța Alimentelor							
		6.2. Elaborarea procedurilor de eliberare a pașaportului fitosanitar și de înlocuire a certificatului fitosanitar cu pașaportul fitosanitar la importul plantelor, produselor vegetale și bunurilor conexe	2018	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	-	Proceduri elaborate	Proceduri aprobate prin ordin	
8.	Asigurarea combaterii buruienilor	8.1. Elaborarea unui sistem de cartare a răspândirii buruienilor în	2023-2027	Agenția Națională pentru	900,0	100,0 (2023); 300,0	200,0 (2024)	-	Sistem de cartare elaborat	Sistem de cartare elaborat,	<b>2025:</b> Acțiunea urmează a fi elaborată prin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	dezvoltarea unui modul: „portalul fitosanitar de supraveghere a sănătății plantelor în cadrul Sistemului Informațional Fitosanitar.
9.	Promovarea implementării bunelor practici agricole	vederea optimizării aplicării erbicidelor	Anual	Siguranța Alimentelor; Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	În limitele bugetului aprobat	(2025); 300,0 (2027)	-	-	Seminare, ateliere de lucru privind impactul monoculturii organizate	editat și plasat pe site-ul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor până în anul 2027	
		9.1. Promovarea respectării rotației culturilor agricole în asolament		Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor						10 seminare, ateliere de lucru organizate; 500 de operatori instruiți – până în anul 2027	2025: Au fost organizate 11 ședințe de lucru la nivel teritorial cu operatorii agricoli la care au participat 234 operatori.
		9.2. Promovarea utilizării materialului semincer de reproducție superioră certificat și tratat	Anual	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat				Seminare, ateliere de lucru privind utilizarea materialului semincer certificat organizate	10 seminare, ateliere de lucru organizate; 500 de operatori instruiți – până în anul 2027	2025: Desfășurat 1 seminar tematic privind producerea, certificarea și comercializarea răsadurilor și a materialului săditor legumicol de categorii biologice superioare, la care au participat 43 de producători a răsadurilor de culturi legumicole. De la începutul perioadei de raportare, au fost instruiți 448

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	operatori, ceea ce reprezintă 89,6% din valoarea țintă stabilită de 500 de operatori până în anul 2027.
11.	Asigurarea calității tratamentelor fitosanitare	9.3. Organizarea instruirii producătorilor agricoli privind implementarea bunelor practici agricole, Global GAP, ISO, HACCP, altele	2019-2025	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	600,0	150,0 (2019) ; 150,0 (2021) ; 150,0 (2023) ; 150,0 (2025)	-	-	Cursuri de instruire organizate	200 de producători agricoli instruiți până în anul 2025	2025: în perioada de raportare nu au fost organizate cursuri de instruire privind implementarea bunelor practici agricole Global GAP, ISO, HACCP.
11.	Asigurarea calității tratamentelor fitosanitare	11.2. Evidența mașinilor/utilajelor utilizate la efectuarea tratamentelor fitosanitare	Annual	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	În limitele bugetului aprobat	-	-	-	Registru de evidență întocmit	Mașini/utilaje și pentru tratamentele fitosanitare incluse în registrul de evidență	2025: Mașini/utilaje și tehnică agricolă specială pentru efectuarea tratărilor chimice a plantelor total stropitori- 4197, inclusiv: universale – 580; pentru tratarea culturilor de câmp- 1435; pentru tratarea livezilor-1045; pentru tratarea viței de vie-425; pentru tratarea semințelor și încorporarea fertilizanților-944.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					8100,0	6270,0	1830,0	-	-	-
	Cost total, inclusiv costuri aferente				0					